

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Rozvoj cestovního ruchu v kontextu podpory regionálního rozvoje regionu soudržnosti

Střední Morava

Development of Tourism in the Context of Regional development of the Cohesion Region

Central Moravia

Student: Bc. Lucie Vaculínová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Lukáš Melecký

Ostrava 2009

ZADÁNÍ DP

Prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracovala samostatně, všechny použité prameny uvádím.

V Ostravě 30. dubna 2009

.....

Bc. Lucie Vaculínová

Poděkování

Děkuji svému vedoucímu Ing. Lukáši Meleckému za odbornou pomoc při tvorbě diplomové práce.

Obsah

1	Úvod	3
2	Teoretická východiska regionálního rozvoje a cestovního ruchu	5
2.1	Teoretická východiska a pojetí regionů	5
2.1.1	Regionalismus a regionální vědy	5
2.1.2	Teorie regionu	6
2.1.3	Regiony a regionální disparity	9
2.2	Teorie regionálního rozvoje	11
2.2.1	Pojetí regionálního rozvoje	11
2.2.2	Klasifikace teorií regionálního rozvoje	11
2.3	Teorie regionální politiky	16
2.3.1	Příčiny vzniku regionální politiky	16
2.3.2	Definice regionální politiky	18
2.3.3	Regionální politika Evropské unie	18
2.4	Přístupy k řešení regionálního rozvoje	22
2.4.1	Strategické plánování a regionální rozvoj	22
2.4.2	Regionální strategie	23
2.5	Politika cestovního ruchu jako možné východisko regionálního rozvoje	24
2.5.1	Cestovní ruch jako stimul regionálního rozvoje	26
2.5.2	Specifické vlastnosti cestovního ruchu	27
2.5.3	Nositelé politiky cestovního ruchu	28
3	Sociálně-ekonomická analýza a regionální struktura regionu soudržnosti Střední Morava	30
3.1	Obecná charakteristika regionu soudržnosti Střední Morava	30
3.1.1	Zlínský kraj	31
3.1.2	Olomoucký kraj	32
3.2	Demografická charakteristika regionu	34
3.3	Ekonomická výkonnost	36

3.4	Trh práce	39
3.5	Výzkum a vývoj.....	43
3.6	Životní prostředí	45
3.7	Služby v regionu	46
3.7.1	Doprava.....	46
3.7.2	Cestovní ruch	47
4	Vybrané národní a regionální programy podpory cestovního ruchu a jejich využití v regionu soudržnosti Střední Morava	56
4.1	Národní programy podpory cestovního ruchu v ČR.....	56
4.1.1	Vybrané akce v rámci Státního programu podpory cestovního ruchu v roce 2006.....	57
4.1.2	Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007–2013.....	58
4.2	Regionální podpora cestovního ruchu v regionu soudržnosti Střední Morava.....	61
4.2.1	Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje.....	61
4.2.2	Program rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje	64
4.3	Podpora cestovního ruchu z ROP Střední Morava	71
4.3.1	Strategie programu.....	71
4.3.2	Prioritní osa 3 Cestovní ruch.....	72
4.3.3	Implementace prioritní osy 3 Cestovní ruch	79
4.4	Souhrnné zhodnocení podpory cestovního ruchu v regionu soudržnosti Střední Morava	85
5	Závěr	87
	Seznam zdrojů	90
	Seznam zkratk.....	96
	Seznam tabulek	97
	Seznam obrázků.....	98
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	99
	Seznam příloh	100

1 Úvod

Strategické plánování je v dnešní době důležitým nástrojem regionálního rozvoje. Představuje prostředek k tomu, jak dosáhnout rozvoje regionu. Regionální rozvoj se zabývá problematikou regionálních disparit na vymezeném teritoriu a svými aktivitami vede ke zmenšování těchto rozdílů a přispívá k ekonomickému růstu podporou investic, vznikem pracovních míst apod. Protože regionální rozvoj přispívá zejména k pozitivním změnám v socio-ekonomické situaci regionů, tvoří výdaje spjaté s podporou regionálního rozvoje významnou položku jak státního, tak i evropského rozpočtu.

Jednou z možností, jak realizovat a stimulovat regionální rozvoj, je cestovní ruch. Cestovní ruch patří do oblasti služeb, které zaznamenávají v posledních letech celosvětově nejvyšší dynamiku růstu. Předpokladem atraktivity regionu pro cestovní ruch jsou přírodní, kulturně historické a ostatní aktivity a s tím spojená infrastruktura pro cestovní ruch. Podporou cestovního ruchu lze dosáhnout ekonomického zhodnocení přírodního a kulturně historického potenciálu daných míst, potažmo celého regionu.

Cílem diplomové práce je charakterizovat region soudržnosti Střední Morava a analyzovat možnosti rozvoje tohoto regionu NUTS II. Rozvoj regionu lze realizovat více způsoby. Cílem práce je analyzovat úroveň podpory cestovního ruchu jako jednu z možností podpory regionálního rozvoje.

Diplomová práce je rozčleněna do pěti kapitol. Druhá kapitola představuje teoretická východiska regionálního rozvoje a cestovního ruchu. Třetí kapitola se zabývá sociálně-ekonomickou analýzou a regionální strukturou regionu soudržnosti Střední Morava. Čtvrtá kapitola je zaměřena na vybrané národní a regionální programy podpory cestovního ruchu a jejich využití v regionu soudržnosti Střední Morava.

V druhé kapitole jsou popsány vybrané teorie regionálního rozvoje. Těch existuje celá řada. Jednotlivé teorie vychází z předpokladů a myšlenkových proudů ekonomických škol, jako např. neoklasická, marxistická, neoliberalní, atd. V této práci není představen definitivní výčet všech teorií, což z důvodu rozsahu diplomové práce není ani možné. Regionálního rozvoje je dosahováno především koncepční činností státu a regionů v rámci regionální politiky. Tomuto problému je věnována část druhé kapitoly, kde je popsán vznik a současné cíle.

Ve třetí kapitole je pro charakteristiku regionu soudržnosti Střední Morava použita sociálně-ekonomická analýza, kde je zkoumáno současné postavení Olomouckého a Zlínského kraje, které tvoří region soudržnosti Střední Morava. Pozornost je zaměřena na demografickou charakteristiku, ekonomickou výkonnost, trh práce, výzkum a vývoj, životní prostředí a služby.

Pro podporu cestovního ruchu jsou realizovány různé programy. Tyto programy můžeme rozdělit na národní a regionální. Ve čtvrté kapitole jsou popsány některé z těchto programů a jejich cíle.

Pro tvorbu této diplomové práce jsem měla k dispozici dostatek kvalitních sekundárních zdrojů informací. Využívala jsem především odbornou literaturu a statistiky Českého statistického úřadu. Také jsem měla k dispozici Aktualizované programy rozvoje cestovního ruchu Zlínské a Olomoucké kraje, Koncepti státní politiky cestovního ruchu ČR, Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava, Prováděcí manuál k regionálnímu operačnímu programu regionu soudržnosti Střední Morava a Zprávu o realizaci Regionálního operačního programu Střední Morava za období 10/2008 – 02/2009.

2 Teoretická východiska regionálního rozvoje a cestovního ruchu

2.1 Teoretická východiska a pojetí regionů

Regionální rozvoj je představován komplexem procesů, které probíhají v rámci regionu a přispívají zejména k pozitivním změnám v sociálně ekonomické situaci regionu. Smyslem regionálního rozvoje je snižování regionálních disparit a podpora ekonomického růstu s cílem zvýšení životní úrovně (a kvality života) lidí v regionech. Význam regionů se stává důležitější také z pohledu územního a strategického plánování.¹

2.1.1 Regionalismus a regionální vědy

Regionalismus se svými různorodými projevy představuje jedno z klasických témat, kterými se z různých úhlů pohledu zabývá většina regionálních věd a disciplín.

Nejčastěji je regionalismus definován jako **pocit charakteristické zvláštnosti, skupinového vědomí nebo regionální identifikace a loajality**, sdílený lidmi, kteří žijí v určitém regionu nebo konkrétním území. Tato definice vyjadřuje spíše tradiční obsah regionalismu, vázaného na přetrvávání kulturních a historických tradic ve vývoji určitých území. Explicitně však neobsahuje ekonomickou a politickou dimenzi.

Politický regionalismus je pojem vyjadřující regionální aspirace na získání politické autonomie či regionální samosprávy, v extrémních případech pak požadavek na odtržení od státu, jehož je příslušné území součástí. V evropském měřítku často nastává situace, kdy centrální vláda vytváří regiony, kterým ale neposkytuje žádné rozhodovací pravomoci jako politickému nebo institucionálnímu subjektu.

Regionalizací nazýváme činnost směřující k vymezování regionů. Podle cílů a druhu sféry, resp. druhu prostoru, který delimituje, též v závislosti na historickém vývoji geografie jako vědy, na celkové úrovni poznání a tvořivé individualitě a informacích vědeckého pracovníka se tato činnost opírá o různé metody. Regionalizace je tedy zpracování informací o rozmístění předmětů a jevů na zemském povrchu. Při regionalizaci vyděluje regionální geografie každý region z kontinua geosystémů, kterým je krajinná sféra.²

¹ NOVOTNÁ, 2007.

² WOKOUN, KADEŘÁBKOVÁ, POSTRÁNECKÝ, 2008.

2.1.2 Teorie regionu

V literatuře se můžeme setkat s celou řadou snah o typologizaci regionů podle nejrozličnějších kritérií. Většina z nich se přitom snaží kombinovat tři aspekty: různá pojetí či koncepce prostoru (území), velikost a věcný obsah. Jednou z nejvíce citovaných klasifikací je typologizace regionů, kterou zpracoval významný německý geograf *H. H. Blotevogel*, který rozlišuje následující typy regionů:³

- **Reálné regiony** nebo také **analytické regiony** jsou vědeckými konstrukcemi, které slouží vědeckému poznání a jeho snahám o vědecké uspořádání reality. Regiony je možné konstruovat na základě účelu, kterému by měly sloužit, anebo na základě teorie, z níž vycházejí. Rozlišujeme dva typy reálných regionů: jednoznačně lokalizované regiony (např. různé přírodní jednotky, povodí řeky) a funkční regiony (např. krajina, oblast trhu práce, hospodářský prostor, městský region).
- **Regiony vymezené lidskými aktivitami a činnostmi.** Tento typ regionů vzniká každodenním jednáním individuálních nebo kolektivních aktérů (různých skupin, firem, sdružení, obcí a měst). Jako příklad můžeme uvést akční prostor obyvatel (jednotlivců nebo skupin), oblasti územní působnosti regionálních médií, územně plánovací regiony anebo území dobrovolných svazků obcí a měst.
- **Regiony, které jsou jako regiony vnímány anebo s nimiž se aktéři identifikují** (identifikační regiony). Takové regiony vznikají prostřednictvím společné komunikace („face to face“ kontakty, média, politika). Jako příklad můžeme uvést regiony osobní nebo společenské identity (pocit sounáležitosti) anebo regiony jako oblast působení politického jednání.

Koncepce regionu

Již dlouhá léta se odborníci bezúspěšně snaží o všeobecně přijatelnou definici pojmu region a v různých regionálních pracích je tento termín používán v různém smyslu. Tento problém lze překonat tím, že region chápeme jako komplex vznikající regionální diferenciací krajinné sféry.

Základy koncepce regionu v geografii tkví v otázce rozdělení zemského povrchu na určité části jako jednoho z cílů geografického výzkumu. Tento problém je starý jako sama geografie, ale teprve rozvoj této vědy v novověku postavil do popředí problém „podstaty“ regionu. Doba živelného rozvoje geografie na přelomu 19. a 20. století byla také spjata

³ WOKOUN, MALINOVSKÝ, DAMBORSKÝ, 2008.

s diskusí nad koncepcí geografického regionu. První systematické zformulování koncepce „přírodního geografického regionu“ podal v roce 1905 anglický geograf *Herbertson*, ale rozvoj této koncepce v období čtyř prvních desetiletí 20. století byl spjat především s pojetím „geografické krajiny“. Čím více bylo toto pojetí regionu mnohoznačnější, tím bylo a je mnohoznačnější pojetí krajiny. Již *O. Schlütter* ve dvacátých letech minulého století jako jeden z prvních geografů spojil definici geografie a podání jejich metodologických základů s pojetím krajiny, použil toto pojetí pro určitá individuální teritoria. Totéž pojetí „krajiny“ označovalo na jedné straně určitý rozsah jevů nalézajících se na zemském povrchu a ukazovalo na existenci vztahů mezi těmito jevy, na druhé straně vztahovalo se k určité části zemského povrchu a tudíž to bylo v zásadě synonymem termínu „geografický region“.⁴

Struktura regionu

Na základě struktury jsou zpravidla rozlišovány dva základní typy geografických regionů - **homogenní regiony**, které se vyznačují stejnorodostí svých vlastností a **nehomogenní regiony** (heterogenní, nodální, spádové, uzlové, funkční), které se vyznačují nestejnorodostí svých vlastností, ale funkční jednotností.

Rozlišovací příznaky se ve stejnorodých regionech projevují relativně homogenně po celé ploše. Vymezování homogenních regionů je zaměřeno nikoli na zjištění vzájemných vztahů, ale na nalezení shody.

Při této regionalizaci se využívá různých kritérií stejnorodosti (homogenity). Princip dělení krajinné sféry na základě homogenity jevů je blízký principu, který se bere za základ libovolné klasifikace (shoda – rozdíly prvků). Při vymezování homogenních regionů se zpravidla rovněž přihlíží k typům vazeb mezi složkami krajinné sféry, třebaže v principech vymezení homogenních regionů není přímo uvedena podmínka vazby složek. Informace získaná vymezením stejnorodých regionů je proto ve srovnání s nehomogenními regiony na nižší úrovni.

Jestliže je region vymezen na základě několika příznaků, musí se požadavek homogenity vztahovat na všechna kritéria. Homogenní regiony jsou zpravidla častější ve fyzické geografii (např. klimatické, geomorfologické a biogeografické regiony) než v geografii socioekonomické, i když se s nimi setkáváme například v geografii zemědělství (např. různé zemědělské regiony).

⁴ WOKOUN, KADEŘÁBKOVÁ, POSTRÁNECKÝ, 2008.

Nehomogenní regiony jsou jednotné ve vztahu jejich vnitřní struktury nebo organizace. Sestávají z nodálního centra (uzlu, nodálního jádra, nodálního střediska) nebo i z několika nodálních center a zázemí (periferie), které je na uzly vázáno drahami a toky.

Při vymezování funkčních regionů nás zajímají **vzájemné vztahy mezi složkami krajinné sféry**. Tato regionalizace sestává z vymezení vzájemně na sebe působících prostorových prvků, proudů hmoty, energie a informace, které je spojují, a z určení postavení těchto prvků v hierarchické stupnici geosystému. Kritériem pro spojení prostorových prvků v jeden region je síla (intenzita) jejich vzájemného působení a síla vazeb mezi nimi, především mezi centrem a zázemím.

Hranice regionu

Regiony jsou **vzájemně se odlišující části zemského povrchu**. Při vynesení regionů na mapě mohou být odděleny pomocí linií nebo zón. Hranice homogenních regionů probíhají tam, kde charakteristické rysy jader sousedních regionů se stávají nejméně výrazné a navzájem se spojují. Hranice **nodálních regionů**⁵ se vedou v místech, kde se stanoví hranice mezi gravitačním působením sousedních center. V případě, že chybí vzájemné působení vlivů různých nodálních středisek, hranice budou probíhat v místech nulových hodnot gravitačního působení. Tvoří-li regiony hierarchickou řadu odrážející rozdíly v intenzitě plošného rozšíření, bývají hranice mezi nimi zpravidla výrazné.

V přírodě objektivně existují fyzickogeografické hranice obklopující regionální komplexy. **Přírodní hranice** jsou různého charakteru, mohou být ostré i neostré, což vyjadřuje rozlišné přechody mezi teritoriálními jednotkami. Závisí na vlastnostech a stavbě územních komplexů. Charakter hranic je spojen s kvantitativními změnami, které podmiňují kvalitativní změny přírodních jevů.

Hranice mezi regiony, které vznikly vlivem činnosti člověka, jsou zpravidla ostřejší než přírodní hranice. Například hranice mezi oázou a pouští může probíhat podle zavodňovacího kanálu. Přerušovanost vytvořená člověkem bývá zpravidla přímočará, například poměrně často pouze šířka ulice dělí středověkou starou část města od nové

⁵ Hlavním rysem nodálního regionu je přemísťování (pohyb obyvatelstva a zboží, doprava, apod.), jeho hranice probíhají tam, kde mizí nebo relativně slábnou vazby s vlastním centrem, ve vztahu k jinému vnějšímu centru.

obytné čtvrti. Politické hranice jsou zpravidla nejostřejší ze všech hranic, mají ráz čáry a pouze jeden rozměr.⁶

2.1.3 Regiony a regionální disparity

Definice pojmu disparita a regionální disparita existuje v odborné literatuře, ale i v encyklopediích a slovnících cizích slov celá řada. Pro potřeby výzkumu regionálních disparit v územním rozvoji ČR byly definovány disparity a regionální disparity takto:

Disparita je rozdílnost, resp. nerovnost znaků, jevů či procesů, jejichž identifikace a srovnávání má nějaký racionální smysl (poznávací, psychologický, sociální, ekonomický, politický).

Regionální disparita je rozdílnost nebo nerovnost znaků, jevů či procesů majících jednoznačné územní umístění (lze je alokovat ve vymezené územní struktuře) a vyskytujících se alespoň ve dvou entitách této územní struktury.⁷

Mezi hlavní příčiny nerovnovážného rozvoje regionů a vzniku regionálních disparit patří:⁸

- **Výrazný pokles výroby a zaměstnanosti v těžkém průmyslu** – těžba uhlí, hutnictví, těžké strojírenství, chemie, který dominoval a nadále je nosným v ekonomické struktuře krajů Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského.
- **Pokles výroby textilního a elektrotechnického průmyslu**, což se projevilo vážnými dopady zejména na ekonomiku a zaměstnanost v severních a východních Čechách (Liberecký a Královéhradecký kraj) **a odvětví oděvního a obuvnického průmyslu** s dopady zaměstnanosti na kraje Pardubický, Zlínský a Vysočina.
- **Snižování počtu pracovníků v zemědělství**, které bylo výrazné zejména v horských a podhorských oblastech a v oblastech s relativně vysokým zastoupením tohoto odvětví, zejména v krajích Vysočina, Jihomoravském a Olomouckém.
- **Kvalita lidských zdrojů** (vzdělanost, podnikatelská tradice) **a místní samosprávy** (orientace na koncepční přístupy, strategické plánování apod.).
- **Rozdílná vybavenost území infrastrukturou.**
- **Rozvoj terciárního sektoru**, kterým byla absorbována podstatná část pracovníků uvolňovaných z neefektivních výrob. Rozvoj terciárního sektoru se s větší intenzitou koncentroval do velkých měst a aglomerací.

⁶ WOKOUN, MALINOVSKÝ, DAMBORSKÝ, 2008.

⁷ HUČKA, 2008.

⁸ WOKOUN, MALINOVSKÝ, DAMBORSKÝ, 2008.

- **Nestejný rozvoj soukromého podnikání**, zejména malého a středního podnikání, kde se nepodařilo vytvořit dostatečně silný sektor malých a středních firem zaměřených na výrobu hmotných statků a na průmyslové služby.
- **Nízká meziregionální mobilita pracovních sil** spojená s omezenou možností získání bytů v místech pracovních příležitostí a se zhoršující se dopravní obslužností zajišťovanou prostředky hromadné osobní dopravy, tíživě se projevující především v oblastech s nízkou hustotou zalidnění a většími vzdálenostmi mezi obcemi.
- **Přetrvávající neuspokojivý stav životního prostředí** zejména v těžebních oblastech, v oblastech s nepříznivou strukturou průmyslové základny - Moravskoslezský a Ústecký kraj - a v důsledku kumulace různorodých škodlivých vlivů ve velkých městech - Praha, Brno, Plzeň, Ústí nad Labem, Pardubice, Hradec Králové a jejich okolí.
- **Existence řady územně-technických specifíků a problémů** ztěžujících rozvoj některých regionů. Jedná se zejména o důsledky těžby nerostných surovin a o mimořádně velkou členitost krajiny (podíl horských a podhorských oblastí na území regionu), způsobující problémy v oblasti dopravní dostupnosti a ekonomické efektivnosti regionů.
- **Rozdílná geografická poloha regionů** v rámci České republiky vzhledem k rozvojovým osám a ke státům EU a hlavním evropským dopravním koridorům.

Charakteristiky regionálních disparit

K základním charakteristikám regionálních disparit řadíme různá hlediska. Tyto hlediska mají velký význam pro identifikaci a hodnocení regionálních disparit. Jde o následující hlediska:⁹

- **věcné** hledisko, podle kterého jsou disparity rozděleny na disparity ekonomické, sociální a územní (někdy též fyzické),
- **časové** hledisko regionálních disparit, čili časové období zkoumání a působení regionálních disparit,
- **měřitelnost** regionálních disparit, čili způsob a metoda hodnocení velikosti regionálních disparit,

⁹ HUČKA, 2008.

- **teritorialita** regionálních disparit, čili identifikace regionálních disparit podle určitého územního hlediska,
- **ovlivnitelnost** regionálních disparit, čili možnost či účelnost jejich zmírňování,
- **způsob** vzniku regionálních disparit,
- **dopady** regionálních disparit.

2.2 Teorie regionálního rozvoje

V současnosti se v České republice zájem o problematiku regionálního rozvoje zřetelně zvyšuje. Tato skutečnost má jednak **vnitřní příčiny** (zejména existenci výrazných regionálních rozdílů v míře nezaměstnanosti či ve výši průměrných mezd, dále zájem subjektů lokálního a regionálního rozvoje ve zpracování rozvojových strategií), jednak **příčiny vnější**. Vnější příčiny představuje především vstup do EU, která usiluje o realizaci moderně pojaté regionální politiky, přičemž velkou výzvu představuje propojení regionální politiky s Lisabonskou strategií v současném programovém období (2007 – 2013). Nezanedbatelnou roli hraje pochopitelně i pragmatická motivace daná možností čerpat při splnění určitých podmínek podporu ze strukturálních fondů EU.¹⁰

2.2.1 Pojetí regionálního rozvoje

Množství teorií regionálního rozvoje neustále narůstá. Jednotlivé teorie se liší nejen samotným pojetím rozvoje, ale také vymezením hlavních aktérů a mechanismů regionálního rozvoje a v neposlední řadě doporučeními pro tvorbu regionálních politik. Nutno přitom podtrhnout, že **dosud neexistuje všeobecně akceptované paradigma regionálního rozvoje**.

Územní nerovnosti jsou přitom dosti frekventovaným předmětem teorií regionálního rozvoje. Podobně jako teorie regionálního rozvoje samotné se však navzájem odlišují také přístupy k územním nerovnostem. Pro potřeby této práce je využito rozdělení těchto teorií na základě toho, jaký význam přisuzují konvergenčním, resp. rovnovážným a jaký divergenčním, resp. nerovnovážným tendencím v rámci prostorového vývoje.

2.2.2 Klasifikace teorií regionálního rozvoje

Teorie regionálního rozvoje a s nimi také příslušné přístupy k regionálním nerovnostem byly silně poznamenány sociálně-ekonomickými paradigmaty typickými pro příslušné období. V daných paradigmatech se odrážela zkušenost politiků a představitelů hlavních

¹⁰ WOKOUN, MALINOVSKÝ, DAMBORSKÝ, 2008.

sociálních a ekonomických směrů, rozvojové teorie z předcházejících období, ale také kratší či delší pociťované sociální a hospodářské potřeby.

Jestliže použijeme při diferenciaci přístupů k regionálnímu rozvoji a regionálním nerovnostem princip účelovosti, lze identifikovat **čtyři hlavní vývojová paradigmat**a: liberální endogenně rozvojový přístup, dále exogenní keynesiánský a extrémně intervencionistický marxisticko-socialistický přístup a konečně také moderní neo-endogenní přístup. Dílčí teorie regionálního rozvoje jsou přitom uspokojivým způsobem zařaditelné pod tato paradigmat. Jak je uvedeno v příloze č. 1.

Pod **endogenním přístupem k regionálnímu rozvoji** přitom rozumíme takový typ regionálního rozvoje, který se opírá o využití vlastních hospodářských, sociálních a přírodních zdrojů regionu. Endogenní typ rozvoje se primárně spoléhá na vnitřní rozvojový potenciál regionu a snaží se o plné využití a produktivitu těchto intraregionálních zdrojů. Teprve potom je možno využít externí pomoc zejména ze strany státu, jakými jsou dotace, daňová zvýhodnění atd.

Exogenní regionální rozvoj je zase takový typ regionálního rozvoje, který se primárně opírá o exogenní, vnější pomoc, jako např. státní dotace anebo subvence.¹¹

Neoklasická teorie regionálního rozvoje

Neoklasická teorie regionálního rozvoje předpokládá samovolnou tendenci socioekonomického systému ke stavu rovnováhy. Existenci regionálních problémů neoklasická teorie nepředpokládala, chronická nezaměstnanost byla vysvětlena nízkou mobilitou pracovních sil.

V rámci neoklasické školy byla vybudována většina **lokalizačních teorií**, které představují předchůdce pozdějších teorií regionálního rozvoje. Cílem lokalizačních teorií bylo nejprve nalezení faktorů ovlivňujících lokalizaci ekonomických aktivit v prostoru a později pak daleko ambicióznější cíl – vysvětlení prostorového rozmístění celé ekonomiky. Nejstarší pokusy o vysvětlení lokalizace jednotlivých ekonomických aktivit pocházejí již ze 17. a 18. století. Za vyvrcholení této nejstarší generace prací je považována studie *von Thiünera* z roku 1826, věnovaná pravidelnostem v rozmístění jednotlivých typů zemědělských aktivit.

¹¹ SUCHÁČEK, 2008.

Lokalizační teorie byly a jsou kritizovány pro nerealistická zjednodušení reality (minimalizace dopravních nákladů, maximalizace zisku, přičemž za hlavní, či dokonce jediný diferenciační faktor byla považována vzdělanost). Lokalizační teorie jsou dále kritizovány pro svou ahistoričnost, redukci některých sociálních problémů na prostorové.¹²

Přestože byla neoklasická teorie prakticky neintervencionistická, byla zejména ve Velké Británii 20. a 30. let dvacátého století přijata opatření zaměřená na zvýšení mobility pracovních sil. Jednalo se tedy o intervenci nikoliv proti působení tržních sil, ale naopak s cílem posílit nedostatečně fungující tržní mechanismus ve sféře trhu práce. Tímto způsobem měly být stimulovány mechanismy směřující k vyrovnání meziregionálních rozdílů. Tomuto konceptu, který někteří autoři označují jako „dělníci za prací“ (*PRESTWICH A TAYLOR, 1990*), odpovídaly i aplikované nástroje regionální politiky. Jednalo se především o podporu dojíždějícím, jednorázovou finanční pomoc při stěhování, pomoc při obstarání bytu v imigračním regionu s nižší mírou nezaměstnanosti, apod.

Keynesiánská teorie regionálního rozvoje

Až do velké hospodářské krize v 30. letech dvacátého století převažovala v teoretických koncepcích i národohospodářské praxi neoklasická doktrína. Krize, která podle neoklasických předpokladů neměla vůbec nastat, však otevřela prostor pro na dlouhou dobu určující paradigma hospodářské a regionální politiky, které se nazývá keynesiánství a které zdůrazňuje význam intervencí z veřejného sektoru. Na jeho úplném začátku stála práce *J. M. Keynese Všeobecná teorie zaměstnanosti, úroku a peněz, 1936*, v níž ukázal vliv agregátní poptávky na tržní rovnováhu. Na tuto práci pak navázalo mnoho dalších autorů, kteří Keynesovy myšlenky dále rozvinuli.

Zájem o řešení interregionálních sociálně-ekonomických disparit stoupl v Evropě výraznějším způsobem po druhé světové válce. Tento zájem byl dán objektivními sociálními, hospodářskými a politickými potřebami a odrazil se i v převaze teorií regionální nerovnováhy (divergenční teorie) nad teoriemi regionální rovnováhy (konvergenční teorie). Začalo se ve větší míře volat po státních zásazích do ekonomiky. To bylo v souladu s intervencionisticky orientovanou keynesiánskou hospodářskou koncepcí, mezi jejíž obecné cíle patří plná zaměstnanost, regulace agregátní poptávky, podpora hospodářského růstu či upřednostnění fiskálních nástrojů před monetárními. Na rozdíl od

¹² WOKOUN, MALINOVSKÝ, DAMBORSKÝ, 2008.

střednědobého až dlouhodobého pojetí liberální hospodářské politiky se keynesiánství orientuje na kratší časové úseky a připouští také růst inflace či vnější nerovnováhu.

Až do padesátých let dvacátého století byla regionální politika (která v té době ještě nevystupovala jako samostatná politika) většiny evropských zemí motivována sociálními důvody. Existoval zájem na vytvoření kvalitnějších a spravedlivějších životních podmínek pro obyvatelstvo po druhé světové válce. Ta opatření hospodářských a sociálních politik, která měla teritoriální charakter, byla motivována nutností vyrovnávání prostorových sociálně-ekonomických nerovností.

Od padesátých do začátku šedesátých let minulého století pak dochází k rozvoji koncepcí zaměřených převážně na růst a rozvoj regionů a pozornost se přesunula od sociálních priorit k cílům ekonomickým. Nastal pravý rozkvět teorií zaměřených na hospodářský růst regionů stejně jako na redukci meziregionálních nerovností. Akcentována byla industrializace, která se měla rozšířit i do zaostalých regionů. Teprve sedmdesátá léta odhalila zranitelnost odvětvové monostruktury u mnoha zejména průmyslových oblastí a regionální rozvoj a vyrovnávání meziregionálních nerovností se postupně stávají doménou politiků.

Zatímco neoklasické modely růstu zdůrazňovaly zejména význam výrobních faktorů na straně nabídky (růst kapitálu, přírůstek pracovních sil a technologické změny) a zanedbávají význam těchto faktorů na poptávkové straně, pro keynesiánské teorie regionálního růstu a rozvoje po druhé světové válce je typická právě mimoregionální poptávka po zboží vyráběném v daném regionu. **Keynesiánci jsou také podstatně méně optimističtější ohledně automatických tendencí ekonomiky k vyrovnávání prostorových rozdílů a naopak zdůrazňují, že je nutno do vývoje regionů aktivně intervenovat, aby se nezvyšovaly regionální disparity.**

Typickým příkladem keynesiánského přístupu k regionálnímu rozvoji je **koncepce polarizace**, kterou masověji rozšířil především *Francois Perroux*. Ten v mnoha svých studiích ukázal (např. *PERROUX, 1950*), že hospodářský růst nevzniká rovnoměrně, ale má základ v tzv. motorické jednotce. Touto jednotkou je odvětví hospodářství, které vykazuje nadprůměrný růst a prostřednictvím meziodvětvových vazeb ovlivňuje odvětví ostatní.

Perrouxova teorie vymezila zcela nové principy hospodářského růstu, avšak zůstal pouze u sektorového pojetí. O regionální dimenzi ji později obohatili zejména *Gunnar Myrdal (1957)* a *Alfred Hirschman (1958)*.

Myrdal připouští, že mohou existovat mechanismy, které působí konvergenčně, ale zároveň argumentuje, že existují souvislosti, které na původní odchylku od rovnováhy působí tím způsobem, že ji ještě zesílí. Impulsy pozitivního i negativního směru se v průběhu doby kumulují a vykrystalizují do stabilnějších rozvojových rozdílů. Zesílení či redukce rozvojových diferencí pak závisí na tom, zda existují konvergenční či divergenční efekty zpětné vazby. Mezuregionální nerovnosti se tak začínají dostávat jako fenomén do širšího povědomí. V této souvislosti Myrdal, resp. Hirschman hovoří o rozšiřujících (spread), resp. prosakujících (trickling-down) efektech a stahujících (backwash), resp. polarizačních (polarisation) efektech.¹³

Z teorie jádro - periferie je nejvíce podstatné to, že regionální růst považují za nutně nerovnovážný proces a eliminaci nerovnoměrností považují za nežádoucí, neboť nerovnosti plní roli signálního mechanismu v tržní ekonomice. Z předpokládané dlouhodobé nerovnoměrnosti regionálního rozvoje vyplývá přesvědčení většiny autorů o nutnosti intervencí vlády s cílem podpořit rozvoj zaostávajících regionů.¹⁴

Moderní neoendogenní přístupy k regionálnímu rozvoji

Pro současné přístupy k regionálnímu rozvoji je charakteristická značná metodologická roztržitost, stejně jako rozdílné vymezení hlavních aktérů a mechanismů regionálního rozvoje a různorodá doporučení pro praktickou regionální politiku.

Italští autoři jako *S. Brusco (1982)* či *G. Becattini (1978)* jsou hlavními autory **teorie výrobních okrsků**. Tato teorie se zaměřuje zejména na oblast tzv. třetí Itálie, která nepatří mezi tradiční průmyslové oblasti, ale přesto se stala ekonomicky úspěšnou. Základem úspěchu jsou přitom kvalitní sociálně-kulturní a institucionální struktury, stejně jako networking malých a středně velkých firem.

Teorie flexibilní specializace, resp. flexibilní akumulace, jejímiž autory jsou *M. Piore a Ch. Sabel (1984)* vidí příčiny meziregionálních rozdílů opět ve formálních a neformálních institucích a je zdůrazňován význam přítomnosti malých a středně velkých firem v dříve málo industrializovaných oblastech.

Teorie učících se regionů představuje dosud nejmladší a stále ještě se vyvíjející směr regionálního rozvoje. Nejznámějšími autory jsou *B. A. Lundvall (1992)*, *R. Florida (1995)* a *A. Saxenian (1994)*. Tato teorie akcentuje zejména proces učení se a to jak učení praxí,

¹³ SUCHÁČEK, 2008.

¹⁴ WOKOUN, MALINOVSKÝ, DAMBORSKÝ, 2008.

tak také učení užíváním, učení hledáním a učení spoluprací. Rozhodující pro rozvoj regionu je přitom schopnost jeho aktérů učit se a přijímat nové technologie a postupy, ale také získávat nové informace.

Regionálním disparitám není věnována v moderních a neo-endogenních regionálně-rozvojových koncepcích přílišná pozornost. Spíše než o vyrovnávání meziregionálních rozdílů se jedná o předcházení rozdílům extrémním. Regionálním nerovnostem je však prisouzen nový atribut, který lze nazvat motivačním. Všeobecně se přestává hovořit o regionálních nerovnostech jako takových a pozornost se spíše zaměřuje na úspěšné regiony a lokality, které mají sloužit jako příklad a zejména motivace pro jejich méně úspěšné konkurenty. Nejedná se ani tak o přímé kopírování úspěšných, jako spíše o získání inspirace, resp. pomoc při identifikaci hospodářsko-sociální konstelace vedoucí k vlastnímu rozvoji.¹⁵

2.3 Teorie regionální politiky

Rozvoj regionu je jedním z klíčových prvků strategického plánování. Regionální rozvoj je cílovou oblastí, do které směřují dotace jak ze strany státního rozpočtu, tak ze strany Evropské unie. Cílem této podpory je odstranění disparit mezi regiony a potažmo mezi členskými státy Evropské unie. Do regionálního rozvoje se investují nemalé prostředky, protože i zde existuje konkurence mezi regiony.

2.3.1 Příčiny vzniku regionální politiky

Podíváme-li se na regionální strukturu v podstatě kteréhokoliv státu (s výjimkou velmi malých států jako jsou např. Lucembursko či Malta a tzv. ministáty¹⁶), můžeme zde vedle prosperujících regionů s vysokou životní úrovní nalézt i regiony s podprůměrnou ekonomickou výkonností, s vysokou nezaměstnaností a dalšími sociálními problémy. Jiné regiony se sice vyznačují přijatelnou ekonomickou úrovní, ale jejich další rozvoj je silně podvážen, např. nepříznivými geografickými podmínkami nebo špatným stavem životního prostředí.

Příčiny meziregionálních rozdílů a vzniku tzv. **problémových regionů** jsou různorodé a projevují se v řadě forem, nicméně můžeme rozlišit tři hlavní typy těchto regionů:

¹⁵ SUCHÁČEK, 2008.

¹⁶ Např. Andorra, Vatikán, Monako, San Marino, Lichtenštejsko.

Regiony nedostatečně vybavené přírodními zdroji

Patří sem většinou odlehlé části jednotlivých zemí, kde nepříznivé podmínky umožnily v minulosti pouze extenzivní formy zemědělství a tato orientace přetrvala do současnosti. Je přitom zřejmé, že s růstem národního produktu v celostátním měřítku zemědělský region, který není přitažlivý pro expanzi průmyslu, nemůže poskytnout svému obyvatelstvu životní úroveň srovnatelnou s ostatními částmi státu. Pokud zde dojde k nárůstu produktivity práce, tak ta je zajištěna zpravidla pouze emigrací. Šanci na zvrát ve vývoji tohoto typu regionu představuje většinou zvýšení životní úrovně v ostatních regionech za předpokladu, že region je přitažlivý pro cestovní ruch, který může být mnohdy jediným stimulem pro celkové ekonomické oživení.

Regiony s nedostatečným využitím vlastních zdrojů

Nízké využití vlastních zdrojů je způsobeno obvykle nedostatkem kapitálu. Důsledkem je nízká životní úroveň ve srovnání s rozvinutými regiony. Dlouhodobé zlepšení v těchto problémových regionech závisí zejména na ekonomické situaci v jiných částech a na technologickém pokroku, tak aby se využití územních zdrojů stalo ekonomicky schůdné. Příkladem je rychlý ekonomický rozvoj dlouhodobě zaostávajícího východního pobřeží Skotska poté, co zvýšení cen ropy v 70. letech a rozvoj moderních technologií umožnily těžbu ropy v Severním moři na ekonomické bázi.

Regiony se stagnujícími či upadajícími základními odvětvími

Jde o regiony, které v minulosti patřily mezi nejvyspělejší, avšak změny ve struktuře poptávky způsobily stagnaci či úpadek tradičních průmyslových odvětví (těžba uhlí, energetika, hutnictví, textilní výroba, těžké strojírenství) profitujících ekonomickou strukturu předmětných regionů. Tyto regiony se obvykle vyznačují:

- rostoucí mírou nezaměstnanosti,
- klesající ekonomickou úrovní ve srovnání s ostatními regiony,
- nízkou mírou ekonomické aktivity, zejména v případě žen,
- vysokou mírou emigrace,
- neadekvátní infrastrukturou.

Uvedenými problémy se v současnosti vyznačují například některé tradiční průmyslové regiony v České republice (Ostravsko, Podkrušnohoří, Kladensko).

Jelikož existence příliš velkých rozdílů v sociálně ekonomické úrovni mezi jednotlivými regiony komplikuje další ekonomický rozvoj v rámci celého státu a může vyvolat ostré sociální i politické konflikty, ve většině zemí s tržní ekonomikou se přistoupilo k formulaci a praktické realizaci regionální politiky. Jejím prvořadým cílem je vytvořit podmínky pro odstranění nebo alespoň zmírnění nadměrných rozdílů ve vývoji jednotlivých částí státu a dosažením vyvážené regionální struktury přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti národní ekonomiky v mezinárodním měřítku.

2.3.2 Definice regionální politiky

Přestože vznik regionální politiky se datuje ve 30. letech 20. století, do současnosti nedošlo v teorii ani v praxi alespoň k rámcovému sjednocení názorů na obsahové vymezení tohoto pojmu, které by mělo relativně universální platnost. Důvody spočívají jednak v úzké vazbě regionální politiky na celkovou hospodářskou politiku, která se vyznačuje rozsáhlou koncepční rozmanitostí, jednak je velkým problémem zakomponovat do definičního vymezení ostatní hlediska, která podmiňují vedle rozhodujících ekonomických motivů existenci regionální politiky, jako jsou např. aspekty ekologického či sociálního charakteru.

Regionální politika je definována jako „součást státní politiky, ovlivňující rozmístění hlavních ekonomických zdrojů a aktivit na celém území státu nebo v jeho části. Regionální politika zahrnuje opatření napomáhající jednak růstu stupně ekonomické aktivity v území, kde je vysoká nezaměstnanost a malé naděje na přirozený ekonomický růst a na druhé straně opatření sloužící kontrole ekonomických aktivit v územích s nadměrným růstem.“¹⁷

2.3.3 Regionální politika Evropské unie

Všechny členské země Evropské unie postupně přistoupily k realizaci vlastní národní regionální politiky, pomocí níž usilují o snížení rozdílů v životní úrovni mezi regiony a bojují s vysokou regionální nezaměstnaností. Podporuje zpravidla socioekonomické struktury v zaostávajících regionech či územích s nevyhovující strukturou průmyslu.

Existuje několik důvodů pro regionální politiku EU:

- rozpor mezi závažností regionálních problémů a schopnostmi státu tyto problémy řešit,

¹⁷ Dle výkladového slovníku „Dictionary of Human Geography“, 2000.

- snaha o prohloubení hospodářské a měnové unie, zejména úplné zavedení společné měny „euro“ s sebou přinese regionálně diferencované rozmístění výhod,
- požadavek některých členských států na kompenzaci regionálních dopadů ostatních „neregionálních“ politik EU, zvláště společné zemědělské politiky či společné vědecko-technické politiky EU,
- některé vlády příliš často regionálními problémy omlouvaly poskytování nejrůznějších dotací do průmyslu (pomáhaly mu tím v boji se zahraniční konkurencí).

Koordinovaná regionální politika je projevem určité **solidarity a spolupráce** na úrovni EU a především má nezastupitelný význam při posilování **soudržnosti i společné identity**. Fungující regionální politika na nadnárodní úrovni je ve světě ojedinělá.¹⁸

Regionální a strukturální politika v období 2007 – 2013

Evropská unie s 27 členskými státy čelí větším ekonomickým, sociálním a teritoriálním disparitám jak na národní, tak i na regionální úrovni. Proto, aby se Evropská unie lépe vypořádala s globální konkurencí a splnila očekávání svých občanů, je potřeba významně finančně podpořit posílení potenciálu růstu a konkurenceschopnosti států a regionů.

Úlohou regionální a strukturální politiky, často též nazývané jako politiky hospodářské a sociální soudržnosti, je napomoci plnění úkolů, jejichž cílem je snižovat rozdíly a jako katalyzátor aktivovat ekonomický, sociální a teritoriální rozvoj Evropské unie.

Na schůzkách Evropské rady v Lisabonu a Göteborgu hlavy států a vlád učinily politický závazek – posílit konkurenceschopnost Evropské unie. Pro dosažení náročných cílů z Lisabonu a Göteborgu a pro podporu iniciativ v regionech se politika soudržnosti potvrzuje jako jeden z nejefektivnějších nástrojů. Strukturální fondy již podporují udržitelný rozvoj, růst a konvergenci.

V závěrech *Třetí zprávy o soudržnosti* (2004) byl uveden návrh na změny politiky ekonomické a sociální soudržnosti pro další programovací období 2007 – 2013. Ten byl později rozpracován ve *Strategických obecných zásadách Společenství* (2006). Komise stanovila tři obecné zásady pro politiku soudržnosti v období 2007 – 2013:

- **přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracující,**
- **zlepšení znalostí a inovace pro růst,**

¹⁸ WOKOUN, KADERÁBKOVÁ, POSTRÁNECKÝ, 2008.

- **vytváření více a lepších pracovních míst.**

V současném období je kladen důraz na **územní rozměr politiky soudržnosti**, na úlohu měst a jejich příspěvek k růstu a zaměstnanosti. Otázky podpory a venkova byly z podstatné části přesunuty pod společnou zemědělskou politiku.

V zásadě bylo navrženo, aby se akce podporované v rámci kohezní politiky zaměřily na investice do omezeného počtu priorit Společenství, čímž by reflektovaly Lisabonskou a Göteborgskou agendu. Intervence Společenství by měly směřovat tam, kde lze očekávat působení pákového efektu a významnou přidanou hodnotu.

Pro regionální programy se proto navrhuje omezený počet klíčových témat, jako jsou:

- **inovace a ekonomika založená na znalostech (znalostní ekonomika),**
- **prevence v oblasti životního prostředí a jeho ohrožení,**
- **dosažitelnost a služby všeobecného ekonomického zájmu.**

Programy vztahující se k zaměstnanosti by se měly zaměřit na implementaci reforem potřebných pro dosažení plné zaměstnanosti, zlepšení kvality a produktivity práce a podporu sociální inkluze a soudržnosti v souladu se směrnicemi a doporučeními v rámci Evropské strategie zaměstnanosti.

Tato prioritní témata odpovídají situaci Evropské unie jako celku, ale je třeba, aby byla doplněna s ohledem na specifické požadavky méně rozvinutých regionů a členských zemí, např. ve vztahu k zajištění infrastruktury a výstavby institucionálních kapacit.¹⁹

Nástroje regionální politiky EU

Jádro regionální a strukturální politiky EU tvoří strukturální fondy, které se přímo zaměřují na snižování rozdílů v úrovni rozvoje různých regionů členských států a snižování zaostalosti nejvíce znevýhodněným regionů nebo ostrovů včetně venkovských oblastí. Jedná se o dva strukturální fondy:

- *Evropský fond regionálního rozvoje*, který je co do objemu finančních prostředků největší a byl založen v roce 1975.
- *Evropský sociální fond*, který byl založen v roce 1960 a v souladu se strategií EU podporuje aktivity a politiky v oblastech zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů.

¹⁹ WOKOUN, KADEŘÁBKOVÁ, POSTRÁNECKÝ, 2008.

Pro období 2007 – 2013 byly vytvořeny nové finanční nástroje týkající se společné zemědělské politiky, podpory zemědělství a venkova a společné rybářské politiky. Jedná se o:

- *Evropský rybářský fond.*
- *Evropský zemědělský záruční fond.*
- *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.*

K posilování hospodářské a sociální soudržnosti má dále přispívat Fond soudržnosti, zvláštní úlohu pak sehrává Fond solidarity.

Cíle politiky soudržnosti 2007 – 2013

V období 2007 – 2013 je politika soudržnosti realizována prostřednictvím tří následujících cílů:

- **Konvergence**

Cíl Konvergence je určen na urychlení konvergence nejméně rozvinutých členských států a regionů tím, že zlepší podmínky pro růst a zaměstnanost prostřednictvím kvality investic do hmotného a lidského kapitálu, rozvoje inovací a znalostní společnosti, zlepšení schopnosti přizpůsobovat se hospodářským a sociálním změnám, ochrany a zlepšování životního prostředí a výkonnosti správy. Tento cíl představuje prioritu fondů, je financován z ERDF, ESF a Fondu soudržnosti.

- **Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost**

Cíl regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je zaměřen na posílení konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů a zaměstnanosti v regionech předvídáním hospodářských a sociálních změn. Tento cíl je financován z ERDF a ESF.

- **Evropská územní spolupráce**

Cíl Evropská územní spolupráce je zaměřen na posílení příhraniční spolupráce prostřednictvím společných místních a regionálních iniciativ, na posílení nadnárodní spolupráce přispívající k integrovanému územnímu rozvoji a na posílení meziregionální spolupráce a výměny zkušeností na vhodné územní úrovni. Tento cíl je financován z ERDF.²⁰

²⁰ NOVOTNÁ, 2007.

Na úrovni EU bylo rozhodnuto, že na cíl Konvergence bude uvolněno 283 mld. EUR, což je 81,54 %. Na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je vyčleněno 54,96 mld. EUR. Na cíl Evropská územní spolupráce je přiděleno 8,72 mld. EUR. Celkem je v období 2007 – 2013 vyčleněno 347 mld. EUR na realizaci politiky soudržnosti.²¹

2.4 Přístupy k řešení regionálního rozvoje

Úspěšné řešení regionálního rozvoje se opírá o celou řadu metodologických postupů, přístupů a procedur. Systém přístupů aplikovaný ve sféře regionálního rozvoje chápeme jako **využívání organizovaných (uspořádaných) znalostí a jejich tvůrčí zhodnocení**. Především jde o vědeckou metodologii, nejedná se tedy pouze o snůšku známých faktů, ale jejich zpracování a odpovídající interpretaci. Vědecký přístup k regionálnímu rozvoji má svou vlastní strukturu, přičemž se opírá o techniky, metody, principy, koncepce, hypotézy a teorie.

2.4.1 Strategické plánování a regionální rozvoj

Obecně platí, že většina územně správních jednotek se zabývá regionálním rozvojem, případně regionálním plánováním. Právě regionální plánování je specifickým případem strategického plánování. Strategické plánování se postupně stalo významným předmětem zájmu představitelů měst a obcí při utváření koncepcí jejich rozvoje. Každé město či obec má prvořadý zájem důstojně obstát ve vzájemné konkurenci měst a obcí a proto nebytně potřebuje mít svoji strategii, jak dosáhnout požadovaného rozvoje. Strategické plánování v podstatě spojuje naši výchozí pozici, tzn. kde jsme, s tím, kam chceme jít. K tomu používá výběr směrů a cílů a volbu aktivit (vlastní strategie) pro jejich dosažení.

Vlastní pojem strategie pochází od řeckého slova „strategos“, tj. obecný, ale bývá používán různým způsobem. Nejobecněji se jím rozumí určení celkového účelu či poslání subjektu, jeho dlouhodobých cílů nebo zaměření činnosti, ale také alokace zdrojů potřebných pro dosažení zamýšlených záměrů. Strategické plánování je také chápáno jako moderní způsob, jak definovat koncepce rozvoje a cíle určité entity (město, region, firma, atd.). Poprvé se tato metoda objevila v armádě USA za druhé světové války. Počátkem 70. let 20. století myšlenku strategického plánování aplikovala *Harvard Business School* pro potřeby soukromých společností. Teprve ke konci minulého století se ukázalo, že strategické plánování lze výhodně použít pro plánování rozvoje měst a regionů.

²¹ Strukturální fondy EU, 2009.

Strategické plánování, v našem případě regionální povahy je tedy orientováno na dlouhodobé cíle. Tato povaha jím sledovaných cílů současně znamená velkou míru nejistot a rizik, které zatěžují pravděpodobnost úspěšnosti realizace plánů. Proto strategické plánování musí být dostatečně flexibilní a adaptibilní na možné změny vstupních podmínek.

V České republice je strategické plánování území stanoveno jako nástroj pro plánování a řízení obce v zákoně č. 128/2000 Sb. (zákon o obcích), v zákoně č. 129/2000 Sb. (zákon o krajích) a zejména v *zákoně o podpoře regionálního rozvoje 248/2000 Sb.* Vedle klasického nástroje – **územního plánu**, který slouží pro definici koncepce rozvoje města, **strategický plán** je více zaměřen na rozvoj společenské a ekonomické sféry a jejich vztahu k danému území. Obsah tohoto strategického programu rozvoje není stanoven žádným závazným předpisem. Na rozdíl od územního plánu, jehož obsah a způsob pořízení je přesně definován zákonem o stavebním řízení a územním plánování, je možné strategické plánování lépe přizpůsobit konkrétním místním potřebám. Častá výjimečnost obsahu, formy a využití strategických programů rozvoje ale zase brání jejich funkčnímu provázání se sousedícími územími obcí v rámci vyšších celků (regionů).

2.4.2 Regionální strategie

Regionální strategie jako jeden z důležitých předpokladů (resp. součástí) regionálního plánování představuje zcela konkrétní formu participace státní správy, samosprávy, podnikatelských subjektů, nejrůznějších občanských iniciativ a všeobecně obyvatel (konsensu) na formulování vizí, směrů a cílů pro rozvoj socioekonomické struktury v konkrétním území. V nejobecnější rovině je strategie definována jako **určení dlouhodobých základních cílů a stanovení nezbytných činností a zdrojů pro dosažení těchto cílů**. Jinak řečeno, regionální strategie není nic jiného než poskytování organizovaného prostoru k uvědomění, reflexi, v jakém stavu se území (obec, region) nachází v současnosti a v jakém prostředí bude muset v budoucnosti obstát, včetně toho v jakém stavu bychom je chtěli za pár let mít a jak toho možno dosáhnout.

V případě regionálních strategií je za dlouhodobý základní cíl ve smyslu racionálního, plánovitého uvědomování si příležitostí obecně považován celkový sociálně ekonomický rozvoj regionu, obce či města a předpokladů uvedený rozvoj zajišťujících a to v časovém horizontu nejméně 5, lépe však 10 a více let. Podstatnou charakteristikou regionální strategie je také její komplexnost a integrální charakter. Na rozdíl od odvětvových strategií

se totiž regionální strategie zabývají všemi podstatnými sférami života obce, města či regionu a to včetně přírodně-ekologických, technických, sociálních, kulturních a ekonomických podmínek v jejich vzájemné provázanosti (zahrnující i zpětné dopady života obce, města či regionu na jejich stav).

Významnými východisky, nejenom legislativní povahy, ale i z hlediska obsahového jsou zákony č. 128/2000 Sb. (zákon o obcích), č. 129/2000 Sb. (zákon o krajích) a č. 248/2000 Sb. (zákon o podpoře regionálního rozvoje). Uvedené zákony lze charakterizovat jako už relativně moderně zpracované dokumenty, jež se postupně stávají i metodologickými východisky zpracování strategických rozvojových dokumentů.²²

2.5 Politika cestovního ruchu jako možné východisko regionálního rozvoje

Cestovní ruch (CR) patří mezi největší a nejdynamičtěji se rozvíjející ekonomická odvětví. Cestovní ruch, považovaný ve světě za odvětví budoucnosti, se stává stále významnějším a nepostradatelnějším faktorem regionálního rozvoje v řadě českých regionů i celé ekonomiky.²³

Cestování a cestovní ruch jsou aktivity, jejichž souhrn představuje jedno z největších světových ekonomických odvětví a stává se stále významnějším faktorem regionálního rozvoje. Jedná se o oblast ekonomiky, která je významně fixována na místo (region) svého vzniku (destinaci cestovního ruchu), čímž podporuje stabilitu regionálních a místních ekonomik.

Cestovní ruch je největším tvůrcem pracovních míst, jedním z největších exportních „odvětví“ a významným stimulatorem investičních aktivit. V rámci cestovního ruchu jde nejen o cestování v rámci příslušné země, resp. regionu (domácí cestovní ruch), ale též o cesty do zahraničí, ať již za poznáním, kulturou, rekreací nebo obchodem (zahraniční cestovní ruch). Při rozlišení na zahraničního a domácího návštěvníka nerozhoduje vzdálenost, ale skutečnost, zda se uskuteční v rámci „ekonomického území sledované země“. Celosvětový počet účastníků domácího cestovního ruchu, tj. domácích návštěvníků – rezidentů, na ekonomickém území sledované země, je samozřejmě mnohonásobně vyšší.

²² WOKOUN, KADEŘÁBKOVÁ, POSTRÁNECKÝ, 2008.

²³ WOKOUN, 2007.

Cestovní ruch má průřezový charakter a zasahuje do mnoha odvětví národního hospodářství. Z tohoto důvodu je velice obtížné kvantifikovat celkový ekonomický přínos pro danou zemi. Z hlediska vlivu na hospodářství země má cestovní ruch především funkci příjmovou (s ohledem na multiplikační efekt), vyrovnávací, funkci zaměstnanosti, výrobní a funkci platební bilance. Některé oblasti ekonomiky jsou pro cestovní ruch sice charakteristické, ale poskytují produkty a služby nejenom účastníkům cestovního ruchu, kteří zase naopak spotřebovávají produkty a služby i z odvětví přímo nesouvisejících s cestovním ruchem.

Politika cestovního ruchu jako součást hospodářské politiky představuje záměrnou a systematickou činnost směřující k obecně definovanému cíli zvyšování blahobytu země a lidí naplňováním dílčích opatření (cílů) a spočívající v komplexním plánování, usměrňování (regulaci) a tvorbě cestovního ruchu prostřednictvím různých nástrojů a nositelů (státních, soukromých). I když je politika cestovního ruchu integrální součástí hospodářské politiky, nespádají její cíle pouze do oblasti ekonomické, ale vzhledem k povaze produktu i do oblasti společenské a ekologické.

V posledních letech se posiluje význam cestovního ruchu v regionální politice. Vysoká dynamika růstu cestovního ruchu v daném regionu může efektivně napomáhat regionům se strukturálními problémy, protože představuje oblast ekonomiky, kde lze předpokládat stabilní ekonomický vývoj bez významných cyklických problémů. Tím cestovní ruch vytváří ekonomické prostředí, které je odolnější vůči strukturálním problémům. Pro regiony ekonomicky slabé je zvláště významný multiplikační efekt cestovního ruchu, neboť znásobuje kvantitativní růst daného regionu. Cestovní ruch dokáže při relativně nízkých investičních nákladech generovat pracovní místa a může být tak využit pro řešení problémů regionů, které se potýkají s vysokou nezaměstnaností. Dotační programy podporující cestovních ruch jsou často významným nástrojem regionální politiky, proto je problematika cestovních ruchu vždy významnou součástí Strategie regionálního rozvoje, Národního rozvojového plánu, regionálních rozvojových strategií a programů rozvoje krajů a strategií rozvoje měst i obcí.

Formulace cílů státní politiky cestovního ruchu vychází z cílů Strategie regionálního rozvoje, z priorit Národního rozvojového plánu a ze sektorového operačního programu

a z navazujících vládních a mezinárodních dokumentů ochrany životního prostředí při rozvoji udržitelného cestovního ruchu.²⁴

2.5.1 Cestovní ruch jako stimul regionálního rozvoje

Postavení jakéhokoli územního celku v cestovním ruchu je podmíněno především přírodními, kulturně historickými a ostatními aktivitami, jakož i jeho vybaveností materiálně technickou základnou – infrastrukturou poskytující služby účastníkům cestovního ruchu. V řadě míst a oblastí, které nemají výraznější předpoklady pro rozvoj jiných ekonomických činností nebo u kterých jejich přírodní a kulturně historické atraktivita mají vysokou míru kvality či jedinečnosti, se cestovní ruch stává dominantním činitelem jejich rozvoje s významnými ekonomickými dopady, které plynou především z:

- vytváření investičních příležitostí,
- výdajů účastníků cestovního ruchu a jejich přesunu z míst bydliště do míst cestovního ruchu,
- daňových příjmů a různých poplatků, které se stávají významnými zdroji místních rozpočtů,
- vytváření podnikatelských příležitostí a zaměstnanosti,
- zlepšování celkové úrovně infrastruktury a vybavenosti nejen pro účastníky cestovního ruchu, ale i pro místní obyvatelstvo,
- podněcování rozvoje řady ekonomických aktivit včetně místních řemesel,
- a řady dalších.

Tím **cestovní ruch** vlastně **ekonomicky zhodnocuje přírodně a kulturně historický potenciál daných míst**, který by bez cestovního ruchu zůstával v převážné míře nevyužit. **Význam cestovního ruchu** pro určitý územní celek (místo, region) je **tím vyšší, čím více se opírá o místní či vnitroregionální ekonomiku** (průmysl, služby, vnitroregionální trh).

Cestovní ruch patří do oblasti služeb, které zaznamenávají v posledních letech celosvětově nejvyšší dynamiku růstu. Růst nabídky a poptávky po službách má přímý vztah k:²⁵

- demografickým poměrům (zvýšení kvality životních podmínek, koncentrace obyvatel v sídlech),
- sociálním změnám,²⁶

²⁴ WOKOUN, MALINOVSKÝ, DAMBORSKÝ, 2008.

²⁵ HESKOVÁ, 2006.

²⁶ Podloženo různými výzkumy např. sociální typologie, sociální třídy – P. Kotler, J. Koudelka a další.

- ekonomickým změnám (růst příjmů obyvatel, změny ve spotřebě – preference zdravého životního stylu apod.),
- politickým a právním vztahům (růst vládního sektoru, vznik ekonomicko-společenských struktur, internacionalizace, vytvoření jednotného trhu EU atd.).

Základní rysy cestovního ruchu:²⁷

- dočasnost změny místa stálého bydliště a dočasnost pobytu mimo něj,
- nevýdělečný charakter cesty a pobytu (jsou obvykle realizovány ve volném čase),
- vztahy mezi lidmi, jež cestovní ruch vyvolává.

2.5.2 Specifické vlastnosti cestovního ruchu

Cestovní ruch je sektorem služeb s obzvláště **komplexním produktem**, závislejícím na mimořádně fragmentovaném zásobování. Každá součást řetězce (cestovní kanceláře, provozovatelé cestovního ruchu, dopravci, hoteliéři, restauratéři atd.) nabízí jeden článek z celkového produktu. Společně tyto složky determinují zkušenost turistů a jejich hodnocení kvality služeb. Turistická destinace je hlavní lokalitou spotřeby turistických služeb, a tedy umístěním činnosti a místem podnikání v cestovním ruchu. Turisté identifikují produkt jak podle podniku poskytující službu, tak podle navštívené destinace.

Vzhledem k tomu, že turistická aktivita v zásadě není plněním základních životních potřeb, je jednání turistů převážně nepředvídatelné a podléhá psychologickým a společenským vlivům, osobním náladám a krátkodobým reakcím. Pokud je ovlivněn dojem třeba jen v jediném článku řetězce, pocítí důsledky celý řetězec cestovního ruchu.

Produkt cestovního ruchu je neobyčejně různorodý. Přírodní a kulturní zdroje, turistická zařízení, komunikační infrastruktura, ubytování a restaurace jsou základními zdroji turistické destinace. Kombinace místních zdrojů cestovního ruchu a nabízených služeb určuje typ cestovního ruchu, ke kterému destinace patří, jako je pobřežní nebo horská turistika, sportovní nebo náboženská turistika, lázeňská nebo gastronomická turistika a samozřejmě služební turistika.

Cestovní ruch je důležitým aspektem kvality života obyvatel EU, který může být dále zlepšován podpořením trvale udržitelného, vysoce kvalitního, konkurenceschopného cestovního ruchu v Evropě s respektováním nosné kapacity jeho přírodních a kulturních

²⁷ INDROVÁ, 2007.

oblastí, zejména oblastí Natura 2000. Také sbližuje obyvatele Evropy tím, že jim umožňuje objevování a sdílení společných evropských hodnot.

Cestovní ruch patří mezi sektory evropské ekonomiky s nejlepšími vyhlídkami. Prognózy předpovídají rychlý růst cestovního ruchu v Evropě, silnější než průměrný hospodářský růst. Je tomu tak díky faktorům, jako je prodloužení délky volného času a jeho společenského významu spolu s globálním hospodářským růstem.

Evropa je s největší rozmanitostí a hustotou turistických atrakcí nejnavštěvovanějším regionem světa. Přestože má nižší míru růstu, než je světový průměr a než některé zámořské destinace, které mají výrazný nástup, předpokládá se, že se rozsah cestovního ruchu v Evropě v příštích 20 až 25 letech zdvojnásobí s čistým růstem z hlediska nákladů a výnosů asi 3 % ročně. Zaměstnanost vzroste v příštích deseti letech asi o 15 %. Budou-li stávající trendy trvat i nadále, bude výše zmíněný růst v oblasti činností, které těží z rozvoje cestovního ruchu, vyšší než v samotném průmyslu cestovního ruchu. Tento účinek je samozřejmě v jednotlivých evropských zemích různý.

Z pohledu demografického vývoje lze usoudit, že změny demografické struktury Evropy budou mít velký vliv na rekreační cestovní ruch. Do roku 2020 se podíl obyvatel nad 65 let zvýší oproti dnešku o 17 milionů. Toto číslo poroste, obyvatelstvo se bude těšit lepšímu zdraví s větší průměrnou délkou života a většímu blahobytu než u předchozích generací. Osoby mezi 50 a 65 lety, které jsou obecně zbaveny rodinných povinností, jsou velmi mobilní a často v dobré finanční situaci, budou mít pro trh v oblasti cestovního ruchu větší význam.

2.5.3 Nositelé politiky cestovního ruchu

Nositeli politiky cestovního ruchu mohou být:

- veřejnoprávní instituce (stát, regiony, obce, úřady), které mají kompetence v oblasti cestovního ruchu,
- soukromoprávní instituce (profesní svazy, zájmová sdružení, podnikatelská sdružení),
- dobrovolné zájmové skupiny a akční sdružení (místní hoteliéři, účelová sdružení).

Podle míry participace na rozhodování lze rozlišovat mezi nositeli rozhodování (decizní sféra) a nositeli vlivu na rozhodování (vlivová sféra) bez rozhodovací a výkonné pravomoci.

V současné době se jedná zejména o různá sdružení a asociace, hotelové řetězce, letecké společnosti a finanční společnosti, které usilují o ovládnutí politiky cestovního ruchu ve svůj prospěch a lobují za své zájmy. Očekává se, že v budoucnu budou mít na politice cestovního ruchu i řízení destinací větší vliv podnikatelské subjekty a profesní sdružení nebo svazy, jejichž aktivita je doposud poměrně nízká. V evropských podmínkách dále přichází do úvahy další nositel politiky, a to EU. I když je problematika cestovního ruchu v plné působnosti jednotlivých členských států, EU však prostřednictvím Evropské komise vydává pro tuto oblast celou řadu doporučení týkajících se zejména udržitelného rozvoje cestovního ruchu.²⁸

²⁸ WOKOUN, MALINOVSKÝ, DAMBORSKÝ, 2008.

3 Sociálně-ekonomická analýza a regionální struktura regionu soudržnosti Střední Morava

3.1 Obecná charakteristika regionu soudržnosti Střední Morava

Region soudržnosti Střední Morava je v rámci srovnání ekonomické vyspělosti podprůměrně rozvinutým regionem jak v rámci EU-25, tak v rámci ČR. V porovnání s průměrem nových členských zemí, které vstoupily do EU 1. 5. 2004 a 1. 1. 2007, je však jeho ekonomická vyspělost nadprůměrná. Ekonomická struktura regionu vykazuje konvergenční rysy zejména z pohledu podílu primárního sektoru; na straně druhé podíl služeb roste hluboko pod průměrem EU. Neuspokojivá je i vzdělanostní struktura obyvatelstva, nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných osob a klesající ukazatele v cestovním ruchu. Region však vykazuje výrazný růstový potenciál, zejména v oblasti služeb a cestovního ruchu, opírající se o dlouhodobou tradici a zkušenosti s podnikáním.

Region soudržnosti Střední Morava leží ve středu Evropy, ve východní části ČR. Jeho velká část má periferní polohu; hraničí s Polskem a Slovenskem.²⁹ Rozkládá se na ploše 9 231 km² k 31. 12. 2007, tedy 11,7 % území ČR. V regionu soudržnosti Střední Morava žije 1 232 571 obyvatel k 31. 12. 2007, tedy 12 % obyvatelstva ČR.³⁰ Region má nepříznivé ekonomicko-geografické charakteristiky. Velkou část regionu tvoří hranice s ekonomicky slabšími oblastmi Polska a Slovenska, třetinu území pokrývá Chráněná krajinná oblast.

Administrativně je Střední Morava z pohledu kvalifikace EU regionem soudržnosti (NUTS II), sestávajícím ze dvou krajů (NUTS III): *Olomouckého kraje* (OK) a *Zlínského kraje* (ZK). Olomoucký kraj se dělí na pět okresů a třináct správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP), Zlínský kraj se člení na čtyři okresy a třináct SO ORP.³¹ Jednotlivé okresy i SO ORP jsou velikostně i urbanisticky velmi rozdílné; hustota zalidnění je k 31. 12. 2007 ve Zlínském kraji vyšší (149 osob na km²) než v Olomouckém kraji (122 osob na km²).³²

²⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2006.

³⁰ Český statistický úřad, 2008a.

³¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2006.

³² Český statistický úřad, 2008a.

3.1.1 Zlínský kraj

Zlínský kraj byl ustanoven k 1. 1 2000 na základě ústavního zákona č. 347 ze dne 3. prosince 1997 o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Vznikl sloučením okresů Zlín, Kroměříž a Uherské Hradiště, které patřily k Jihomoravskému kraji, a okresu Vsetín, který spadl do Severomoravského kraje.

Zlínský kraj se nachází na východě republiky, kde jeho východní okraj tvoří hranici se Slovenskem. Na jihozápadě sousedí s krajem Jihomoravským, na severozápadě s Olomouckým a v severní části s krajem Moravskoslezským.

Zlínský kraj se skládá ze čtyř okresů: Kroměříž, Vsetín, Uherského Hradiště a Zlína.

Obr. 3.1 - Okresy ve Zlínském kraji

Zdroj: ZLÍNSKÝ KRAJ, 2006

Svou **rozlohou** 3 964 km² je čtvrtým nejmenším krajem v republice. Má celkem 304 obcí, z toho 30 se statutem města.

Území má členitý charakter. Z převážné části je kopcovitý, tvořený pahorkatinami a pohořími. V části kraje, v povodí Moravy, se táhne rovinatá úrodná oblast - Haná na Kroměřížsku a Slovácko na Uherskohradištsku.

Pro svažitost a členitost terénu velké části kraje je obdělávání půdy obtížné.³³ Z celkového **půdního fondu** kraje je 49,3 % zemědělské – z toho orná půda 64,2 %, tedy 32 % celkového půdního fondu. Nezemědělská půda zahrnuje 50,8 %, z toho lesní pozemky 78,2 %.³⁴ Nejvíce zemědělské půdy má okres Uherské Hradiště (58,4 % celkové výměry okresu, z toho je 71,5 % půdy orné). Zcela odlišné rozdělení půdy je v okrese

³³ Český statistický úřad, 2009a.

³⁴ Český statistický úřad, 2008a.

Vsetín, ve kterém podíl nezemědělské půdy je výrazně vyšší (64,4 %) a z níž 83,8 % zabírají lesy, převážně smrkové.

Kraj je chudý na nerostné suroviny. Využívána jsou hlavně ložiska cihlářských hlín, štěrkopísků (tato ložiska mají celorepublikový význam) a stavebního kamene, místní význam má těžba pískovce. V omezené míře se zde vyskytují naleziště ropy a zemního plynu.

Ekonomika kraje byla a je založena především na zhodnocování vstupních surovin a polotovarů. Export v kraji je negativně poznamenán polohou kraje v rámci ČR.³⁵ Průmyslový potenciál Zlínského kraje tvoří podniky zpracovatelského průmyslu, kterých je 17,6 % (k 31. 12. 2007) z registrovaných subjektů celkem.³⁶ Zejména jde o podniky průmyslu kovodělného, dřevozpracujícího, elektrotechnického a textilního. Jejich charakteristickou stránkou je však nízká úroveň modernizace výroby ve srovnání s ČR.³⁷

3.1.2 Olomoucký kraj

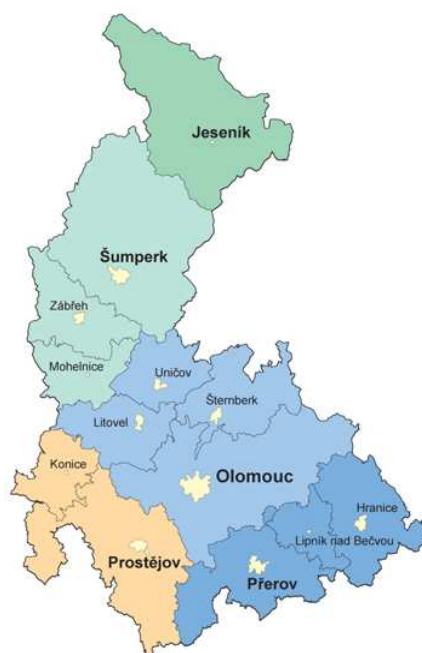
Olomoucký kraj se rozkládá ve střední části Moravy a zasahuje i do její severní části. Člení se na **pět okresů**: Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov a Šumperk. Dále je tvořeno **třinácti správními obvody obcí s rozšířenou působností**: Hranice na Moravě, Lipník nad Bečvou, Přerov, Prostějov, Konice, Olomouc, Šternberk, Litovel, Uničov, Mohelnice, Zábřeh, Šumperk a Jeseník (obr. 3.2). Olomoucký kraj má na severu 104 km dlouhou mezistátní hranici s Polskem, na východě sousedí s Moravskoslezským krajem, na jihu se Zlínským a Jihomoravským krajem a na západě s krajem Pardubickým.

³⁵ Český statistický úřad, 2009a.

³⁶ Český statistický úřad, 2008l.

³⁷ Český statistický úřad, 2009a.

Obr. 3.2 - Okresy a obce s rozšířenou působností v Olomouckém kraji

Zdroj: Olomoucký kraj, 2009

Geograficky je kraj členěn na severní hornatou část s pohořím Jeseníky s nejvyšší horou Praděd (1492 m. n. m.). Jižní část kraje je tvořena rovinatou Hanou. Celková výměra kraje dosáhla 5 267 km² (tj. 6,7 % z celkové rozlohy ČR k 31. 12. 2007), přičemž rok od roku klesá podíl orné půdy (39,7 %) a zvyšuje se podíl nezemědělské půdy (46,6 %). Obyvatelé Olomouckého kraje žijí v 398 obcích, z nichž má 30 obcí přiznaný statut města. V těchto městech bydlí 57,6 % obyvatel.

Z ekonomického hlediska je Olomoucký kraj oblastí **průmyslovou s rozvinutými službami**. Ekonomika hanáckých okresů je více stabilní a dostatečně rozmanitá, okres Jeseník a severní část okresu Šumperk však bohužel díky své poloze, dopravní dostupnosti i narušením sociálního a hospodářského života po druhé světové válce (vysídlení německého obyvatelstva) patří k ekonomicky slabším regionům.

Jižní a centrální část kraje patří mezi oblasti s nejúrodnější půdou. Průměrné výnosy pěstovaných plodin – ječmene jarního, pšenice ozimé, řepky i technické cukrovky dosahují v celé ČR nejvyšších hodnot.

V Olomouckém kraji působí řada tradičních průmyslových podniků. Na zemědělskou výrobu navazuje množství potravinářských podniků, z dalších odvětví průmyslu je rozvinutý textilní a oděvní průmysl, výroba strojů a zařízení, průmysl optiky a optických zařízení a mnoho dalších.

Ekonomika regionu je zaměřena na tradiční zemědělství, zpracovatelský průmysl a služby. Předpokladem pro další rozvoj regionu je strategicky výhodná poloha, dopravní dostupnost, rozvinutá infrastruktura, dostatek kvalifikovaných pracovních sil i vstup zahraničních investorů. Díky realizacím dlouhodobých strategických plánů se ekonomická situace v Olomouckém kraji postupně zlepšuje a vzestupná tendence má pokračovat i v následujících letech.³⁸

3.2 Demografická charakteristika regionu

Oba kraje regionu soudržnosti Střední Morava se liší svoji věkovou strukturou obyvatel, na straně druhé vykazují téměř totožnou hodnotu ukazatele průměrného věku. Průměrný věk obyvatel k 31. 12. 2007 byl 40,4 let (Zlínský kraj 40,4 roku; Olomoucký kraj 40,3 roku)³⁹ a má trend každoročního mírného nárůstu vlivem nízké porodnosti a prodlužování střední délky života. Naděje dožití při narození (průměr let 2006 – 2007) dosáhla u žen v OK 73,26 let; 73,33 let ve ZK a u mužů 79,94 let v OK; 80,17 let ve ZK.⁴⁰

V roce 2007 se v regionu soudržnosti Střední Morava narodilo více dětí, než zemřelo osob, přesto klesá podíl dětí ve věku 0 – 14 let (11,8 % z celkového počtu obyvatel k 31. 12. 2007) a roste podíl obyvatel starších 65 let (12,2 %), tím se zvyšuje průměrný věk obyvatel (40,4 let k 31. 12. 2007).⁴¹

³⁸ Český statistický úřad, 2009b.

³⁹ Český statistický úřad, 2008a.

⁴⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2006.

⁴¹ Český statistický úřad, 2009b.

Tab. 3.1 - Demografický vývoj (stav k 31. 12. 2007)

	Měřicí jednotka	Česká republika	Střední Morava	Olomoucký kraj	Zlínský kraj
Počet obyvatel	osoby	10 381 130,0	1 232 571,0	641 791,0	590 780,0
Střední stav obyvatelstva ⁴²	osoby	10 322 689,0	1 230 508,0	640 508,0	590 000,0
Podíl městského obyvatelstva	%	70,5	59,1	57,6	60,8
Živě narození na 1 000 obyvatel	‰	11,1	10,6	10,8	10,3
Zemřelí na 1 000 obyvatel	‰	10,1	10,0	10,1	9,9
Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel	‰	8,1	1,8	2,2	1,3
Index stáří	-	102,4	105,3	103,5	107,2

Zdroj: Český statistický úřad, 2008a; vlastní úpravy

Celkový počet obyvatel regionu soudržnosti Střední Morava se od roku 1994 nepřetržitě snižuje. V roce 2007 žilo na území Střední Moravy 1 232 751 obyvatel. Vývoj věkového složení obyvatel je charakterizován zvyšujícím se podílem obyvatel v poproduktivním věku. Počet žen v regionu soudržnosti Střední Morava převyšuje od roku 2000 počet mužů. Muži tvoří od roku 2000 až do roku 2007 přibližně stejné procento obyvatelstva, a to 48,7 %. Ženy tvoří 51,3 % obyvatel.

Z pohledu měření věkové struktury indexem stáří, v roce 2006 v Olomouckém kraji vlivem demografického stárnutí, byl počet dětí a seniorů v populaci vyrovnaný, tj. na 100 dětí připadalo 100 seniorů. V roce 2007 v Olomouckém kraji počet seniorů v populaci již převýšil dětskou složku, tzn., že na 100 dětí připadalo 104 seniorů. Ve Zlínském kraji počet seniorů přesáhl dětskou složku již v roce 2006.⁴³

⁴² Počet obyvatel daného území v okamžiku, který byl zvolen za střed sledovaného období. Za střední stav obyvatelstva v kalendářním roce je považován počet obyvatel daného území o půlnoci z 30. 6. na 1. 7. sledovaného roku.

⁴³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2006.

Tab. 3.2 - Obyvatelstvo Olomouckého a Zlínského kraje

Rok	Kraj	Počet obyvatel	v tom podle pohlaví		v tom ve věku			Index stáří
			muži	ženy	0 až 14 let	15 až 64 let	65 let a více	
2000	OK	645 571	314 039	331 532	106 537	451 278	87 756	82,4
	ZK	597 890	291 303	306 587	98 808	417 132	81 950	82,9
2001	OK	642 783	312 652	330 131	104 144	451 112	87 527	84,0
	ZK	594 060	289 332	304 728	96 167	415 899	81 994	85,3
2002	OK	641 159	311 733	329 426	101 617	451 747	87 795	86,4
	ZK	593 130	288 814	304 316	93 608	416 765	82 757	88,4
2003	OK	640 680	311 691	328 989	98 980	453 302	88 398	89,3
	ZK	591 866	288 349	303 517	90 844	417 441	83 581	92,0
2004	OK	639 423	311 083	328 340	96 528	453 471	89 424	92,6
	ZK	590 706	287 675	303 031	88 576	417 433	84 697	95,6
2005	OK	639 161	311 141	328 020	94 256	453 971	90 934	96,5
	ZK	590 142	287 433	302 709	86 595	417 475	86 072	99,4
2006	OK	639 894	311 864	328 030	92 378	454 820	92 696	100,3
	ZK	589 839	287 339	302 500	84 493	417 721	87 625	103,7
2007	OK	641 971	313 286	328 505	91 434	455 756	94 601	103,5
	ZK	590 780	288 136	302 644	83 323	418 108	89 349	107,2

Zdroj: Český statistický úřad, 2008b; vlastní úpravy

Český statistický úřad, 2008c; vlastní úpravy

Veřejná databáze ČSÚ; 2007a

3.3 Ekonomická výkonnost

V rámci regionu soudržnosti Střední Morava bylo v roce 2007 vytvořeno 9,4 % hrubého domácího produktu ČR. Je to druhý nejmenší podíl regionu soudržnosti na hrubém domácím produktu ČR. Nejmenší podíl HDP vyprodukoval region soudržnosti Severozápad, který se podílel 8,5 % na hrubém domácím produktu ČR.

V rámci regionu soudržnosti Střední Morava HDP v přepočtu na 1 obyvatele činí 79 % průměru ČR (Olomoucký kraj 75,2 %, Zlínský kraj 82,9 %). V porovnání s průměrem EU-27 dosáhl HDP na obyvatele v PPS v roce 2007 v regionu soudržnosti Střední Morava 64,2 %. V porovnání s ostatními regiony soudržnosti ČR je to druhý nejnižší dosažený podíl. Nejnižší HDP na obyvatele v PPS měl region soudržnosti Severozápad (63,3 %).

Čistý disponibilní důchod domácnosti na 1 domácnost v Kč je v regionu soudržnosti Střední Morava pátý nejlepší, horší místa obsadily regiony soudržnosti: Severovýchod

(156 958 Kč), Moravskoslezsko (149 659 Kč) a Severozápad (146 362 Kč).⁴⁴ Jak je uvedeno v příloze č. 3.

Z pohledu právní formy jsou zdaleka nejpočetněji zastoupenou skupinou podnikající fyzické osoby. V případě obchodních společností a akciových společností je jejich výskyt četnější v případě Zlínského kraje.⁴⁵

Soukromí podnikatelé v regionu soudržnosti Střední Morava se podíleli v roce 2008 78 % na celkovém počtu registrovaných jednotek. V regionu soudržnosti Střední Morava bylo asi 11 % ekonomických subjektů celé České republiky.

Tab. 3.3 - Počet ekonomických subjektů podle vybraných právních forem (k 31. 12. 2008)

Územní členění	Celkem		z toho vybrané právní formy					
	Absolutně	v %	Soukromí podnikatelé		Obchodní společnosti		Družstva	Státní podniky
			celkem	z toho zapsaní v obch. rejstříku	celkem	z toho a.s.		
Olomoucký kraj	135 028	5	105 984	529	10 447	765	578	21
Zlínský kraj	134 373	5	104 877	683	12 840	818	310	14
Česká republika	2 862 247	100	1 845 016	17 499	311 309	22 700	15 338	526

Zdroj: Český statistický úřad, 2009d; vlastní úpravy

Drtivá většina podnikatelských subjektů je v regionu soudržnosti Střední Morava, stejně jako v ostatních regionech ČR a EU, reprezentována nejmenšími firmami bez zaměstnanců či s maximálním počtem pěti zaměstnanců.⁴⁶ Z celkového počtu registrovaných jednotek bylo v roce 2008 v regionu soudržnosti Střední Morava 31,4 % reprezentováno jako ekonomické subjekty bez zaměstnanců. Zhruba 40 % registrovaných jednotek v regionu soudržnosti Střední Morava byly ekonomické subjekty bez zaměstnanců či s maximálním

⁴⁴ Český statistický úřad, 2008a.

⁴⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2006.

⁴⁶ Tamtéž.

počtem pěti zaměstnanců. V tomto regionu soudržnosti neexistovaly v roce 2008 žádné ekonomické subjekty s více než čtyřmi tisíci zaměstnanci.

Tab. 3.4 - Ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců (k 31. 12. 2008)

Počet zaměstnanců	Česká republika	Olomoucký kraj	Zlínský kraj
Bez zaměstnanců	886 739	41 018	43 512
1 až 5	217 927	10 091	10 164
6 až 19	68325	3238	3436
20 až 49	23184	1161	1194
50 až 99	8 938	454	457
100 až 199	4 102	209	226
200 až 499	2226	90	107
500 až 999	658	24	34
1 000 až 1 999	244	6	8
2 000 až 2 999	74	4	1
3000až 3999	26	2	1
4 000 až 10 000	44	0	0
Neuvedeno	1 649 760	78 731	75 233
Celkem	2 862 247	135 028	134 373

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2009; vlastní úpravy

Nejčastějším odvětvím, kterým se ekonomické subjekty zabývaly v regionu soudržnosti Střední Morava k 31. 12. 2007, byl obchod, pohostinství a ubytování. Toto odvětví se podílelo 32 % na celkovém počtu registrovaných jednotek v regionu soudržnosti Střední Morava. Druhým nejčetnějším typem byly ostatní obchodní služby, které měly 17,6% podíl na celkovém počtu registrovaných jednotek v regionu soudržnosti Střední Morava. Nejméně zastoupeným typem ekonomického subjektu byla veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení.

Tab. 3.5 - Počet ekonomických subjektů podle odvětví (k 31. 12. 2007)

Typ odvětví registrované jednotky	Česká republika	Olomoucký kraj	Zlínský kraj
zemědělství, myslivost, lesnictví a rybolov	140 044	10 534	10 237
průmysl	312 924	18 287	23 253
stavebnictví	287 607	15 673	15 749
doprava a spoje	84 863	4 555	4 027
obchod, pohostinství, ubytování	799 711	43 582	41 211
ostatní obchodní služby	563 170	23 586	22 949
veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	15 416	987	752
školy a zdravotnictví	72 760	4 136	3 728
ostatní veřejné, sociální a osobní služby	205 368	10 799	10 089
Počet registrovaných jednotek	2 481 863	132 139	131 995

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, 2007b; vlastní úpravy

3.4 Trh práce

Míra ekonomické aktivity byla v regionu soudržnosti Střední Morava v roce 2008 o 1,8 % nižší než v České republice. 11,6 % osob České republiky bylo zaměstnáno v regionu soudržnosti Střední Morava. Tento regionu soudržnosti měl 12,4 % neumístěných uchazečů o zaměstnání. Ve Zlínském kraji bylo v roce 2008 61 % volných pracovních míst regionu soudržnosti Střední Morava. Ukazatel uchazeč na 1 volné pracovní místo byl v Olomouckém kraji o 118 % vyšší než v ČR, ve Zlínském kraji byl vyšší o 20 %:

Tab. 3.6 - Ukazatelé zaměstnanosti a nezaměstnanosti v roce 2008

	ČR	Olomoucký kraj	Zlínský kraj
Ukazatelé zaměstnanosti			
Míra ekonomické aktivity v % ⁴⁷	58,5	57,0	57,9
Zaměstnaní v hlavním zaměstnání podle VŠPS (tis. osob) ⁴⁸	5 002,5	296,0	283,4
z toho podnikatelé	775,0	37,5	48,7
Ukazatelé nezaměstnanosti			
Neumístění uchazeči o zaměstnání	352 250,0	23 470,0	20 048,0
z toho ženy	183 639,0	12 250,0	10 550,0
Volná pracovní místa	91 189,0	2 747,0	4 272,0
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	3,9	8,5	4,7

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2009; vlastní úpravy

V roce 2007 ve srovnání s rokem 2000 došlo ke zvýšení počtu zaměstnaných v rámci regionu soudržnosti Střední Morava (o 5,8 %). Je registrováno, že stále nejvýznamnějším zaměstnavatelem je zpracovatelský průmysl (v roce 2007 v něm bylo zaměstnáno 34,4 % zaměstnaných osob). Druhým nejvýznamnějším zaměstnavatelem je činnost obchodu a oprav motorových vozidel a spotřebního zboží (12,2 % zaměstnaných osob v roce 2007). Třetí největší počet lidí pak nachází práci ve stavebnictví (9,6 % počtu zaměstnaných v roce 2007 v rámci regionu soudržnosti Střední Morava). Jak je uvedeno v příloze č. 2.

Průměrná mzda v regionu soudržnosti Střední Morava byla v roce 2008 14,2 % pod celostátním průměrem. Průměrná mzda v Olomouckém kraji byla druhá nejvyšší, nejnižší byla v Karlovarském kraji. Zlínský kraj obsadil devátou příčku. Průměrná mzda se v regionu soudržnosti Střední Morava zvedla oproti roku 2007 o 8,4 % (OK o 8,1 %, ZK o 8,6 %).

⁴⁷ Podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných (pracovní síly) na počtu všech 15-letých a starších.

⁴⁸ Výběrové šetření pracovních sil.

Tab. 3.7 - Průměrné mzdy (fyzické osoby) v roce 2008⁴⁹

Region	Skutečnost		Rozdíl	Index (rok 2007 = 100)
	rok 2008	rok 2007		
ČR	23 542	21 694	1 848	108,5
Střední Morava	20 209	18 644	1 564	108,4
Olomoucký kraj	20 011	18 508	1 503	108,1
Zlínský kraj	20 401	18 778	1 623	108,6

Zdroj: Český statistický úřad, 2009e; vlastní úpravy

Nezaměstnanost regionu soudržnosti Střední Morava byla v roce 2007 o 11,3 % (o 8,3 % v roce 2008) vyšší než průměr celé České republiky. Olomoucký kraj vykazoval v roce 2007 míru nezaměstnanosti o 18,9 % (o 15,3 % v roce 2008) vyšší než průměr celé České republiky. Zlínský kraj zaznamenal míru nezaměstnanosti o 3,8 % (o 2,9 % v roce 2008) vyšší než průměr celé České republiky.

U mužů z regionu soudržnosti Střední Morava byla registrována míra nezaměstnanosti v roce 2008 o 7,7 % nižší než průměr ČR celkem. U žen z tohoto regionu soudržnosti byla evidována nezaměstnanost v roce 2008 o 30,9 % vyšší než průměr ČR celkem.

Tab. 3.8 - Míra nezaměstnanosti podle oblastí (v %)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ČR celkem	8,8	8,1	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1	5,3	6,0
Střední Morava:	10,6	9,5	8,8	8,6	9,8	9,7	7,6	5,9	6,5
muži	8,5	7,9	7,2	6,4	8,2	7,6	5,5	4,8	5,5
ženy	13,2	11,5	10,8	11,3	11,9	12,5	10,3	7,5	7,8
Olomoucký kraj:	12,8	10,4	9,6	9,6	12,0	10,0	8,2	6,3	6,9
muži	10,4	8,6	7,6	7,0	9,6	6,9	5,7	4,9	5,8
ženy	15,9	12,7	12,1	12,8	15,1	13,9	11,3	8,2	8,3
Zlínský kraj:	8,1	8,5	7,9	7,5	7,4	9,4	7,0	5,5	6,1
muži	6,4	7,2	6,8	5,8	6,7	8,3	5,3	4,6	5,2
ženy	10,3	10,2	9,4	9,8	8,3	11,0	9,3	6,6	7,3

Zdroj: Český statistický úřad, 2008d; vlastní úpravy

Český statistický úřad, 2009f; vlastní úpravy

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2008; vlastní úpravy

⁴⁹ Údaje zahrnují ekonomické subjekty podnikatelské sféry s 20 a více zaměstnanci (v odvětví finanční zprostředkování bez ohledu na počet zaměstnanců) a všechny organizace nepodnikatelské sféry.

Lidé se základním vzděláním a bez vzdělání z regionu soudržnosti Střední Morava se podílí nejvíce na míře nezaměstnanosti. V roce 2007 byla míra nezaměstnanosti u těchto osob o 188 % vyšší než průměr celého regionu soudržnosti Střední Morava. U osob se střední školou bez maturity z regionu soudržnosti Střední Morava byla evidována míra nezaměstnanosti o 10,2 % vyšší než průměr celého regionu soudržnosti Střední Morava. U nezaměstnaných se střední školou s maturitou byla zaznamenána míra nezaměstnanosti o 28,8 % nižší než průměr celého regionu soudržnosti Střední Morava. U osob s vysokoškolským vzděláním byla registrována míra nezaměstnanosti o 57,6 % nižší než průměr celého regionu soudržnosti Střední Morava.

Tab. 3.9 - Míra nezaměstnanosti dle vzdělání v regionu Střední Morava (v %)

Vzdělání	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Základní vzdělání a bez vzdělání	25,2	22,3	20,4	19,6	25,8	26,7	24,4	17,0
Střední bez maturity	9,6	10,0	9,5	9,1	10,3	11,3	7,7	6,5
Střední s maturitou	9,1	7,1	6,5	7,7	7,5	6,8	6,1	4,2
Vysokoškolské	4,0	3,1	2,6	2,0	4,0	3,4	2,6	2,5

Zdroj: Český statistický úřad, 2008d; vlastní úpravy

Míra nezaměstnanosti v regionu soudržnosti Střední Morava v roce 2007 byla nejvyšší u věkové skupiny 15 až 19 let. Míra nezaměstnanosti této skupiny byla vyšší o 193,4 % než průměr celého regionu soudržnosti Střední Morava. Druhá nejvyšší míra nezaměstnanosti byla zaznamenána u věkové skupiny 20 až 24 let, kde byla míra nezaměstnanosti vyšší o 32,8 % než průměr celého regionu soudržnosti Střední Morava. Nejnižší míra nezaměstnanosti byla evidována u skupiny 40 až 44 let, kde byla míra nezaměstnanosti nižší o 24,3 % než průměr celého regionu soudržnosti Střední Morava

**Tab. 3.10 - Míra nezaměstnanosti dle věkových skupin v regionu Střední Morava
(v %)**

Věková skupina	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
15 až 19 let	42,4	39,1	46,6	41,6	41,6	43,8	27,3	17,3
20 až 24 let	17,8	17,7	16,7	18,5	24,3	19,6	13,5	7,8
25 až 29 let	12,1	11,0	9,4	7,2	8,7	9,5	5,9	6,6
30 až 34 let	11,0	8,0	7,0	6,8	6,8	7,1	6,6	6,3
35 až 39 let	7,6	7,0	6,8	7,4	8,3	9,2	6,8	7,1
40 až 44 let	7,4	6,5	5,5	6,0	7,9	7,3	6,2	4,5
45 až 49 let	9,7	7,7	7,7	7,7	8,6	9,7	7,3	5,0
50 až 54 let	5,9	7,7	8,1	8,1	8,9	10,3	8,7	5,4
55 a více	7,7	6,9	6,3	6,7	7,5	7,5	8,2	6,3

Zdroj: Český statistický úřad, 2008d; vlastní úpravy

3.5 Výzkum a vývoj

Region soudržnosti Střední Morava v porovnání s celostátními údaji nepředstavuje centrum výzkumného, vývojového a inovačního potenciálu v ČR.⁵⁰ V roce 2007 bylo na účely výzkumných a vývojových činností vynaloženo 6 % celkového množství prostředků vynaložených na tento účel v ČR. Olomoucký a Zlínský kraj zaujímaly v roce 2007 v žebříčku krajů sedmé a osmé místo v objemu vynakládaných finančních prostředků na výzkum a vývoj.

⁵⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2006.

Tab. 3.11 - Výdaje na výzkum a vývoj (v tis. Kč)

Rok	Výdaje	Střední Morava	Olomoucký kraj	Zlínský kraj
2001	celkové výdaje	1 427 112	741 679	685 433
	z toho veřejné výdaje	526 971	296 134	230 837
2002	celkové výdaje	2 113 138	877 052	1 236 086
	z toho veřejné výdaje	566 644	308 849	257 795
2003	celkové výdaje	1 814 751	909 387	905 364
	z toho veřejné výdaje	554 106	343 053	211 053
2004	celkové výdaje	1 841 343	1 054 154	787 189
	z toho veřejné výdaje	535 671	363 649	172 022
2005	celkové výdaje	2 943 237	1 372 165	1 571 072
	z toho veřejné výdaje	827 046	536 690	290 356
2006	celkové výdaje	2 973 642	1 327 839	1 645 803
	z toho veřejné výdaje	935 333	561 381	373 952
2007	celkové výdaje	3 231 927	1 511 390	1 720 537
	z toho veřejné výdaje	1 168 599	719 563	449 036

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, 2007c; vlastní úpravy

Dosavadní menší váha výzkumných a vývojových aktivit v rámci regionu soudržnosti Střední Morava je patrná i z pohledu počtu zaměstnanců.⁵¹ Na celkové celostátní zaměstnanosti pracovníků ve výzkumných, vývojových a inovačních pracovištích se podílí region soudržnosti Střední Morava 7,3 % v roce 2007. Olomoucký kraj měl v roce 2007 páté nejlepší místo mezi kraji v počtu zaměstnanců výzkumu a vývoje, zatímco Zlínský kraj byl v roce 2007 mezi kraji na místě desátém.

Tab. 3.12 - Zaměstnanci a výdaje na výzkum a vývoj

ČR, kraj	Počet zaměstnanců VaV (stav k 31. 12., fyzické osoby)				Výdaje na VaV (mil. Kč)			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Česká republika	60 148	65 379	69 162	73 081	35 083	42 198	49 900	54 284
Olomoucký kraj	2 501	2 998	2 967	3 139	1 054	1 372	1 328	1 511
Zlínský kraj	1 895	2 226	2 335	2 197	787	1 571	1 646	1 721

Zdroj: Český statistický úřad, 2008g; vlastní úpravy

⁵¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2006.

3.6 Životní prostředí

Kvalita ovzduší v obou krajících tvořících region soudržnosti Střední Morava vykazuje na základě dlouhodobého sledování emisní bilance a imisního zatížení známky zlepšení.⁵² Měrné emise oxidu siřičitého byly v roce 2006 nejvyšší v Ústeckém kraji, nejnižší v kraji Vysočina. Měrné emise oxidu dusíku byly nejvyšší v kraji Hlavní město Praha, nejnižší v Jihočeském kraji. Měrné emise oxidu uhelnatého byly nejvyšší v kraji Hlavní město Praha, nejnižší v Jihočeském kraji. Olomoucký i Zlínský kraj měl emise vzhledem k České republice na relativně nízké úrovni. Olomoucký kraj měl v roce 2006 nižší emise oxidu siřičitého než kraj Zlínský. Zlínský kraj měl nižší emise oxidu dusíku a oxidu uhelnatého než kraj Olomoucký. Olomoucký kraj v roce 2006 zaujímal mezi kraji páté místo v množství emisí znečišťujících látek na jednotku plochy území, Zlínský kraj byl na pátém místě.

Tab. 3.13 - Měrné emise v roce 2006

Měrné emise	Měřicí jednotka	Česká republika	Olomoucký kraj	Zlínský kraj
oxid siřičitý SO ₂	t/km ²	2,7	1,1	1,8
oxidy dusíku NO _x	t/km ²	3,6	2,3	2,1
oxid uhelnatý CO	t/km ²	6,1	4,0	3,8

Zdroj: Český statistický úřad, 2008h; vlastní úpravy

Olomoucký kraj je v pořadí osmý podle počtu čistíren odpadních vod pro veřejnou potřebu v roce 2007. Zlínský kraj je v pořadí desátý. Počet čistíren odpadních vod v regionu soudržnosti Střední Morava tvoří 10 % čistíren odpadních vod celkem v České republice. Celková kapacita čistíren odpadních vod v regionu soudržnosti Střední Morava představuje 10,4 % celkové kapacity všech čistíren odpadních vod v České republice.

Tab. 3.14 - Čistírny odpadních vod pro veřejnou potřebu (rok 2007)

ČR, kraj	Počet ČOV celkem	v tom		Celková kapacita ČOV (m ³ /den)
		mechanické	mechanicko-biologické	
ČR	2 065	61	2 004	3 834 083
Olomoucký kraj	119	3	116	228 088
Zlínský kraj	84	1	83	171 053

Zdroj: Český statistický úřad, 2008i; vlastní úpravy

⁵² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2006.

3.7 Služby v regionu

Služby v regionu soudržnosti Střední Morava budou popsány na základě dvou služeb, které jsou pro účel této diplomové práce nejpodstatnější. Jsou to služby doprava a cestovní ruch.

3.7.1 Doprava

Region soudržnosti Střední Morava představuje významnou dopravní lokalitu, opírající se o rozmanité typy dopravy. Význam regionu spočívá jak z hlediska vnitrostátní dopravy, tak i z pohledu transevropského dopravního spojení. Územím regionu vede přibližně 10 % (k 31. 12. 2007) délky celostátních železničních tratí a více než 5 600 km silnic (k 31. 12. 2007). Současně však region disponuje minimálním rozsahem dálnic a rychlostních komunikací. O to větší potenciál, jak v rámci vnitrostátního propojení jihu a západu Moravy s jejím severem a východem, tak v rámci mezinárodního propojení především ve směru na Slovensko, v regionu existuje. Potenciál existuje rovněž v možném rozvoji meziměstské mezinárodní letecké dopravy, zejména s ohledem na postupné předpokládané využívání průmyslových zón a využívání ekonomického potenciálu regionu.

Tab. 3.15 - Doprava v Olomouckém a Zlínském kraji

Doprava	2005		2006		2007	
	OK	ZK	OK	ZK	OK	ZK
Délka silnic a dálnic (km)	3 563	2 116	3 568	2 121	3 568	2 116
dálnice	8	-	8	-	8	-
silnice I. třídy	427	337	432	341	438	341
z toho rychlostní	85	-	84	3	89	3
silnice II. třídy	923	574	923	574	924	574
silnice III. třídy	2 206	1 205	2 205	1 206	2 199	1 201
Provozní délka železničních tratí (km)	613	358	600	358	600	358
Vlakové spoje v rámci kraje	12 646	8 306	13 073	8 417	13 816	8 456

Zdroj: Český statistický úřad, 2008j; vlastní úpravy

Český statistický úřad, 2008k; vlastní úpravy

Význam regionu soudržnosti Střední Morava v oblasti dopravní infrastruktury spočívá zejména v existenci **6. panevropského koridoru Transevropské dopravní sítě** ve směru hranice Polska – Ostrava – Přerov – Břeclav – a dále ve směru na Vídeň, resp. Bratislavu.

Potenciál rozvoje dopravní infrastruktury spočívá především v odstranění technické zaostalosti stávající infrastruktury. Rozvojový potenciál dále leží v posílení kvalitativních charakteristik dopravní infrastruktury, především pak rychlý rozvoj sítě dálnic a rychlostních komunikací, velkou výzvou je především napojení krajského města Zlína jak na systém dálnic a rychlostních komunikací v ČR, tak i jeho propojení se silničním a dálničním systémem na Slovensku.

Velké množství silnic II. a III. třídy se vyznačuje **velkou technickou zaostalostí**. Konstrukce silnic vykazuje navíc řadu statických poruch, neboť byly v minulosti stavěny na nižší dopravní zatížení.

Všeobecně v ČR vykazuje letecká doprava rychlý nárůst, ovšem kapacita letišť je z důvodů zastaralého technického vybavení, malé kapacity odbavovacích prostor a nedostatečné provázanosti na ostatní části dopravní infrastruktury využívána pouze v omezené míře. Z tohoto důvodu je rozvoj regionálních letišť jednou z příležitostí rozvoje regionu soudržnosti Střední Morava. Letišťům ale schází potřebná infrastruktura a nové technické zařízení. Letiště v Kunovicích má statut mezinárodního letiště, nynější možnosti jeho využívání jsou ale z hlediska nerealizovaných investic velmi limitované. Pro účely letecké dopravy lze rovněž počítat s vojenským letišťem Bochoř. Jedná se o vojenské letiště Armády České republiky, na kterém je současně provozován civilní provoz se statutem mezinárodního neveřejného letiště. Letiště Kunovice má velmi blízkou polohu u Zlína a silnou vazbu na stávající podnikatelské aktivity v oblasti leteckého průmyslu v jeho okolí. Letiště Bochoř je dobře dopravně dostupné díky blízkosti železničního uzlu (Přerov), a silnice I/55 směr Olomouc - Přerov – Otrokovice a zajímavé svou blízkostí u měst Olomouce a Přerova.

Pro region soudržnosti Střední Morava se dále nabízí **intenzivní využívání lodní dopravy**, díky dvěma významným vodním tokům – Moravě a Bečvě. Využitelnost vodních toků a k nim náležejících průplavů je možná jak pro účely průmyslových aktivit, tak pro účely cestovního ruchu a aktivního trávení volného času a rekreace.

3.7.2 Cestovní ruch

Aktivity cestovního ruchu představují jeden z největších rozvojových potenciálů regionu soudržnosti Střední Morava, který však prozatím není zcela naplňován.

Potenciál pro rozvoj cestovního ruchu v regionu soudržnosti je značný, avšak jeho využití je nedostatečné. To je způsobeno vlivem **nízké úrovně dopravní a informační**

infrastruktury pro cestovní ruch, nedostatečnou nabídkou marketingových produktů cestovního ruchu, nedostatečným a nekoordinovaným marketingem a limitující kvalitou lidských zdrojů.

Příčina nízké kvality pohostinských a ubytovacích služeb se přisuzuje rozdrobenosti sektoru ze začátku 90. let 20. století, jehož důsledkem je jednak nedostatek rozvojového kapitálu, ale také teprve se rodící partnerství malých podnikatelů, kteří díky rozdrobenosti a finanční slabosti nejsou prozatím schopni zajistit takovou úroveň komplexnosti služeb, na jakou jsou turisté zvyklí v turisticky vyspělých zemích. Zatím převyšuje prvek vzájemné rivality oproti potřebě vzájemné koordinace a spolupráce.

Region soudržnosti Střední Morava se vyznačuje **dlouholetou tradicí lázeňství**.⁵³ V počtu hostů lázeňských zařízení se v roce 2008 umístil na druhém místě v rámci republiky. První místo obsadil region soudržnosti Severovýchod díky 57,8% podílu Karlovarského kraje na počtu hostů lázeňských zařízení v celé České republice. Region soudržnosti Střední Morava zaujímá 17,8 % hostů lázeňských zařízení celé České republiky. Mezi nejvýznamnější lázeňská centra v regionu patří města Luhačovice, Jeseník a Teplice nad Bečvou.⁵⁴

Je zřejmé, že cestovní ruch představuje **odvětví s mimořádným synergickým efektem**, jež zdaleka nezahrnuje pouze ubytovací zařízení, ale početné stravovací, dopravní služby a celou řadu doprovodných služeb, přímo podporující vlastní turistickou akci.

Závažným problémem, se kterým se dlouhodobě potýkají vlastníci a správci památek v regionu, jsou vysoké náklady na jejich údržbu a opravy, kdy z důvodu nedostatku financí hrozí nebezpečí zhoršování technického stavu celé řady z nich (v regionu se také nacházejí památky zapsané na tzv. indikativním seznamu památek, které se mohou připravovat k zapsání do Seznamu světového dědictví UNESCO).

Dalším problémem z hlediska zvýšení atraktivnosti cestovního ruchu především v oblastech Jeseníků, Beskyd a Bílých Karpat představují areály pro letní i zimní turistiku, v nichž chybí vhodná turistická infrastruktura a doprovodné služby, prodlužující sezónnost. Pro zvýšení jejich atraktivity i dalších turistických cílů je také důležité jejich napojení na hustou síť doprovodné infrastruktury (orientační systémy, cyklostezky, turistické

⁵³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2006.

⁵⁴ Český statistický úřad, 2009c.

a běžkařské trasy, hippostezky) a provázanost s doplňkovými službami (cyklobusy, skibusy, cykloservisy apod.)

Z důvodu nedokončené restrukturalizace vlastnictví anebo nedostatečných schopností stávajících vlastníků odpovídajícím způsobem rozvíjet ubytovací a pohostinské služby a zajistit personál na požadované úrovni profesionální kvality (jazyková vybavenost apod.), je často poskytována nízká kvalita služeb. Nedostatečné investice do sektoru cestovního ruchu nepřinesly rozvoj doprovodných služeb (sportovní zařízení, úschovny a půjčovny lyží a kol, parkovací plochy apod.). Mnohá zařízení nejsou certifikována dle existujících standardů. Certifikace ubytovacích zařízení povede ke srovnatelnosti úrovně kvality mezi ubytovacími zařízeními a ke zpřehlednění služeb pro turisty.⁵⁵

Turismus Zlínského kraje

Zlínský kraj je svéráznou turistickou oblastí, jeho atraktivita vyplývá z množství přírodních, kulturních a historických památek. Nikde jinde v České republice nelze najít oblast, která nabídne současně hory, zahradní architekturu, lázně, vinařská údolí, pozůstatky Velkomoravské říše, řadu církevních památek a historicky cenných staveb, jakož i ojedinělý příklad moderní baťovské funkcionalistické architektury. Skutečnost, že se zde setkávají tři národopisné celky: úrodná Haná, pohostinné Slovácko a svérázné Valašsko také výraznou měrou přispívá k originalitě kraje.

Desetitisíce návštěvníků přijíždějí každoročně za zdravím, relaxací a odpočinkem do největších moravských lázní *Luhačovic*. Mají dlouholetou tradici lázeňské léčby dýchacích cest, trávicího ústrojí, diabetu a pohybového aparátu. Proslulé jsou přírodními léčivými prameny, příznivými klimatickými podmínkami a také typickou architekturou.

Region nabízí bohaté sportovní vyžití. Kvalitní lyžařské dráhy pro sjezd i běh skýtají například Pustevny, Portáš, Velké Karlovice, hřebeny Chřibů a Hostýnských vrchů. Podél toku řeky Moravy prochází Moravská cyklostezka, která navazuje na rakouské a slovenské cyklostezky. Horolezci mohou trénovat v Pulčínských, Lačnovských nebo Čertových skalách. Originální zážitek přináší plavba po Baťově kanálu, jsou zde vodní nádrže Horní Bečva, Bystřička, Ostrožská Nová Ves, Rusava, Pozlovice a Smradávka.

Celosvětovému uznání se těší Podzámecká i Květná zahrada a arcibiskupský zámek v Kroměříži, které jsou zapsány do Listiny světového dědictví UNESCO. Za zmínku stojí

⁵⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2006.

Holešov s muzeem židovské kultury, gotický hrad Buchlov, barokní zámek v Buchlovicích nebo poutní místo Velehrad. Jedinečný je památník Velké Moravy ve Starém Městě, Valašské muzeum v přírodě a skanzen v Rožnově pod Radhoštěm, areál staveb na Pustevnách, socha pohanského boha Radegasta a sousoší Cyrila a Metoděje na Radhošti.

K událostem dokumentujícím národopisnou bohatost regionu patří Fašank ve Strání, Jízda králů ve Vlčnově nebo Kopaničářské slavnosti ve Starém Hrozenkově. Každoročně se v Uherském Hradišti koná Letní filmová škola a ve Zlíně Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež. Vděčným centrem návštěvníků je i zoologická zahrada se zámekem v Lešné nebo Muzeum obuvi ve Zlíně.⁵⁶

Turismus Olomouckého kraje

Olomoucký kraj je regionem s bohatou historií, s pestrou a malebnou přírodou, s množstvím kulturních, sportovních i rekreačních příležitostí.

Turisty je hojně navštěvovaná Chráněná krajinná oblast Jeseníky s nejrozsáhlejším moravským rašeliništěm Rejvíz, s pětáctřicetimetrovým vysokým vodopádem, vodní nádrží a elektrárnou Dlouhé Stráně na vrcholu kopce a dalšími přírodními scenériemi. Zajímavé jsou i lužní lesy v Chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví s mnohými ohroženými druhy rostlin i živočichů. V Olomouckém kraji leží i řada jeskyní - Javoříčské, Mladečské a Zbrašovské aragonitové jeskyně.

Olomoucký kraj patří mezi kraje **nejméně vybavené ubytovacími zařízeními**. K 31. 12. 2007 poskytovalo ubytovací služby v kraji 345 hromadných ubytovacích zařízení, rozmístěných především v turisticky navštěvovaných okresech Jeseník a Šumperk. Region nabízí řadu zařízení pro turistické vyžití. Kromě přírodních krás je zde řada historických památek – hradů Bouzov, Helfštýn, Šternberk, zámků – Úsov, Tovačov, Velké Losiny, Jánský vrch, Náměšť na Hané, desítky muzeí a galérií. Navštěvované je především krajské město Olomouc s druhou největší městskou památkovou rezervací, kde je chráněn rozsáhlý soubor historických, architektonicky a umělecky významných objektů na zachovalém půdorysu středověkého města. Nejvýznamnější památkou v Olomouci je barokní Sloup Nejsvětější Trojice na centrálním náměstí, který byl v roce 2000 zapsán do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Olomouc se dále pyšní řadou církevních staveb, v rozlehlých parcích se pořádají výstavy květin a rostlin s názvem Flora Olomouc. V blízkosti Olomouce leží známé poutní místo s bazilikou Navštívení Panny Marie na

⁵⁶ Český statistický úřad, 2009a.

Svatém Kopečku a nedaleko odtud zoologická zahrada. O zachování lidových zvyků na Hané se starají desítky národopisných a tanečních souborů, pořádají se folklorní přehlídky a festivaly v Náměšti na Hané, v Prostějově, v Kojetíně a dalších místech regionu. V Olomouckém kraji je i řada příležitostí ke sportování. Bylo již vyznačeno přes 1500 km cyklistických tras, k vodním sportům je možno využít řadu moderních bazénů a přírodních koupališť. V Prostějově a v Přerově jsou známá tenisová střediska. Mnohé návštěvníky přilákají i závodní speciály na trati Ecce Homo u Šternberka, diváci mohou sledovat fotbalová i hokejová utkání na vybavených hřištích a zimních stadionech rozmístěných po celém regionu. Pro zimní sporty je upravena řada sjezdovek a lyžařských stop v Jeseníkách v nejznámějších areálech Červenohorské sedlo, Petříkov, Ostružná, Ramzová a mnoha dalších.⁵⁷

Ubytovací kapacity

V regionu soudržnosti Střední Morava se nacházelo k 31. 12. 2007 9 % hromadných ubytovacích zařízení České republiky. (8,3 % tvoří hotely a podobná ubytovací zařízení, 10,1 % reprezentuje ostatní hromadná ubytovací zařízení). V regionu soudržnosti Střední Morava se nachází 8,7 % pokojů a 8,9 % lůžek celé České republiky.

⁵⁷ Český statistický úřad, 2009b.

Tab. 3.16 - Hromadná ubytovací zařízení podle krajů (k 31. 12. 2007)

	Česká republika	Olomoucký kraj	Zlínský kraj
Hromadná ubytovací zařízení celkem	7 845	345	366
v tom:			
Hotely a podobná ubytovací zařízení	4 559	177	203
v tom:			
hotely	2 019	69	104
penziony	2 540	108	99
Ostatní hromadná ubytovací zařízení	3 286	168	163
v tom:			
kempy	516	11	20
chatové osady a turistické ubytovny	959	62	46
ostatní hromadná ubytovací zařízení jinde nespecifikovaná	1 811	95	97
Pokoje	172 560	7 045	7 999
Lůžka	451 707	18 833	21 564

Zdroj: Český statistický úřad, 2008k; vlastní úpravy

Region soudržnosti Střední Morava evidoval 7,2 % hostů v hromadných ubytovacích zařízeních celé České republiky v roce 2008. Z 56 % byli hosté v regionu soudržnosti Střední Morava ubytováni v hotelích (OK 49,2 %, ZK 61,2 %). Region soudržnosti Střední Morava registroval 8,2 % hostů v rámci republiky, kteří v ubytovacím zařízení pouze přespávali. 46 % hostů regionu soudržnosti Střední Morava, kteří v ubytovacím zařízení v tomto regionu soudržnosti pouze přespávali, byli ubytováni v ostatních hromadných ubytovacích zařízeních (OK 60,4 %, ZK 32,7 %). V hotelech tohoto regionu soudržnosti přespávalo 44 % hostů regionu soudržnosti Střední Morava (OK 29 %, ZK 57,7 %).

Tab. 3.17 - Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních podle krajů
(v roce 2008 v tis. osob)

ČR, kraj	Celkem	z toho nerezidi- denti	v tom podle kategorie ubytovacího zařízení					
			hotely		penziony		ostatní hromadná ubytovací zařízení	
			celkem	z toho nerezidi- denti	celkem	z toho nerezidi- denti	celkem	z toho nerezidi- denti
	Hosté							
ČR	12 836	6 649	8 874	5 836	1 214	299	2 748	515
Olomoucký	427	97	210	68	67	14	149	14
Zlínský	497	73	304	54	71	12	122	7
	Přenocování							
ČR	39 283	19 987	23 942	16 895	3 485	846	11 857	2 246
Olomoucký	1 541	223	447	140	164	34	930	49
Zlínský	1 682	209	970	147	161	25	551	37

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2009; vlastní úpravy

V mezinárodním srovnání má ČR **velmi hustou síť kulturních památek a památkově chráněných historických sídel a kulturních institucí**: zejména unikátní je síť muzeí a galérií, dále máme početnou síť knihoven a divadel a kin.⁵⁸

V regionu soudržnosti Střední Morava se nacházelo k 31. 12. 2006 21,4 % přírodních amfiteátrů republiky (OK 9,5 %, ZK 11,9 %). V tomto regionu soudržnosti je také situováno 14,5 % veřejných knihoven republiky (OK 8,2 %, ZK 6,4 %).

Nejnavštěvovanějším muzeem v Olomouckém kraji v roce 2007 bylo Muzeum Olomouc, které se podílelo 39 % na návštěvnosti muzeí a galérií v Olomouckém kraji celkem. Druhou příčku v návštěvnosti získalo Muzeum Komenského v Přerově.

Nejvíce navštěvovaným muzeem ve Zlínském kraji se v roce 2007 stalo Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, které se podílelo na návštěvnosti muzeí a galérií ve Zlínském kraji celkem 47 %. Druhé místo v návštěvnosti muzeí a galérií obdrželo Slovácké muzeum v Uherském Hradišti. Toto muzeum mělo 30% podíl na návštěvnosti muzeí a galérií ve Zlínském kraji celkem.

⁵⁸ WOKOUN, 2007.

Nejvíce navštěvovaná muzea a galerie jsou v Jihomoravském a Středočeském kraji. Jihomoravský kraj se podílel 14 % na návštěvnosti galerií a muzeí celkem v celé České republice, Středočeský měl podíl 13 %, Olomoucký a Zlínský shodně 9 %. Střední Morava se tedy držela pozici 18% část na návštěvnosti muzeí a galerií celkem v celé České republice.⁵⁹

Tab. 3.18 - Kulturní zařízení podle krajů (k 31. 12. 2006)

Kraje	stálá kina a multikina	veřejné knihovny včetně poboček	muzea	galerie	divadla	přírodní amfiteátry
Olomoucký kraj	44	522	14	1	9	35
Zlínský kraj	31	407	18	1	8	44
Česká republika	601	6388	351	61	274	369

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, 2006a

V regionu soudržnosti Střední Morava tvořil v období 2004 až 2006 nárůst hřišť 28,2 % (OK 44 %, ZK 12,5 %). Také tělocvičny byly v tomto regionu soudržnosti rozšířeny. Vyskytovalo se jich v roce 2006 o 6,9 % více než v roce 2004 (OK 9,9 %, ZK 3,9 %). Jak je uvedeno v tabulce 3.19.

⁵⁹ NÁRODNÍ INFORMAČNÍ A PORADENSKÉ STŘEDISKO PRO KULTURU, 2007.

Tab. 3.19 - Počet kulturních a sportovních zařízení

	2004		2005		2006	
	OK	ZK	OK	ZK	OK	ZK
Stálá kina a multikina	47	35	46	34	44	31
Veřejné knihovny včetně poboček	520	405	525	405	522	407
Muzea	10	14	14	16	14	18
Galerie	1	1	1	1	1	1
Divadla	8	9	6	8	9	8
Přírodní amfiteátry	34	44	36	42	35	44
Koupaliště a bazény	58	109	57	112	57	111
z toho: kryté bazény	17	26	22	26	22	26
Hřiště	339	224	361	251	488	252
Tělocvičny	403	310	410	316	443	322
Stadiony včetně krytých	17	3	17	4	18	5
Zimní stadiony včetně krytých	7	11	7	10	9	11

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, 2006b; vlastní úpravy

Z hlediska hodnocení očekávaných trendů lze konstatovat, že **Praha** zůstane i do budoucna turistickým centrem mezinárodního významu. Jedním z důvodů, proč Praha stále dominuje, je i ta skutečnost, že v ostatních regionech chybí nabídka nových kvalitních produktů cestovního ruchu. V nabídce jsou již zaběhnuté regiony jako např. Český Krumlov, Karlštejn, Karlovy Vary atd. Nabídka pro zahraniční turisty není prozatím dostatečně obnovována a obohacována o další regiony ČR.

V posledních letech se na území některých regionů ustavily euroregiony (s ohledem na možnou příhraniční spolupráci), které poskytují velké rozvojové příležitosti také pro aktivity cestovního ruchu rozšiřující regionální možnosti, jako např. dálkové mezinárodní cyklotrasy.⁶⁰

⁶⁰ WOKOUN, 2007.

4 Vybrané národní a regionální programy podpory cestovního ruchu a jejich využití v regionu soudržnosti Střední Morava

4.1 Národní programy podpory cestovního ruchu v ČR

Státní program podpory cestovního ruchu byl schválen 1. listopadu 2000 usnesením vlády ČR č. 1075. V roce 2004 na základě usnesení vlády ČR č. 110 ze dne 4. února 2004 bylo schváleno pokračování realizace programu i včetně zaměření jednotlivých podprogramů v letech 2004 - 2007. Státní program podpory cestovního ruchu byl realizován pod záštitou *Ministerstva pro místní rozvoj*. Podprogramy jsou zaměřeny na:

- rozvoj lázeňství,
- doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně rekreační aktivity,
- podporu prezentace ČR jako destinace cestovního ruchu.

Podprogram č. 1 - Podpora rozvoje lázeňství

Podprogram je zaměřen na rekonstrukci a vybudování lázeňské infrastruktury v majetku měst nebo obcí. Podpora je poskytována formou systémové investiční dotace, která může dosáhnout max. 50 % celkových způsobilých výdajů akce.

Podprogram č. 2 - Podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační infrastrukturu

Podprogram je zaměřen na podporu budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační aktivity. Příjemcem dotace může být občanské sdružení nebo podnikatelský subjekt (právníká i fyzická osoba). Podpora je poskytována formou systémové investiční dotace, která může dosáhnout max. 50 % celkových způsobilých výdajů akce.⁶¹

⁶¹ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007b.

4.1.1 Vybrané akce v rámci Státního programu podpory cestovního ruchu v roce 2006

Ministr pro místní rozvoj Radko Martínek na základě doporučení Výběrové komise rozhodl o přiznání dotace 97 projektům v rámci dvou podprogramů Státního programu podpory cestovního ruchu v roce 2006 v celkovém finančním objemu 260 530 000 Kč.

Konkrétně za jednotlivé podprogramy:

- **podprogram č. 1:** k obdržení dotace bylo doporučeno celkem 39 akcí za 56 869 000 Kč;
- **podprogram č. 2:** k obdržení dotace bylo doporučeno celkem 58 akcí za 203 661 000 Kč.

Výzva k předkládání žádostí do Státního programu podpory cestovního ruchu 2006 byla zveřejněna 1. 11. 2005, konečný termín pro příjem žádostí byl stanoven na 31. 1. 2006. Z oblasti lázeňství jich bylo předloženo 47 s požadavkem na dotace ve výši 99,7 mil. korun. Do druhého podprogramu - Podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu bylo předloženo 173 žádostí s požadavkem na dotace ve výši 503,7 mil. korun. Hodnoceno bylo celkem 220 žádostí s požadavkem na dotaci ve výši 603,4 mil Kč.

Státní program podpory cestovního ruchu se v roce 2007 již nevyhlašoval. Pro programovací období EU – 2007 - 2013 byly v rámci využívání strukturálních fondů připravovány Regionální operační programy, které jsou financovány z Evropského fondu regionálního rozvoje.⁶² Regionální operační programy zahrnují podporu cestovního ruchu. Také regiony mají Programy na podporu cestovního ruchu.

Projekty navržené k poskytnutí dotace ze Státního programu podpory cestovního ruchu roku 2006 jsou uvedeny v příloze č. 4 a 5. Příloha č. 4 obsahuje akce z podprogramu Podpora rozvoje lázeňství. Příloha č. 5 uvádí akce z podprogramu Podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační aktivity.

⁶² Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006.

4.1.2 Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007–2013

Usnesením č. 1239 ze dne 7. listopadu 2007 vláda ČR schválila *Koncepci státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007–2013*. Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007 – 2013 (Koncepce) představuje střednědobý strategický dokument, který vychází především z rozvojových možností cestovního ruchu v České republice a účinnými nástroji podněcuje jeho další rozvoj. Základním atributem Koncepce je rozvoj odvětví cestovního ruchu, který vychází z mobilizace zejména privátních zdrojů zaměřených na cestovní ruch a dále také rozvoj systémového a koncepčního přístupu veřejné správy na všech úrovních jako zdroje konkurenceschopnosti, zaměstnanosti a hospodářského růstu zejména v územích s vhodným potenciálem pro efektivní rozvoj tohoto odvětví.

Cílem zpracování Koncepce byla harmonizace koncepční činnosti v oblasti cestovního ruchu s programovacím obdobím Evropské unie a vytvoření strategického materiálu, který poté bude účinným nástrojem podpory udržitelného rozvoje cestovního ruchu v ČR v období 2007 - 2013 a bude dostatečně reflektovat význam cestovního ruchu pro národní hospodářství České republiky.

Hlavní strategické cíle Koncepce jsou vyjádřeny v následujících čtyřech prioritách:

- **Priorita 1:** Konkurenceschopnost národních a regionálních produktů cestovního ruchu.
- **Priorita 2:** Rozšiřování a zkvalitnění infrastruktury a služeb cestovního ruchu.
- **Priorita 3:** Marketing cestovního ruchu a rozvoj lidských zdrojů.
- **Priorita 4:** Vytváření organizační struktury cestovního ruchu.

Systém priorit Koncepce vychází z předpokladu, že odvětví cestovního ruchu je jedním z mnoha nástrojů regionální politiky. Koncepce byla rovněž východiskem pro zpracování Integrovaného operačního programu a regionálních operačních programů (financovaných ze strukturálních fondů EU) v oblasti cestovního ruchu, jež tvoří významné nástroje její realizace. Současně slouží k inovaci rozvojových programů cestovního ruchu v jednotlivých krajích ČR.⁶³

Strategická vize cestovního ruchu pro období 2007 - 2013 představuje Českou republiku jako destinaci:

⁶³ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007a.

- s pozitivní mezinárodní image,
- mající vysoce kvalitní a konkurenceschopné produkty a služby,
- nabízející turistické zážitky, které naplní zákaznicko očekávání, pokud jde o přátelství, kvalitu životního prostředí, rozdílnosti mezi kulturami, bezpečnost (při cestování, pobytu, aktivitách),
- disponující značným kulturně historickým potenciálem,
- generující národní a regionální příjmy,
- zajišťující účinnou ochranu životního prostředí,
- zajišťující atraktivní pracovní příležitosti v cestovním ruchu.

Globálním cílem politiky cestovního ruchu je zvýšení ekonomické výkonnosti cestovního ruchu využitím a dalším rozvojem dostupného potenciálu a tím docílení zvýšení konkurenceschopnosti celého odvětví cestovního ruchu na národní i regionální úrovni, při respektování zájmů ochrany přírody a krajiny a dalších složek životního prostředí.

Hlavními strategickými cíli Koncepce pro udržitelný rozvoj cestovního ruchu v České republice jsou:

- Posílení postavení cestovního ruchu v národním hospodářství (růst absolutní výše HDP vytvořeného cestovním ruchem, zvýšení zaměstnanosti v cestovním ruchu, podpora především malého a středního podnikání v cestovním ruchu).
- Růst konkurenceschopnosti cestovního ruchu České republiky v evropském prostoru (měřený mj. růstem výdajů zahraničních turistů v ČR).
- Růst objemu pobytového cestovního ruchu v České republice (včetně růstu objemu domácího cestovního ruchu).
- Zachování kvality přírodního prostředí a složek životního prostředí, jež jsou v oblasti cestovního ruchu využívány a mohou být rozvojem cestovního ruchu ovlivněny.

Mez specifické cíle Koncepce patří:

- Udržitelné využití přírodního potenciálu krajiny jako (nezbytné) podmínky pro zvýšení její atraktivity pro cestovní ruch.
- Zvýšení dostupnosti kulturních a přírodních památek využívaných cestovním ruchem a jejich udržování.

- Rozvoj environmentálně šetrných forem cestovního ruchu jako možností pro rozvoj udržitelného cestovního ruchu, zejména, ale nejenom, v environmentálně významných oblastech.
- Rozvoj lidských zdrojů a podpora metod a nástrojů pro rozvoj cestovního ruchu.

Systém priorit vychází ze strategické vize a cílů Koncepce, které spočívají v podpoře čtyř základních oblastí. **Rozvojová priorita 1** se zabývá realizací **vlastních konkurenceschopných produktů cestovního ruchu**, založených především na jejich atraktivitě, jedinečnosti a neopakovatelnosti. Programy a produkty cestovního ruchu by měly šetrným způsobem využívat přírodní atraktivity, kulturní, historické a další objekty (tak aby jejich hodnota byla zachována i pro budoucí generace), a to v návaznosti na společenské aktivity, které by měly být provázány ve smyslu atraktivita – služba, příroda – společnost, měly by být zacíleny na určitý konkrétní typ návštěvníků a neměly by nijak výrazně zatěžovat životní prostředí.

Nezbytným předpokladem pro tvorbu a realizaci těchto produktů je existence kvalitní **základní a doprovodné infrastruktury a služeb cestovního ruchu (rozvojová priorita 2)**, na jejichž výstavbě a zejména modernizaci či rekonstrukci a provozu se budou největší měrou podílet malí a střední podnikatelé znalí konkrétního prostředí, kteří budou ke své činnosti potřebovat cílenou podporu.

Aby bylo možné produkty cestovního ruchu vytvořit a úspěšně je nabízet (prodávat), je nutné pro ně připravit odpovídající **marketing (rozvojová priorita 3)**, tedy zejména reklamu, propagaci, distribuci a prodej, za kterou stojí aktivní činnost **lidského potenciálu** (subjektů cestovního ruchu), a to na národní a regionální úrovni.

Přípravu a tvorbu produktů cestovního ruchu je důležité založit na pružné a fungující **organizační struktuře cestovního ruchu (rozvojová priorita 4)** s jasně vymezenými kompetencemi a rozdělením činností, a to na regionální i nadregionální úrovni. Počítá se přitom zejména s odbornou veřejností - odbornými sdruženími profesionálů, asociacemi a svazy. V rámci této priority je nezbytná i finanční participace na některých činnostech v zájmu vytvoření optimálních podmínek pro jejich realizaci. S tímto posláním úzce souvisí zkvalitnění fungování správních orgánů a krizového managementu v oblasti cestovního ruchu v ČR. Specifickou oblastí zájmu bude podpora klastrů cestovního ruchu.⁶⁴

⁶⁴ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2007.

4.2 Regionální podpora cestovního ruchu v regionu soudržnosti Střední Morava

4.2.1 Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje

Olomoucký kraj vytvořil *Program rozvoje cestovního ruchu* v roce 2003. V letech 2006 – 2007 byla zpracována Aktualizace Programu rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje (APR CR OK) na období 2007 – 2009 (výhled 2010 – 2013).

Olomoucký kraj je rozdělen do dvou turistických regionů – Jeseníky a Střední Morava. **Turistický region Jeseníky** je vymezen okresy Jeseník a Šumperk (nezahrnující území správního obvodu obce s rozšířenou působností Mohelnice – obce Klopina, Krchleby, Líšnice, Loštice, Maletín, Mírov, Mohelnice, Moravičany, Palonín, Pavlov, Police, Stavenice, Třeština, Úsov). **Turistický region Střední Morava** je územně vymezen okresy Olomouc, Prostějov, Přerov a územím správního obvodu obce s rozšířenou působností Mohelnice (obce Klopina, Krchleby, Líšnice, Loštice, Maletín, Mírov, Mohelnice, Moravičany, Palonín, Pavlov, Police, Stavenice, Třeština, Úsov).

Hodnocení potenciálu turistických regionů a jednotlivých turistických lokalit (nižší územní celek v rámci turistických regionů.), bylo provedeno Olomouckým krajem z hlediska kulturního, přírodního a ekonomického. Na základě tohoto hodnocení byla definována území s velmi vysokým nebo výjimečným potenciálem a území se základním, zvýšeným nebo vysokým potenciálem. Rozhodující pro posouzení byla převaha některého z potenciálu, jak je uvedeno v příloze č. 6.

Turistický region Jeseníky – definování vize

Definovaná vize vychází z předpokladů, že využití především přírodního ale i kulturního potenciálu Jeseníků pro rozvoj cestovního ruchu je ovlivněno nejednotností celého území ve společném postupu organizace CR, propagace, pomalé modernizace infrastruktury a chybějících volnočasových aktivit a produktů cestovního ruchu. Proto byla definovaná vize pro stav, kterého chce OK dosáhnout: „Jeseníky – moderní, jednotná, dobře dostupná, dobře řízená turistická destinace národního a středoevropského významu, jedinečná v oblasti přírodního bohatství a pestré nabídky volnočasových aktivit, rozhodujícím způsobem přispívající k ekonomické prosperitě a trvale udržitelnému rozvoji obyvatel Jeseníků i Olomouckého kraje.“⁶⁵

⁶⁵ OLOMOUCKÝ KRAJ, 2007a.

Turistický region Střední Morava – definování vize

Definovaná vize vychází z předpokladů, že využití kulturního i přírodního potenciálu Střední Moravy pro rozvoj cestovního ruchu je ovlivněno malou známostí značky, do nedávné doby neexistenci destinačního řízení a chybějících volnočasových aktivit a produktů cestovního ruchu. Proto byla definovaná vize pro stav, kterého chce OK dosáhnout: „Střední Morava – moderní, dobře řízená turistická destinace národního a středoevropského významu, jedinečná v oblasti kulturního dědictví a pestré nabídky volnočasových aktivit, přispívající k ekonomické prosperitě obyvatel a trvale udržitelnému rozvoji Střední Moravy a Olomouckého kraje.“⁶⁶

Definování cílů je provedeno s ohledem naplnění definovaných vizí. Jsou stanoveny globální a specifické cíle:

Globální cíle

Zvýšení ekonomické výkonnosti sektoru cestovního ruchu na základě:

- prodloužení průměrné délky pobytu příjezdějících turistů,
- zvýšení počtu příjezdějících turistů, návštěvníků a jejich výdajů,
- zvýšení zaměstnanosti v cestovním ruchu vytvářením nových pracovních míst.

Specifické cíle

- zvýšení atraktivnosti regionu zkvalitněním infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu,
- zvýšení kvality veřejnoprávních i soukromých služeb, rozvoj nových, rozšiřování stávajících služeb cestovního ruchu a rozvoj lidských zdrojů,
- vývoj nových programů a produktů cestovního ruchu, inovace a zvýšení kvality stávajících,
- jednotný a koordinovaný marketing,
- zefektivnění systému organizace cestovního ruchu v Jeseníkách i na Střední Moravě a dosažení dohod pro vznik jednotného samostatného turistického regionu Jeseníky.

Příloha č. 7 naznačuje vazby mezi prioritami aktualizovaného programu cestovního ruchu Olomouckého kraje a Regionálního operačního programu NUTS II Střední Morava.

⁶⁶ OLOMOUCKÝ KRAJ, 2007a.

Olomoucký kraj řeší odstranění nejdůležitějších problémů rozvoje cestovního ruchu v Olomouckém kraji ve třech prioritách - Veřejná infrastruktura a služby, Podnikatelská infrastruktura a služba, Marketing a řízení.

Priorita č. 1 - Veřejná infrastruktura a služby

Cílem této priority je především vytváření příznivého podnikatelského prostředí pro investice soukromého kapitálu v CR a zajištění trvale udržitelného rozvoje Olomouckého kraje. Z aktivit, které přímo souvisejí s CR, jde o urychlení koncepčního rozvoje budování cyklostezek jako produktů cestovního ruchu, dále podporu infrastruktury spojené s budováním nových areálů pro volnočasové a zábavní aktivity (např. aquaparky, tematické zábavní parky, apod.) a infrastruktury spojené s budováním a modernizací areálů pro sportovní aktivity (např. lyžařské areály pro sjezdové a běžecké lyžování, sportovní haly a stadiony, tenisové kurty, lezecké stěny, včetně půjčoven sportovního vybavení apod.) a služby s nimi spojené. Infrastruktura CR se musí rozvíjet i v dalších oblastech a proto je dále cílem vybudování regionálních informačních center v Jeseníkách a na Střední Moravě, budování a modernizace lokálních informačních center, podpora budování infrastruktury jednotného systému značení turistických okruhů, např. naučných a tematických stezek, dále např. informačních boxů a také podpora obnovy kulturních a technických památek.

Z aktivit, které nejsou v přímé souvislosti s CR, přesto mají a dokonce můžou v řadě případů mít rozhodující vliv na úspěšný rozvoj CR, se jedná o pokračování výstavby dálnic, rychlostních komunikací, pokračování v započaté obnově regionálních silnic a s tím spojené infrastruktury příjezdových komunikací, parkovišť a dále dořešení letecké dostupnosti území OK a dopravní obslužnosti atraktivit CR.

Priorita č. 2 - Podnikatelská infrastruktura a služby

Mezi hlavní cíle podpory podnikatelské infrastruktury a služeb patří budování a modernizace ubytovacích kapacit a s tím spojené infrastruktury doplňkových služeb těchto zařízení. Obzvláště významné je to také pro sektor lázeňství jako jednu z ekonomicky nejvýznamnějších oblastí CR. Zcela samostatným sektorem, který potřebuje z pohledu udržení konkurenceschopnosti zaznamenat urychlený rozvoj, je infrastruktura spojená s budováním nových areálů pro volnočasové a zábavní aktivity (např. aquaparky, wellness zařízení, tematické zábavní parky) a infrastruktura spojená s budováním a modernizací areálů pro sportovní aktivity (např. lyžařské areály pro sjezdové a běžecké

lyžování) a služby s nimi spojené. Velmi významná je také modernizace a rozšíření doplňkových služeb a návazné infrastruktury.

Priorita č. 3 - Marketing a řízení

Rozvoj CR je neodmyslitelný bez efektivního a cíleného marketingu a organizace CR založené na spolupráci veřejného a soukromého sektoru. V oblasti marketingu jsou rezervy zejména v produktové nabídce, v hledání vhodných prodejních a distribučních cest a v neposlední řadě i v cílené komunikační strategii a její realizaci v praxi. Důležitou složkou marketingového mixu jsou i lidé. Vzdělávání odborníků v cestovním ruchu na všech úrovních je důležitým předpokladem pro zvyšování kvality v cestovním ruchu. Právě kvalita je často důležitým prvkem při rozhodování o volbě destinace. Jako poslední marketingový nástroj v cestovním ruchu bývá zmiňované partnerství. Podpora organizací Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu, Střední Morava – Sdružení cestovního ruchu, by mělo přispět ke vzniku opravdu všestranně výhodného a dlouhodobého partnerství mezi institucemi veřejné správy, neziskového sektoru i podnikatelskými subjekty. Jejich spolupráce je pro další rozvoj v regionu nezbytná.⁶⁷

V příloze č. 8 jsou uvedeny projekty cestovního ruchu z Akčního plánu (nástroj pro realizaci Programu rozvoje cestovního ruchu) Olomouckého kraje na období 2008 – 2010. Olomoucký kraj vyčlenil pro období 2008 – 2010 ze svého krajského rozpočtu 29,6 milionů Kč na projekty v oblasti cestovního ruchu. Tyto projekty bude spolufinancovat Evropská unie z Regionálního operačního programu Střední Morava. Tyto prostředky na období 2008 – 2010 činí 103,54 milionů Kč.

4.2.2 Program rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje

Aktualizace *Programu rozvoje cestovního ruchu ve Zlínském kraji* byla zpracována na základě existujícího detailně zpracovaného Programu rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje (PR CR ZK) z roku 2003 a za využití dalších základních dokumentů Zlínského kraje a České republiky. Aktualizace PR CR ZK definuje opatření, jejichž realizace v rámci programového období 2007 - 2013 povede k tomu, aby odvětví cestovního ruchu zaznamenalo kvalitativní růst v rámci Zlínského kraje.

⁶⁷ OLOMOUCKÝ KRAJ, 2007a.

Vize: „ZLÍNSKÝ KRAJ – Dobře dostupná a přívětivá destinace, kde cestovní ruch přispívá k ekonomickému rozvoji a zaměstnanosti.“⁶⁸ Vize vychází z toho, že využití potenciálu cestovního ruchu ve Zlínském kraji je významnou měrou závislé na zlepšení jeho dopravní dostupnosti.

Globální cíle Programu

Pro naplnění strategické vize do roku 2013 jsou stanoveny globální cíle rozvoje cestovního ruchu ve Zlínském kraji:

- **zvýšit konkurenceschopnost Zlínského kraje jako destinace cestovního ruchu** vyjádřenou zvýšenými příjmy z cestovního ruchu,
- **zvýšit počet ubytovaných hostů a prodloužit průměrnou délku pobytu** vyjádřenou zvýšeným počtem návštěvníků a zvýšenými výdaji návštěvníků,
- **zvýšit zaměstnanost v cestovním ruchu** vyjádřenou udržením stávajících anebo vytvořením nových pracovních míst v cestovním ruchu.

Rozvoj cestovního ruchu ve vazbě na územní specifika Zlínského kraje a jeho jednotlivých turistických oblastí bude naplňován těmito **specifickými cíli**:

- zvýšit atraktivitu území rozšiřováním a zkvalitňováním infrastruktury pro CR,
- zlepšit vybavení regionu službami cestovního ruchu zvyšováním jejich kvality, jejich rozšiřováním a vznikem nových služeb,
- zefektivnit systém řízení a propagace turistických destinací a tvorby a propagace turistických produktů.

Strategie Programu

Využití potenciálu území Zlínského kraje pro růst ekonomiky sektoru cestovního ruchu a zaměstnanosti spočívá ve vytváření soustředěného úsilí při využití zejména přírodního a kulturního potenciálu. Toto lze realizovat pouze za podmínek nastavení příznivého podnikatelského prostředí a vymezení společného zájmu všech zainteresovaných - především podnikatelů a samospráv.

Rozmanitost území kraje vyžadovala rozdělení jeho území do turistických oblastí tak, aby mohla být rozvíjena nabídka služeb, která bude vycházet z potenciálu oblastí, bude jej vhodně využívat a zvyšovat jeho konkurenceschopnost.

⁶⁸ ZLÍNSKÝ KRAJ, 2007.

Vzhledem k tomu, že přirozenou dispozicí využitelnosti území pro cestovní ruch došlo k výrazné koncentraci aktivit z pohledu vytváření pracovních míst a tím i odpovídajícímu přínosu pro ekonomický rozvoj, počítala strategie s tím, že na tato území budou koncentrovány zdroje a že rozvoj bude řešen realizací integrovaných projektů. Ostatní území kraje je řešeno prostřednictvím samostatných opatření.

Územní zaměření

Zlínský kraj je tvořen **čtyřmi turistickými oblastmi**: Valašsko, Slovácko, Kroměřížsko, Zlínsko a Luhačovské Zálesí.

Při hodnocení potenciálu cestovního ruchu z analýz Zlínského kraje vyplynulo, že sektor cestovního ruchu nejvíce přispívá k ekonomickému rozvoji *v oblastech s koncentrovaným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu*. Do tohoto území patří:

- **Valašsko** (Rožnovsko⁶⁹ a Horní Vsacko⁷⁰) s dominantním produktem zimní sporty, letní dovolená, poznávací turistika.
- **Luhačovicko**⁷¹ s dominantním produktem lázeňství.

Příspěvek těchto oblastí s koncentrovaným potenciálem pro **ekonomiku regionu v oblasti cestovního ruchu je odhadován na více než 50%**.

Rozvoj *ostatních oblastí mimo rámec lokalit s koncentrovaným potenciálem cestovního ruchu* vychází z akčních plánů samostatně zpracovaných pro jednotlivé rozvojové oblasti s důrazem na využití potenciálu v rámci klíčových produktů pro tato území charakteristických:

- Pro oblast **Slovácka**⁷² jsou prioritními produkty poznávací turistika, pěší a cykloturistika, církevní turistika (Velehrad) a gastronomická turistika (vino).
- Pro oblast **Kroměřížska**⁷³ jsou prioritními produkty poznávací, pěší a cykloturistika, církevní turistika a zimní sporty (Hostýnské vrchy).
- Oblast **Zlínska**⁷⁴ s krajským městem Zlínem. Tato oblast má významné postavení v segmentu městské, kongresové, kulturní a nákupní turistiky.

⁶⁹ Rožnovsko – vymezené územím pověřeného obecního úřadu Rožnov pod Radhoštěm.

⁷⁰ Horní Vsacko - vymezené územím pověřeného obecního úřadu Karolínka.

⁷¹ Luhačovicko – vymezené městem Luhačovice a obcí Pozlovice.

⁷² Administrativně území bývalého okresu Uherské Hradiště.

⁷³ Administrativně území bývalého okresu Kroměříž.

⁷⁴ Administrativně území bývalého okresu Zlín mimo území města Luhačovice a obcí Pozlovice.

- Pro oblast **Valašska**⁷⁵ jsou prioritními produkty letní a zimní dovolená, cykloturistika a turistika, folklorní tradice a gastroturistika (slivovice).

Rozvoj cestovního ruchu ve vazbě na územní specifika Zlínského kraje a jeho turistických oblastí, je řešen pomocí následujících priorit:

- Priorita 1 Veřejná infrastruktura a služby.
- Priorita 2 Podnikatelská infrastruktura a služby.
- Priorita 3 Propagace a řízení.

Priorita 1 Veřejná infrastruktura a služby

Mezi cíle této priority patří:

- Zajistit napojení Zlínského kraje na nadregionální silniční síť – dálnice D1, propojení kraje ve směru západ – východ rychlostní silnicí R49 a sever – jih rychlostní silnicí R55.
- Zajistit obnovu a modernizaci regionálních silnic s ohledem na zlepšení vzájemné propojení hospodářských center a napojení významných turistických oblastí na tato centra a na nadregionální silniční síť.
- Zajistit obnovu a modernizaci silnic místního významu s ohledem na zlepšení dostupnosti atraktivit pro cestovní ruch.
- Zajistit rozvoj veřejné dopravy a jejích jednotlivých druhů zejména v oblastech, kde to povede ke zlepšení dostupnosti atraktivit a služeb v cestovním ruchu pro návštěvníky.
- Podpořit rozvoj cyklistických stezek (se současným využitím pro kolečkové brusle) za účelem zvýšení atraktivity a dostupnosti turisticky zajímavých oblastí včetně zlepšení využití volného času obyvatelstva.
- Dobudovat a modernizovat veřejnou infrastrukturu pro rozvoj cestovního ruchu a volnočasových aktivit. To zahrnuje dobudování a modernizaci objektů primárně využívaných pro různé formy cestovního ruchu včetně parkovišť ve vazbě na zlepšení konkurenceschopnosti služeb a atraktivit pro cestovní ruch a vytvoření podmínek pro investice privátního kapitálu.
- Zatraktivnit prostředí měst, obcí a venkova prostřednictvím investic do veřejných ploch a prostranství včetně zlepšení veřejných služeb s tím souvisejících.
- Zlepšit a sjednotit informační systémy s ohledem na využití pro cestovní ruch.

⁷⁵ Území vymezené hranicemi pověřených obecních úřadů – Valašské Meziříčí, Vsetín a Horní Lideč.

- Rekonstruovat nejvýznamnějších kulturní, technické a historické památky a vytvořit podmínky k jejich ekonomickému využití (např. rekonstrukce architektonicky cenného objektu, historické dílny nebo továrny, muzea nebo skanzenu).

Priorita 2 Podnikatelská infrastruktura a služby

Ve srovnání s vyspělými zahraničními, ale již i některými domácími destinacemi je nabídka služeb a infrastruktury nedostatečná a s nízkou kvalitou. Za účelem odstranění těchto bariér jsou navrhovány následující opatření:

Mezi cíle této priority patří:

- modernizace, zatraktivnění a vybudování nových ubytovacích služeb za účelem zkvalitnění nabídky a zvýšení konkurenceschopnosti podnikatelských aktivit,
- modernizace a dobudování infrastruktury cestovního ruchu za účelem zkvalitnění nabídky a zvýšení konkurenceschopnosti podnikatelských aktivit,
- rozvoj a zvýšení kvality a atraktivnosti poskytovaných služeb včetně rozvoje netradičních služeb v cestovním ruchu, tvorba speciálních produktů a produktových balíčků,
- nastavení a zlepšení marketingu poskytovaných služeb,
- rozvoj lidských zdrojů,
- rozvoj spolupráce podnikatelského a veřejného sektoru.

Priorita 3 Marketing a řízení

Rozvoj sektoru cestovního ruchu je mimo jiné založen také na vytvoření účinné spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem. K tomu je nezbytné vytvořit takovou strukturu, která napomůže zlepšení komunikace a zajistí koordinaci aktivit v oblasti marketingu na odpovídajících úrovních.

K odstranění překážek rozvoje, kterými byly nevyjasněná kompetence v oblastech souvisejících s řízením cestovního ruchu a nevyjasněné vztahy na úrovni kraje, byl Zlínský kraj vnitřně rozdělen do čtyř turistických oblastí (Valašsko, Slovácko, Kroměřížsko, Zlínsko a Luhačovské Zálesí) a byla na této úrovni založena organizace cestovního ruchu.

Turistické oblasti by se měly stát nezbytnou základnou, se kterou bude krajská organizace cestovního ruchu komunikovat a koordinovat společné aktivity. Jako mezistupeň mezi nimi budou fungovat informační centra, zejména regionálního charakteru. Partneři

v jednotlivých oblastech budou koordinovat komunikaci a spolupráci veřejného a soukromého sektoru ve svém území se vztahem k rozvoji a marketingu cestovního ruchu.

Současně je navrhováno podpořit rozvoj partnerské spolupráce mezi podnikatelským a veřejným sektorem na úrovni oblastí. Stabilizovat takovou strukturu a začít rozvíjet aktivity v oblasti marketingu v cestovním ruchu, podporovat vznik produktů a zajistit jejich aktivní marketing. Zlínský si měl pro potřeby rozvoje cestovního ruchu, za pomoci odborníků na tuto oblast, co nejrychleji definovat svojí marketingovou značku, pod kterou se bude prezentovat v rámci realizovaných činností.

Marketingová značka byla zvolena se sloganem „**Kouzlo rozmanitosti**“ (vystihující přirozené danosti kraje), nebo také s územním názvem „**Východní Morava**.“

Obr. 4.1 - Marketingová značka Zlínského kraje

Zdroj: Východní Morava, 2009

Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, 2009

Na úrovni kraje existuje několik desítek subjektů (krajský úřad, města a obce, mikroregiony, informační centra, sdružení CR, RRA, hospodářské komory atd.), které se podle svých možností a ambicí účastní na rozvoji cestovního ruchu. Ve Zlínském kraji jakožto turistickém regionu však prozatím neexistuje zastřešující organizace či instituce, která by byla vystavěná na základě široce pojatého partnerství, a která by na regionální úrovni tyto aktivity zastřešovala a koordinovala. Existují zde větší či menší struktury, které však zdaleka nemají celoregionální působnost (Region Slovácko, Kroměřížsko) v koordinaci cestovního ruchu.

Mezi cíle této priority patří:

- Založení krajské organizace cestovního ruchu jako servisně-produkční instituce zajišťující prioritně jednotný marketing **Zlínského kraje jakožto turistického regionu** a jeho turistických oblastí (**Valašska, Slovácka, Koměřízka, Zlínska a Luhačovského Zálesí**).

- Podpora rozvoje spolupráce na úrovni oblastí a na národní úrovni, podpora rozvoje spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem na úrovni nejvýznamnějších hráčů v oblasti cestovního ruchu.
- Zavedení systému vyhodnocování efektivity aktivit v oblasti působnosti krajské organizace cestovního ruchu, na základě relevantních statistických dat a jejich pravidelného vyhodnocování. Nastavení vlastního statistické šetření (např. dotazníková šetření).
- Tvorba produktů a ucelené produktové nabídky, zajištění kompletního marketingu.
- Podpořit vznik rozvojových sdružení veřejného a soukromého sektoru na úrovni oblastí tak, aby bylo zajištěno pokrytí celého území Zlínského kraje.
- Podporovat rozvoj spolupráce na úrovni oblastí mezi veřejným a soukromým sektorem v rámci rozvojových sdružení.
- Realizovat aktivity na podporu vzniku produktů a zajištění jejich koordinovaného marketingu.
- Podpořit rozšiřování informačních center a informačních bodů, i s ohledem na možnosti propojit jejich činnost s rozšiřováním nabídky služeb veřejných knihoven.
- Podporovat systémový rozvoj lidských zdrojů prostřednictvím koordinace a aktivní přípravy programů pro rozvoj lidských zdrojů v cestovním ruchu.⁷⁶

Příloha č. 9 uvádí *Akční plán Zlínského kraje*, který je postaven na projektech, které má v úmyslu realizovat nebo již realizuje Zlínský kraj se svými partnery.

Příloha č. 10 obsahuje *Přehled finančních zdrojů Programu rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje* podle priorit ZK. Zlínský kraj plánuje v období 2007 – 2013 vynaložit na oblast cestovního ruchu každý rok asi 2,3 milionů Kč. Všechny tyto finanční prostředky jsou vyčleněny pro prioritu 3 Propagaci a řízení.

Příloha č. 11 obsahuje náhled na *Turistický informační portál Zlínského kraje*, který je uveden v Akčním plánu Zlínského kraje a je již uveden v provozu.

⁷⁶ ZLÍNSKÝ KRAJ, 2007.

4.3 Podpora cestovního ruchu z ROP Střední Morava

Regionální operační program (ROP) Střední Morava byl schválen Evropskou komisí 11. prosince 2007. Řídícím orgánem ROP Střední Morava je Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava. Hlavní činností Regionální rady je realizace a administrace ROP Střední Morava.⁷⁷

4.3.1 Strategie programu

Globálním cílem ROP Střední Morava je zvýšení ekonomické vyspělosti, zlepšení konkurenceschopnosti regionu a životní úrovně jeho obyvatel ve svém komplexu. Komplexní pojetí globálního cíle se týká jak posílení ekonomického rozvoje městských oblastí, představujících rozvojová centra regionu, tak ke stabilizaci venkovského prostoru. Tohoto cíle má být dosaženo prostřednictvím naplnění vnitřního potenciálu regionu (posílením vazeb mezi centry prosperity a zaměstnanosti) a jejich venkovským zázemím. Současně však region vykazuje svůj vnější rozvojový potenciál (především v oblasti dopravy, cestovního ruchu a atraktivnosti pro podnikání), jež by měl být naplněním ROP Střední Morava rovněž podpořen.

Specifické cíle dále rozvádějí zaměření a obsah globálního cíle. Jejich naplňování je součástí realizace aktivit v rámci prioritních os formulovaných v rámci ROP Střední Morava.

Mezi specifické cíle patří:

- Zajištění efektivní, flexibilní a bezpečné dopravní infrastruktury v rámci regionu soudržnosti Střední Morava a spolehlivé, kvalitní a integrované veřejné dopravní služby.
- Zlepšení kvality života v regionu soudržnosti Střední Morava, zvýšení atraktivity regionálních center, měst a obcí, zajištění kvalitní a dostupné sociální služby a příznivých, podpůrných podmínek pro podnikání.
- Zlepšení atraktivnosti regionu soudržnosti Střední Morava pro účely cestovního ruchu zlepšením jeho infrastruktury, služeb, informovanosti a propagace.⁷⁸

⁷⁷ Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, 2007.

⁷⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2006a.

ROP Střední Morava je rozčleněn do čtyř prioritních os:

- Prioritní osa 1 Doprava.
- Prioritní osa 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu.
- Prioritní osa 3 Cestovní ruch.
- Prioritní osa 4 Technická pomoc.

4.3.2 Prioritní osa 3 Cestovní ruch

Cestovním ruchem se zabývá ROP Střední Morava ve své třetí prioritní ose. **Globálním cílem** prioritní osy Cestovní ruch je zlepšení atraktivnosti regionu soudržnosti Střední Morava pro účely cestovního ruchu zlepšením jeho infrastruktury, služeb, informovanosti a propagace.

Tento globální cíl je naplňován **specifickými cíli**. Důraz je kladen na zvýšení atraktivnosti regionu zkvalitněním infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu na území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb, na území mimo vysokou koncentrací infrastruktury a služeb, na rozvoj služeb v cestovním ruchu zajišťovaný podnikatelskými subjekty a na zvýšení zájmu turistů o region podporované koordinovaným rozvojem a propagací produktů cestovního ruchu.⁷⁹

Rozdělení prostředků mezi prioritní osy Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Morava obsahuje příloha č. 12. Nejvíce prostředků z fondů EU bylo vyčleněno na prioritní osu Integrovaný rozvoj a obnovu regionu, tedy zhruba 259 milionů EUR. Na prioritní osu Cestovní ruch bylo přiděleno 121,6 milionů EUR.

Prioritní osa Cestovní ruch je tvořena čtyřmi oblastmi podpory:

- Integrovaný rozvoj cestovního ruchu.
- Veřejná infrastruktura a služby.
- Podnikatelská infrastruktura a služby.
- Propagace a řízení.

Strategie

Region doplňuje a diverzifikuje ekonomické příležitosti a zdroje příjmů obyvatel. Proto je alokace směřována z 50 % do podpory podnikání v cestovním ruchu. Pro posílení tohoto odvětví je uvažována téměř polovina veřejných aktivit – přes 20 % prioritní osy

⁷⁹ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, 2007.

- s využitím integrovaného přístupu do území s vyšší dynamikou a potenciálem pro celoroční aktivity a tím i udržitelnost a stálost pracovních míst. Přibližně 5 % prioritní osy je směřováno do oblasti propagace a řízení. Zbývající část zdrojů z této prioritní osy je alokována na veřejné aktivity do ostatního území. Nejsou podporovány projekty, jejichž součástí je oprava nebo údržba.⁸⁰

Příjemci prioritní osy Cestovní ruch⁸¹

- kraje podle zákona č.129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů (pro první, druhou a čtvrtou oblast podpory),
- dobrovolné svazky obcí podle §46 a dalších zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (pro první a druhou oblast podpory),
- zájmové sdružení právnických osob (dle § 20f a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů), kdy alespoň jedna právnická osoba, která je členem tohoto zájmového sdružení, je kraj nebo právnická osoba založená nebo zřízení krajem za účelem rozvoje cestovního ruchu (pro první a druhou a čtvrtou oblast podpory),
- ostatní subjekty, jejichž individuální projekt je součástí schváleného integrovaného plánu rozvoje území s výjimkou příjemců uvedených v oblasti podpory Podnikatelská infrastruktura a služby (pro první oblast podpory),
- statutární město Olomouc, podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů (pro první oblast podpory),
- obce podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů (pro druhou oblast podpory),
- organizace zřizované nebo zakládané kraji a obcemi podle §23 a násl. zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů (pro druhou a čtvrtou oblast podpory),
- pro druhou oblast podpory - nestátní neziskové organizace podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů (občanská sdružení), zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (obecně prospěšné společnosti), zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích

⁸⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2006a.

⁸¹ Tamtéž.

a náboženských společnostech) ve znění pozdějších předpisů (církevní právnické osoby) a zákona č.227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech) ve znění pozdějších předpisů (nadace),

- pro třetí oblast podpory - podnikatelské subjekty (právnické a fyzické osoby) podle zákona č. 513/1991 Sb. obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (§2 odst.2, písm. a) až c) zákona).

Oblast podpory 3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu

Tato oblast podpory je zaměřena na rozvoj území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb. Každé území je řešeno samostatně v rámci jednoho integrovaného plánu rozvoje území pouze jedním předkladatelem. Integrovaný plán rozvoje území může být v čase aktualizován.

Kritéria pro výběr území byla:

- koncentrace ubytovacích kapacit,
- počty zaměstnanců v ubytovacích zařízeních.

V rámci této oblasti podpory jsou podporovány aktivity pouze v následujících turisticky významných územích s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb cestovního ruchu (vymezení dle katastrálních území):

V Olomouckém kraji patří mezi podporované území:

- Jesenicko (Jeseník, Lipová-Lázně, Ostružná, Bělá pod Pradědem, Česká Ves).
- Šumpersko (Šumperk, Vikýřovice, Rapotín, Vernířovice, Sobotín, Velké Losiny, Loučná nad Desnou).
- Olomouc.

Ve Zlínském kraji patří do podporovaného území:

- Luhačovicko (Luhačovice a Pozlovice).
- Rožnovsko (Rožnov pod Radhoštěm, Zubří, Dolní Bečva, Prostřední Bečva, Horní Bečva, Vidče, Vigantice, Valašská Bystřice a Hutisko – Solanec).
- Horní Vsacko (Karolinka, Velké Karlovice, Nový Hrozenkov, Halenkov, Huslenky, Hovězí, Zděchov a Janová).

Globálním cílem této oblasti podpory je zvýšení atraktivnosti území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb prostřednictvím zkvalitnění infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu.

Mezi specifické cíle patří:

- zkvalitnění infrastruktury pro rozvoj lázeňství, výstavnictví a kulturně-poznávací formy cestovního ruchu,
- rozvoj a obnova infrastruktury pro aktivní formy cestovního ruchu včetně budování a rozvoje vybavenosti v oblasti sportu a rekreace,
- stavební úpravy kulturních a technických památek a zajímavostí s cílem zvýšení atraktivity území pro cestovní ruch,
- budování a rozvoj doplňkové a návazné infrastruktury využívané pro cestovní ruch.

Strategie pro dosažení cílů

Cílem je v rámci komplexního a integrovaného přístupu ve vybraném území koncentrovat se v těchto lokalitách na rozvoj klíčových aktivit, které zvýší atraktivitu území pro cestovní ruch a přispějí ke zvýšení jeho návštěvnosti, k rozvoji podnikání, zvýšení privátních investic a tvorbě či udržení pracovních míst. Podpora bude zaměřena na rozvoj odpovídajících forem a aktivit cestovního ruchu s důrazem na celoroční zvýšení návštěvnosti. **Formou podpory** v rámci oblasti podpory Integrovaný rozvoj cestovního ruchu je nevratná finanční pomoc (dotace).

Výše podpory:

- Minimální výše dotace na jeden integrovaný plán rozvoje území je 20 mil. Kč, maximální výše na jeden integrovaný plán rozvoje území je 100 mil. Kč.
- Minimální výše dotace na jeden individuální projekt v rámci integrovaného plánu rozvoje území je 1 mil. Kč. Maximální výše dotace na jeden individuální projekt v rámci IPRÚ je 100 mil. Kč.
- Příspěvek ERDF pro celou oblast podpory 26,8 milionů EUR.
- Výše podpory ze strukturálních fondů (ERDF) může dosáhnout až 85 % celkových veřejných způsobilých výdajů projektu a míra spolufinancování z veřejných zdrojů ČR (krajských rozpočtů, obecních rozpočtů, státního rozpočtu) musí dosáhnout, v návaznosti na poskytnuté zdroje strukturálních fondů, minimálně 15 % z celkových veřejných způsobilých výdajů projektu. Příjemce zároveň zajistí částečné spolufinancování projektu z vlastních zdrojů.

- V případě, kdy projekt předložený veřejným subjektem nezakládá veřejnou podporu, ale vytváří příjmy, je pro výpočet výše podpory využito metody finanční mezery.⁸²

Příloha č. 13 uvádí seznam schválených projektů v oblasti podpory Integrovaný rozvoj cestovního ruchu. Projekty jsou rozděleny do šesti turisticky významných oblastí s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb cestovního ruchu: Jesenicko, Šumpersko, Olomouc, Luhačovicko, Rožnovsko a Horní Vsacko.

Oblast podpory 3.2 Veřejná infrastruktura a služby

Tato oblast podpory je zaměřena na podporu aktivit na území regionu soudržnosti Střední Morava, ale mimo území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb, které jsou podporovány v oblasti podpory Integrovaný rozvoj cestovního ruchu.

Globálním cílem této oblasti podpory je zvýšení atraktivnosti území prostřednictvím zkvalitnění infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu na území mimo vysokou koncentrací infrastruktury a služeb.

Mezi specifické cíle patří:

- zkvalitnění infrastruktury pro rozvoj lázeňství, výstavnictví a kulturně-poznávací formy cestovního ruchu,
- rozvoj a obnova infrastruktury pro aktivní formy cestovního ruchu včetně budování a rozvoje vybavenosti v oblasti sportu a rekreace,
- stavební úpravy kulturních a technických památek a zajímavostí s cílem zvýšení atraktivity území pro cestovní ruch,
- budování a rozvoj doplňkové a návazné infrastruktury využívané pro cestovní ruch.

Strategie pro dosažení cílů

Cílem je v rámci v této oblasti podpory zaměřit se v místech s odpovídajícím potenciálem na rozvoj a budování klíčových aktivit, které zvýší atraktivitu území v rámci cestovního ruchu a přispějí tak ke zvýšení návštěvnosti, k rozvoji podnikání, zvýšení privátních investic a tvorbě či udržení pracovních míst. Podpora bude zaměřena na rozvoj odpovídajících forem a aktivit cestovního ruchu s důrazem na celoroční zvýšení návštěvnosti. **Formou podpory** v rámci oblasti podpory Veřejná infrastruktura a služby je nevratná finanční pomoc (dotace).

⁸² REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, 2007.

Výše podpory:

- Minimální výše dotace na jeden individuální projekt jsou 2 mil. Kč a na jeden integrovaný projekt 20 mil. Kč.
- Maximální výše dotace na jeden individuální projekt je 50 mil. Kč.
- Příspěvek ERDF dosáhne pro celou oblast podpory 26,8 milionů EUR.
- Výše podpory ze strukturálních fondů (ERDF) může dosáhnout až 85 % celkových veřejných způsobilých výdajů projektu a míra spolufinancování z veřejných zdrojů ČR (krajských rozpočtů, obecních rozpočtů, státního rozpočtu) musí dosáhnout, v návaznosti na poskytnuté zdroje strukturálních fondů, minimálně 15 % z celkových veřejných způsobilých výdajů projektu. Příjemce zároveň zajistí částečné spolufinancování projektu z vlastních zdrojů.
- V případě, kdy projekt předložený veřejným subjektem nezakládá veřejnou podporu, ale vytváří příjmy, je pro výpočet výše podpory využito metody finanční mezery.⁸³

Příloha č. 14 ukazuje seznam schválených projektů v oblasti podpory Veřejná infrastruktura a služby.

Oblast podpory 3.3 Podnikatelská infrastruktura a služby

Tato oblast podpory je zaměřena na podporu podnikatelů v oblasti rozvoje cestovního ruchu. Podporu lze čerpat pro území definované oblastmi podpory Integrovaný rozvoj cestovního ruchu a Veřejná infrastruktura a služby.

Globálním cílem této oblasti podpory je zvýšení atraktivnosti území pro rozvoj cestovního ruchu prostřednictvím investic do rozvoje podnikatelských aktivit.

Mezi specifické cíle patří:

- zkvalitnění infrastruktury pro rozvoj lázeňství, výstavnictví a kulturně-poznávací formy cestovního ruchu,
- rozvoj a obnova infrastruktury pro aktivní formy cestovního ruchu včetně budování a rozvoje vybavenosti v oblasti sportu a rekreace,
- stavební úpravy kulturních a technických památek a zajímavostí s cílem zvýšení atraktivity území pro cestovní ruch,
- budování a rozvoj doplňkové a návazné infrastruktury využívané pro cestovní ruch.

⁸³ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, 2007.

Strategie pro dosažení cílů

Cílem je v rámci v této oblasti podpory zaměřit se v místech s odpovídajícím potenciálem na investice do podnikatelských aktivit, které zvýší atraktivitu území v rámci cestovního ruchu a přispějí tak ke zvýšení návštěvnosti, k rozvoji podnikání, zvýšení privátních investic a tvorbě či udržení pracovních míst. Podpora bude zaměřena na rozvoj odpovídajících forem a aktivit cestovního ruchu s důrazem na celoroční zvýšení návštěvnosti. **Formou podpory** v rámci oblasti podpory Podnikatelská infrastruktura a služby je nevratná finanční pomoc (dotace).

Výše podpory:

- minimální výše dotace na jeden individuální projekt je 2 mil. Kč,
- maximální výše dotace na jeden individuální projekt je 100 mil. Kč,
- příspěvek ERDF dosáhne pro celou oblast podpory 60,7 milionů EUR.⁸⁴

Příloha č. 15 a 16 ukazuje schválené projekty v oblasti podpory Podnikatelská infrastruktura a služby. Příloha č. 15 vymezuje podporu pro území vymezené oblastí podpory Integrovaný rozvoj cestovního ruchu. Projekty jsou opět rozděleny do šesti turisticky významných oblastí s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb cestovního ruchu. Příloha č. 16 vymezuje podporu pro území definované oblastí podpory Veřejná infrastruktura a služby.

Oblast podpory 3.4 Propagace a řízení

Podporu z této oblasti podpory lze čerpat pro celé území regionu soudržnosti Střední Morava. **Globálním cílem** této oblasti podpory je zvýšení návštěvnosti regionu koordinovaným rozvojem a propagací produktů cestovního ruchu.

Mezi specifické cíle patří:

- realizace koordinovaného marketingu a propagace turistického ruchu v rámci regionu soudržnosti Střední Morava,
- rozvoj regionálních agentur v oblasti řízení cestovního ruchu,
- podpora koordinace rozvoje cestovního ruchu vytvořením systému destinačního managementu v přirozených turistických oblastech, sdružujícího podnikatelské, veřejné i neziskové subjekty.

⁸⁴ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, 2007.

Strategie pro dosažení cílů

Cílem je realizace koordinovaného marketingu a propagace turistického ruchu v rámci regionu soudržnosti Střední Morava. Důležitým prvkem pro efektivní komunikaci a partnerství je vytvoření systému destinačního managementu, sdružujícího podnikatelské, veřejné i neziskové subjekty, působící na území těchto oblastí. **Formou podpory** v rámci oblasti podpory Propagace a řízení je nevratná finanční pomoc (dotace).

Výše podpory:

- Minimální výše dotace na jeden individuální projekt je 1 mil. Kč a na jeden integrovaný projekt 5 mil. Kč.
- Maximální výše dotace na jeden individuální projekt je 40 mil. Kč.
- Příspěvek ERDF dosáhne pro celou oblast podpory 7,3 milionů EUR.
- Výše podpory ze strukturálních fondů (ERDF) může dosáhnout až 85 % celkových veřejných způsobilých výdajů projektu a míra spolufinancování z veřejných zdrojů ČR (krajských rozpočtů, obecních rozpočtů, státního rozpočtu) musí dosáhnout, v návaznosti na poskytnuté zdroje strukturálních fondů, minimálně 15 % z celkových veřejných způsobilých výdajů projektu. Příjemce zároveň zajistí částečné spolufinancování projektu z vlastních zdrojů.
- V případě, kdy projekt předložený veřejným subjektem nezakládá veřejnou podporu, ale vytváří příjmy, je pro výpočet výše podpory využito metody finanční mezery.⁸⁵

Příloha č. 17 ukazuje schválené projekty pro oblast podpory Propagace a řízení.

4.3.3 Implementace prioritní osy 3 Cestovní ruch

Oblast podpory 3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu

V této oblasti podpory bylo vyhlášeno osm výzev, sedm z nich bylo vyhlášeno pro jednotlivé území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb cestovního ruchu:

- Výzva 02/2007 - výzva byla v platnosti od 17. 12. 2007 do 31. 3. 2008.
- **Luhačovicko** - Tato oblast je součástí výzev č. 06/2008 a 11/2008. Příjem projektových žádostí byl od 23. 4. 2008 do 26. 6. 2008, resp. od 10. 10. 2008 do 10. 11. 2008.

⁸⁵ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, 2007.

- **Rožnovsko** - Tato oblast je součástí výzvy č. 06/2008. Příjem projektových žádostí byl od 23. 4. 2008 do 26. 6. 2008.
- **Horní Vsacko** - Tato oblast je součástí výzvy č. 06/2008. Příjem projektových žádostí byl od 23. 4. 2008 do 26. 6. 2008.
- **Jesenicko** - Tato oblast je součástí výzvy č. 08/2008. Příjem projektových žádostí byl od 7. 7. 2008 do 8. 10. 2008.
- **Olomouc** - Tato oblast je součástí výzvy č. 08/2008. Příjem projektových žádostí byl od 7. 7. 2008 do 8. 10. 2008.
- **Šumpersko** - Tato oblast je součástí výzvy č. 08/2008. Příjem projektových žádostí byl od 7. 7. 2008 do 8. 9. 2008.

Celkem bylo podáno 31 projektových žádostí s celkovou požadovanou dotací 535,91 milionů Kč. V průběhu kontroly přijatelnosti a kontroly formálních náležitostí byla vyřazena jedna projektová žádost. Celková alokace pro tuto oblast podpory je při kurzu 26,63 Kč/EUR 775,36 milionů Kč. K 10. 2. 2009 bylo podpořeno 18 projektů (58,1 %) s celkovou dotací 279,71 milionů Kč. Schváleným projektovým žádostem bylo přiděleno 52,2 % požadované dotace. Předpoklad čerpání celkové alokace na tuto oblast podpory schválenými projekty dosáhl 2,77 %.

Oblast podpory 3.2 Veřejná infrastruktura a služby

V této oblasti podpory byla vyhlášena jedna výzva. Tato výzva č. 03/2008 byla v platnosti od 28. 2. 2008 do 5. 5. 2008. V průběhu kontroly přijatelnosti a kontroly formálních náležitostí byly vyřazeny 4 projektové žádosti, při kontrole formálních náležitostí žádná. Celkem bylo podáno 30 projektových žádostí s celkovou požadovanou dotací 399,75 milionů Kč. Celková alokace pro tuto oblast podpory je při kurzu 26,63 Kč/EUR 775,36 milionů Kč. K 10. 2. 2009 bylo podpořeno 19 projektů (63,3 %) s celkovou dotací 227,32 milionů Kč. Schváleným projektovým žádostem bylo přiděleno 56,9 % požadované dotace. Předpoklad čerpání celkové alokace na tuto oblast podpory schválenými projekty dosáhl 29,3 %.

Podoblast podpory 3.3.1 Podnikatelská infrastruktura a služby na území definovaném oblastí podpory 3.1

V této podoblasti podpory bylo vyhlášeno šest výzev pro jednotlivé území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb cestovního ruchu:

- **Luhačovicko** - Tato oblast je součástí výzvy č. 05/2008. Příjem projektových žádostí byl od 28. 3. 2008 do 12. 5. 2008.
- **Rožnovsko** - Tato oblast je součástí výzvy č. 06/2008. Příjem projektových žádostí byl od 23. 4. 2008 do 26. 6. 2008.
- **Horní Vsacko:** Tato oblast je součástí výzvy č. 06/2008. Příjem projektových žádostí byl od 23. 4. 2008 do 26. 6. 2008.
- **Jesenicko** - Tato oblast je součástí výzvy č. 08/2008. Příjem projektových žádostí byl od 7. 7. 2008 do 8. 9. 2008.
- **Olomouc** - Tato oblast je součástí výzvy č. 08/2008. Příjem projektových žádostí byl od 7. 7. 2008 do 8. 9. 2008.
- **Šumpersko** - Tato oblast je součástí výzvy č. 08/2008. Příjem projektových žádostí byl od 7. 7. 2008 do 8. 9. 2008.

V rámci celé podoblasti podpory 3.3.1 Podnikatelská infrastruktura a služby na území definovaném oblastí podpory 3.1 bylo na jednotlivá územní pracoviště v obou krajích předloženo celkem 67 projektových žádostí s celkovou požadovanou dotací 1 290,33 milionů Kč. V průběhu kontroly přijatelnosti a kontroly formálních náležitostí nebyla vyřazena žádná projektová žádost. Celková alokace pro podoblast podpory (3.3.1-3.3.3) je při kurzu 26,63 Kč/EUR 1 762,19 milionů Kč. K 10. 2. 2009 bylo podpořeno 30 projektů (44,8 %) s celkovou dotací 698,26 milionů Kč. Schváleným projektovým žádostem bylo přiděleno 54,1 % požadované dotace. Předpoklad čerpání celkové alokace na tuto podoblast podpory schválenými projekty dosáhl 39,6 %.

Podoblast podpory 3.3.2 Podnikatelská infrastruktura a služby na území definovaném oblastí podpory 3.2

V této oblasti byla vyhlášena jedna výzva. Výzva č. 03/2008 byla v platnosti od 28. 2. 2008 do 14. 4. 2008.

V rámci celé podoblasti podpory 3.3.2 Podnikatelská infrastruktura a služby na území definovaném oblastí podpory 3.2 bylo na jednotlivá územní pracoviště v obou krajích předloženo celkem 55 projektových žádostí s celkovou požadovanou dotací 741,87 milionů Kč. V průběhu kontroly přijatelnosti byly vyřazeny 2 projektové žádosti, při kontrole formálních náležitostí žádná. Celková alokace pro podoblast podpory (3.3.1-3.3.3) je při kurzu 26,63 Kč/EUR 1 762,19 milionů Kč. K 10. 2. 2009 bylo podpořeno 30 projektů (54,5 %) s celkovou dotací 418,22 milionů Kč. Schváleným projektovým

žádostem bylo přiděleno 56,4 % požadované dotace. Předpoklad čerpání celkové alokace na tuto podoblast podpory schválenými projekty dosáhl 23,7 %. Předpoklad čerpání alokace souhrnně za podoblasti podpory 3.3.1 a 3.3.2 schválenými projekty dosáhl 63,3 %

Oblast podpory 3.4 Propagace a řízení

Pro tuto oblast podpory byly vyhlášeny dvě výzvy – č. 04/2008 a 09/2008. Příjem projektových žádostí byl od 18. 3. 2008 do 22. 5. 2008, resp. od 11. 7. 2008 do 11. 8. 2008.

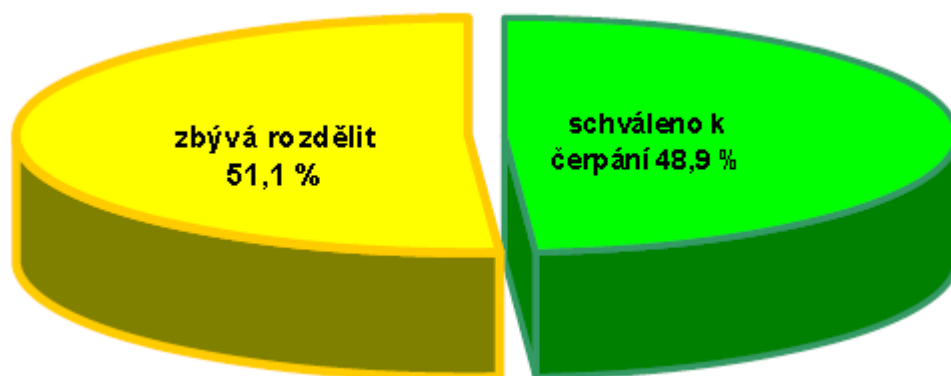
Celkem bylo podáno 8 projektových žádostí s celkovou požadovanou dotací 99,21 milionů Kč. V průběhu kontroly přijatelnosti a kontroly formálních náležitostí nebyla vyřazena žádná projektová žádost. Celková alokace pro tuto oblast podpory je při kurzu 26,63 Kč/EUR 211,46 mil. Kč. K 10. 2. 2009 bylo podpořeno 8 projektů (100 %) s celkovou dotací 99,21 mil. Kč. Schváleným projektovým žádostem bylo přiděleno 100 % požadované dotace. Předpoklad čerpání celkové alokace na tuto oblast podpory schválenými projekty dosáhl 46,9 %.

Příloha č. 18 obsahuje monitorovací tabulku Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Morava se zaznamenanými projektovými žádostmi přijatými od 1. 1. 2007 do 10. 2. 2009. Projekty jsou rozčleněny na projekty v řízení, zamítnuté, stažené žadatelem před schválením, schválené a projekty nerealizované po schválení.

Příloha č. 19 uvádí souhrn předložených a schválených projektů včetně čerpání finančních alokací podle jednotlivých oblastí podpory.

Schváleným projektovým žádostem bylo přiděleno 56,2 % požadované dotace. Celková alokace na prioritní osu 3 je při kurzu 26,63 Kč/EUR 3 524,36 milionů Kč. Z celkové alokace na tuto prioritní osu zbývá rozdělit 51,1 %, tedy 1 801,64 milionů Kč, jak je uvedeno v obrázku 4.2.

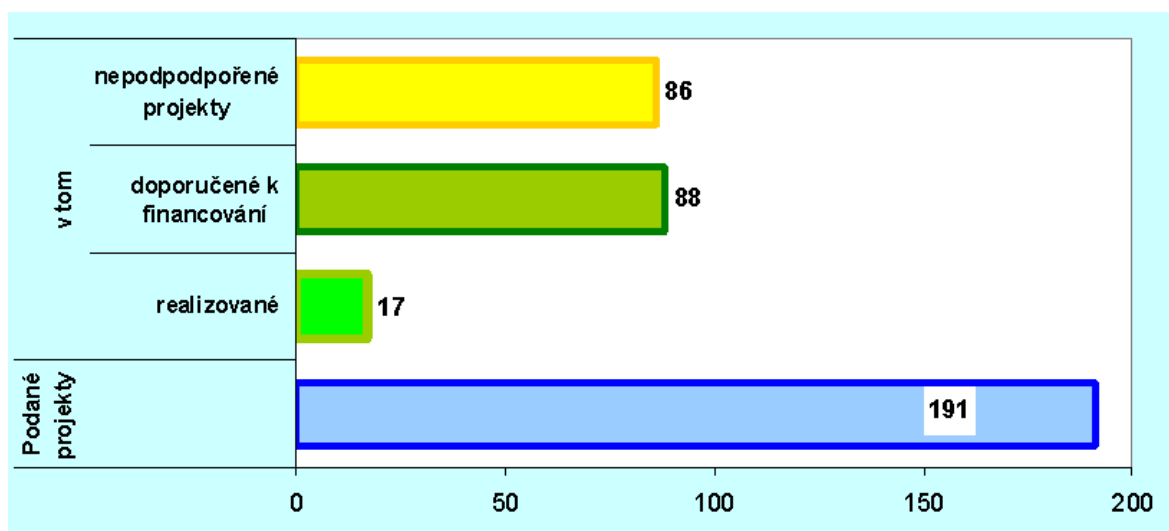
Obr. 4.2 - Předpoklad čerpání finanční alokace prioritní osy 3 Cestovní ruch

Zdroj: REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, 2009

Dohromady na obou územních pracovištích bylo podáno 191 projektových žádostí s požadovanou dotací 3 067,08 milionů Kč. **K 10. 2. 2009 bylo podpořeno 105 (55,0 %) projektů s celkovou dotací 1 722,72 milionů Kč, z toho je 17 projektových žádostí s uzavřenou smlouvou o realizaci na celkový objem 440,21 milionů Kč.**⁸⁶

Obr. 4.3 - Projektové žádosti prioritní osy 3 Cestovní ruch

Zdroj: REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, 2009

⁸⁶ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, 2009.

Schválené projekty v oblasti cestovního ruchu v roce 2009

Přibližně 340 milionů Kč na rozvoj území Jesenicka, Olomoucka a Šumperska v oblasti cestovního ruchu bylo schváleno v lednu roku 2009 Výborem Regionální rady ve Zlíně. Cílem bylo podpořit kvalitní rozvojové projekty, ale také v době očekávané ekonomické recese vytvořit podmínky pro vznik nových pracovních míst. Konkrétně se jedná o 120 nově zřízených míst.

Na Jesenicku se jedná o dva projekty, které předložilo Sdružení cestovního ruchu Jeseníky a Mikroregion Jesenicko za 10 milionů Kč (Běžecké lyžování v Jeseníkách, Jeďte s dětmi na piknik). Šumpersko bude podpořeno částkou 13,3 miliony Kč na projekt běžeckého lyžování (Sdružení cestovního ruchu Jeseníky), naučných stezek (Velké Losiny) a zlepšení turistické dostupnosti v Loučné nad Desnou. V Olomouci projekt předložilo Arcibiskupství olomoucké. Projekt je zaměřen na zpřístupnění historické budovy Arcibiskupství pro turisty. Výborem byla na podporu tohoto projektu schválena částka 25 milionů Kč.

Podnikatelé v cestovním ruchu získají 289 milionů Kč. Mezi projekty převažují hotely, sportovní centra, ski areály nebo wellness centra. Na Jesenicku bylo schváleno 7 projektů za 113 milionů Kč (Centrum odpočinku a relaxace v odkazu Vincenta Priessnitze, Modernizace a zvýšení kapacity lanových drah Ramzová – Šerák, apod.), na Šumpersku to byly 3 projekty za 130 milionů Kč (Rekonstrukce lázní Velké Losiny, Výstavba horského hotelu Kouty a níže uvedený projekt areálu KOUTY) a na Olomoucku byly schváleny také 3 projekty, ale za 46 milionů Kč (Modernizace ubytování a zkvalitnění služeb hotelu Flora, Výstavba Hotelu U Parku, Výstavba hotelu TARA). Největším podnikatelským záměrem, o kterém bylo 21. 1. 2009 rozhodováno, je v oblasti Šumperska podpořený projekt s názvem Vybudování sportovně-rekreačního areálu KOUTY zaměřeného především na zimní sporty. Celkové způsobilé výdaje projektu dosahují 195 mil. Kč s tím, že dotace z Regionálního operačního programu byla schválena ve výši 100 mil. Kč. Jedná se o komplexní sportovně rekreační areál s celoročním provozem na mezinárodní úrovni. Čtyři propojené sjezdovky s umělým zasněžováním, 6-sedačková lanovka nebo parkoviště pro více než 500 míst je jednou z aktivit projektu. Provozovatelem areálu bude společnost K3 SPORT s.r.o., jejímž záměrem je zajistit podmínky pro zázemí závodů v super obřím slalomu na Moravě. Projekt garantuje vznik 36 nových pracovních míst.⁸⁷

⁸⁷ Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, 2009b.

4.4 Souhrnné zhodnocení podpory cestovního ruchu v regionu soudržnosti Střední Morava

Programy podpory cestovního ruchu lze rozdělit na **národní a regionální**.

Státní program podpory cestovního ruchu byl vyhlášen Ministerstvem pro místní rozvoj ČR na období 2004 – 2007. V roce 2007 státní podpora cestovního ruchu nebyla již vyhlášena. Pro programovací období EU – 2007 - 2013 byly v rámci využívání strukturálních fondů připravovány Regionální operační programy, které jsou financovány z Evropského fondu regionálního rozvoje.

Regionální podpora cestovního ruchu je realizována prostřednictvím krajů. Zlínský i Olomoucký kraj vytvořily své Programy rozvoje CR v roce 2003. Oba kraje aktualizovaly Program rozvoje cestovního ruchu – uvědomují si důležitost cestovního ruchu, který pozitivně přispívá k rozvoji celého regionu. V případě Zlínského kraje je Program rozvoje CR na období 2007 – 2013, u Olomouckého kraje je to období 2007-2009. Účelem této aktualizace není zcela přepracovat existující detailně zpracované Programy rozvoje cestovního ruchu, ale zefektivnit jejich realizaci v současném období 2007 – 2013. Na druhé straně Aktualizace Programů rozvoje CR byly výchozím podkladem pro zpracování Regionálního operačního programu NUTS II Střední Moravy. Olomoucký kraj vyčlenil pro období 2008 – 2010 ze svého krajského rozpočtu 29,6 milionů Kč na projekty v oblasti cestovního ruchu. Tyto projekty jdou spolufinancovány Evropskou unií z Regionálního operačního programu Střední Morava. Tyto prostředky na období 2008 – 2010 činí 103,54 milionů Kč. Zlínský kraj plánuje v období 2007 – 2013 vynaložit na oblast cestovního ruchu každý rok asi 2,3 milionů Kč. Všechny tyto finanční prostředky jsou vyčleněny pro prioritu 3 Propagaci a řízení. Pokud bychom chtěli srovnat regionální podporu cestovního ruchu v regionu soudržnosti Střední Morava s podporou z Regionálního operačního programu, je potřeba konstatovat, že objem finančních prostředků poskytovaných z fondů Evropské unie (ERDF) je mnohonásobně vyšší. I přesto finanční prostředky poskytované z krajů nejsou malé.

Pro podporu rozvoje cestovního ruchu na území regionu soudržnosti Střední Morava lze čerpat prostředky také z Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Morava. Cestovní ruch je jednou z prioritních os tohoto Regionálního operačního programu. Cestovní ruch tvoří zhruba jednu pětinu prostředků ROP Střední Morava, což je asi 121 milionů EUR. V rámci tohoto Regionálního operačního programu bylo doposud

vyhlášeno 18 výzev pro prioritní osu Cestovní ruch. K 10. 2. 2009 bylo podáno 191 projektů, schváleno bylo 105 projektů, z toho 17 jich již bylo realizováno. K 10. 2. 2009 bylo podpořeno 105 (55 %) projektů s celkovou dotací 1 722,72 milionů Kč, z toho je 17 projektových žádostí s uzavřenou smlouvou o realizaci na celkový objem 440,21 milionů Kč. Pro prioritní osu Cestovní ruch bylo k 10. 2. 2009 schváleno k čerpání 48,9 %. Z této prioritní osy tedy zbývá rozdělit 51,1 %, což je 62 146 308 EUR.

5 Závěr

Diplomová práce se zabývá regionálním rozvojem v regionu soudržnosti Střední Morava. Regionální rozvoj přispívá ke snižování regionálních disparit a tím také k ekonomickému růstu podporou investic, vznikem pracovních míst a rozvojem infrastruktury. Jednou z možností, jak podporovat regionální rozvoj, je cestovní ruch. Cestovní ruch patří do oblasti služeb, které zaznamenávají v posledních letech celosvětově nejvyšší dynamiku růstu. Podporou cestovního ruchu lze dosáhnout ekonomického zhodnocení přírodního a kulturně historického potenciálu daných míst, potažmo celého regionu.

Cílem diplomové práce bylo charakterizovat region soudržnosti Střední Morava a analyzovat možnosti rozvoje tohoto regionu NUTS II. Rozvoj regionu lze realizovat více způsoby. V práci byla zvolena analýza úrovně a forem podpory cestovního ruchu jako jedné z možností dosahování regionálního rozvoje. Tento cíl se vzhledem k zaměření a obsahu diplomové práce podařilo naplnit.

Pro účely této diplomové práce byly vybrány dva kraje - Olomoucký a Zlínský, které tvoří region soudržnosti NUTS II Střední Morava. Z výsledků socio-ekonomické analýzy vyplývá, že jednotlivé ukazatele krajů se od sebe zásadně neodlišují. Oba tyto kraje můžeme zařadit k podprůměrným krajům, jak v rámci České republiky, tak z pohledu Evropské unie jako celku.

Programy podpory cestovního ruchu můžeme rozčlenit na národní a regionální. Státní program podpory cestovního ruchu byl vypsán na období 2004 – 2007 pod záštitou Ministerstva pro místní rozvoj České republiky. V roce 2007 nebyla státní podpora již vyhlášena, pouze dobíhaly programy z dřívějších období. Pro programovací období 2007 – 2013 byly připravovány Regionální operační programy pro čerpání ze strukturálních fondů EU. Pro období 2007 – 2013 Státní program podpory cestovního ruchu realizován již nebyl, ale byla schválena Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice. Smyslem vytvoření Koncepce byla harmonizace podpory cestovního ruchu se současným programovacím obdobím 2007 – 2013. Dalším cílem zpracování Koncepce bylo vytvoření dokumentu, který bude nástrojem pro udržitelný cestovní ruch v České republice.

Regionální podpora cestovního ruchu je realizována prostřednictvím krajů. Kraje k podpoře cestovního ruchu vytváří Programy rozvoje cestovního ruchu. Olomoucký i Zlínský kraj zpracovaly své Programy rozvoje cestovního ruchu v roce 2003. Oba kraje však své Programy rozvoje cestovního ruchu aktualizovaly. V případě Zlínského kraje je Program rozvoje CR stanoven na období 2007 – 2013, u Olomouckého kraje je to období 2007 - 2009. Účelem této aktualizace není zcela přepracovat existující detailně zpracované Programy rozvoje cestovního ruchu, ale zefektivnit jejich realizaci v období 2007 – 2013. Na druhé straně Aktualizace Programů rozvoje CR byly výchozím podkladem pro zpracování Regionálního operačního programu NUTS II Střední Moravy a pro harmonizaci podpory cestovního ruchu s programovacím obdobím 2007 – 2013. Olomoucký kraj vyčlenil pro období 2008 – 2010 ze svého krajského rozpočtu 29,6 milionů Kč na projekty v oblasti cestovního ruchu. Tyto projekty jsou předmětem spolufinancování ze strany Evropské unie pomocí Regionálního operačního programu Střední Morava. Prostředky na období 2008 – 2010 činí 103,54 milionů Kč. Zlínský kraj plánuje v období 2007 – 2013 vynaložit na oblast cestovního ruchu každý rok asi 2,3 milionů Kč. Všechny tyto finanční prostředky jsou vyčleněny pro prioritu 3 Propagaci a řízení.

Další možností podpory cestovního ruchu je čerpání z Regionálního operačního programu Střední Morava. Jednou z prioritních os tohoto Regionálního operačního programu je Cestovní ruch. Cestovní ruch tvoří 18,5 % prostředků tohoto Regionálního operačního programu, což je asi 121 milionů EUR. V rámci tohoto Regionálního operačního programu bylo doposud vyhlášeno 18 výzev pro prioritní osu Cestovní ruch. K 10. 2. 2009 bylo podáno 191 projektů, schváleno bylo 105 projektů, z toho 17 jich již bylo realizováno. K 10. 2. 2009 bylo podpořeno 105 (55 %) projektů s celkovou dotací 1 722,72 mil. Kč, z toho je 17 projektových žádostí s uzavřenou smlouvou o realizaci na celkový objem 440,21 mil. Kč. Pro prioritní osu Cestovní ruch bylo k 10. 2. 2009 schváleno k čerpání 48,9 %. Z této prioritní osy tedy zbývá rozdělit 51,1 %, což je 62 146 308 EUR.

Pro budoucnost podpory cestovního ruchu je důležitý vývoj ekonomické situace v zemi i ve světě. I v době hospodářské krize je potřeba podporovat projekty v oblasti cestovního ruchu, protože tyto projekty přinášejí efekty - nově vytvořená místa, zlepšenou infrastrukturu apod. Je však otázka, jak se oblast cestovního ruchu bude vyvíjet do budoucna. Hodně tedy bude záležet na makroekonomickém vývoji v České republice ve světle probíhající hospodářské krize. Jak dlouho bude krize trvat? Kdy se ČR dostane z ekonomické recese?

To jsou otázky, na které se dnes odpověď hledá poměrně obtížně. Pokud obyvatelstvo a potažmo i pracovní síla nebude mít své jistoty a bude se obávat ztráty pracovního místa – bude preferovat práci před volným časem, nebude vynakládat finanční prostředky na turistické aktivity a tím nebude podporovat cestovní ruch. Na druhé straně, pokud se obyvatelstvo České republiky bude snažit „šetřit“ na turistických aktivitách a bude preferovat trávení své dovolené v České republice před mnohdy atraktivnějšími zahraničními destinacemi, pozná lépe svou vlast a tím úroveň cestovního ruchu podpoří.

Seznam zdrojů

Knihy

1. BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2002. 210s. ISBN 80-246-0384-5.
2. HESKOVÁ, M. *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vydání. Praha: Fortuna, 2006. 223s. ISBN 80-7168-948-3.
3. INDROVÁ, J et al. *Cestovní ruch (základy)*. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2007. 119s. ISBN 978-80-245-1252-5.
4. JOHNSTON, R. J. *The Dictionary of Human Geography*. 4. vydání. Oxford: Wiley-Blackwell, 2000. 976s. ISBN 978-0-631-20561-6.
5. NOVOTNÁ, Martina. *Regionální politika EU*. 1. vydání. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta, 2007. 210 s. ISBN 978-80-248-1413-1.
6. WOKOUN, R., KOUŘILOVÁ, J., POSTRÁNECKÝ, J. et al. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-086-4.
7. WOKOUN, R.; MALINOVSKÝ, J.; DAMBORSKÝ, M. et al. *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a plánování*. 1. vydání. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0
8. WOKOUN, R. et al. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2007. 244 s. ISBN 978-80-245-1301-0.

Elektronické publikace

9. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Statistický bulletin Olomoucký kraj 1. – 4. čtvrtletí 2008 [online]. Olomouc, 2009. [cit. 2009-04-06]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/91002EF4F4/\\$File/e-13-710208q4.pdf](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/91002EF4F4/$File/e-13-710208q4.pdf)>.
10. HUČKA, M, Metodologická východiska zkoumání regionálních disparit. In *Regionální disparity. Working papers*, 2/2008. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, 2008. ISSN 1802-9450. s. 17. Dostupné z WWW: <http://disparity.vsb.cz/dokumenty2/wp_2.pdf>.

11. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007 – 2013* [online]. Praha, 2007. [cit. 2009-04-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=9436a891-44cd-426a-88b9-373e4ce4900a>>.
12. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava* [online]. 2006a. [cit. 2009-02-10]. Dostupné z WWW: <http://www.rr-strednimorava.cz/upload.cs/1/1f56ca74_0_rop_sm_verze_12.pdf>.
13. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Podprogram Lázně – akce navržené pro dotaci* [online]. 2006b. [cit. 2009-04-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=504eb5e0-befe-4c5b-822a-d94e94a37732>>.
14. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Podprogram Sport – akce navržené pro dotaci* [online]. 2006c. [cit. 2009-04-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=726eaf08-3cc5-4a12-a79f-0bb39071a2f1>>.
15. NÁRODNÍ INFORMAČNÍ A PORADENSKÉ STŘEDISKO PRO KULTURU. *Návštěvnost muzeí, památníků a galerií v krajích ČR v roce 2007* [online]. 2007. [cit. 2009-03-05]. Dostupné z WWW: <http://www.nipos-mk.cz/prilohy/P977_200866_Navstevnost_muzeaagalerie_2007.pdf>.
16. OLOMOUCKÝ KRAJ. *Aktualizace programu rozvoje CR OK 2007 – 2009 – Návrhová část* [online]. 2007a. [cit. 2009-04-03]. Dostupné z WWW: <http://www.kr-olomoucky.cz/NR/rdonlyres/1C4675DF-29CE-4287-9623-4C4B9A5802FF/0/APR_CR_OK_Navrhova_cast.doc>.
17. OLOMOUCKÝ KRAJ. *Aktualizace programu rozvoje CR OK 2007 – 2009 – Akční plán* [online]. 2007b. [cit. 2009-03-20]. Dostupné z WWW: <http://www.kr-olomoucky.cz/NR/rdonlyres/EF5670F7-E0E9-4E72-A79E-71D46F3BCDCD/0/APR_CR_OK_Akcni_plan.doc>.

18. REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA.
Zpráva o realizaci ROP Střední Morava pro Monitorovací výbor ROP SM za období 10/2008 - 02/2009. [online]. 2009. [cit. 2009-04-15]. Dostupné z WWW: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/1264_1_1/>.
19. SUCHÁČEK, J. Územní nerovnosti v teoriích regionálního rozvoje. In *Regionální disparity. Working papers*, 2/2008. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, 2008. ISSN 1802-9450. s. 33 – 61. Dostupné z WWW: <http://disparity.vsb.cz/dokumenty2/wp_2.pdf>.
20. REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA.
Prováděcí dokument - Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava [online]. 2007. [cit. 2009-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.rr-strednimorava.cz/file/940/>>.
21. ZLÍNSKÝ KRAJ. *Image katalog Zlínský kraj* [online]. 2006. [cit. 2009-04-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-zlinsky.cz/ViewFile.aspx?docid=47432>>.
22. ZLÍNSKÝ KRAJ. *Aktualizace Programu rozvoje cestovního ruchu ve Zlínském kraji* [online]. 2007. [cit. 2009-04-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-zlinsky.cz/ViewFile.aspx?docid=62907>>.

WWW stránky

23. *Centrála cestovního ruchu Východní Moravy* [online]. Východní Morava. 2009. [cit. 2009-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://ccr.vychodni-morava.cz/>>.
24. *Český statistický úřad* [online]. Zlín, úvodní stránka. 2009a. [cit. 2009-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/charakteristika>>.
25. *Český statistický úřad* [online]. Olomouc, úvodní stránka. 2009b. [cit. 2009-03-01]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.
26. *Český statistický úřad* [online]. Cestovní ruch – časové řady. 2009c. [cit. 2009-03-03]. Dostupné z WWW: <http://czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr>.
27. *Český statistický úřad* [online]. Organizační statistika. 2009d. [cit. 2009-04-17]. Dostupné z WWW: <http://czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/publ/01n2-08-za_4__ctvrtleti_2008>.

28. *Český statistický úřad* [online]. Evidenční počet zaměstnanců a jejich mzdy v ČR. 2009e. [cit. 2009-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/p/3106-08>>.
29. *Český statistický úřad* [online]. Statistický bulletin Zlínský kraj za rok 2008. 2009f. [cit. 2009-04-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/p/13-7202-08>>.
30. *Český statistický úřad* [online]. Statistická ročenka Olomouckého kraje 2008 – Územní srovnání. 2008a. [cit. 2009-03-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/kapitola/13-7101-08-2008-14>>.
31. *Český statistický úřad* [online]. Statistická ročenka Olomouckého kraje 2008 – Obyvatelstvo. 2008b. [cit. 2009-03-03] Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/kapitola/13-7101-08-2008-03>>.
32. *Český statistický úřad* [online]. Statistická ročenka Zlínského kraje 2008 – Obyvatelstvo. 2008c. [cit. 2009-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/kapitola/13-7201-08--03>>.
33. *Český statistický úřad* [online]. Trh práce v ČR. 2008d. [cit. 2009-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/p/3103-08>>.
34. *Český statistický úřad* [online]. Statistická ročenka Zlínského kraje 2008 – Trh práce. 2008e. [cit. 2009-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/kapitola/13-7201-08--05>>.
35. *Český statistický úřad* [online]. Statistická ročenka Olomouckého kraje 2008 – Makroekonomické ukazatele, vývoz, finance, výzkum a vývoj, informační společnost. 2008f. [cit. 2009-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/kapitola/13-7101-08-2008-04>>.
36. *Český statistický úřad* [online]. Statistická ročenka Zlínského kraje 2008 – Makroekonomické ukazatele, vývoz, finance, výzkum a vývoj, informační společnost. 2008g. [cit. 2009-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/kapitola/13-7201-08--04>>.
37. *Český statistický úřad* [online]. Statistická ročenka Zlínského kraje 2008 – Územní srovnání. 2008h. [cit. 2009-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/kapitola/13-7201-08--14>>.
38. *Český statistický úřad* [online]. Statistická ročenka Zlínského kraje 2008 – Území, podnebí a životní prostředí. 2008i. [cit. 2009-03-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/kapitola/13-7201-08--02>>.

39. *Český statistický úřad* [online]. Statistická ročenka Olomouckého kraje 2008 – Doprava, cestovní ruch. 2008j. [cit. 2009-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/kapitola/13-7101-08-2008-09>>.
40. *Český statistický úřad* [online]. Statistická ročenka Zlínského kraje 2008 – Doprava, cestovní ruch. 2008k. [cit. 2009-03-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/kapitola/13-7201-08--09>>.
41. *Český statistický úřad* [online]. Statistická ročenka Zlínského kraje 2008 – Organizační struktura národního hospodářství. 2008l. [cit. 2009-03-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/kapitola/13-7201-08--06>>.
42. *Charakteristika Zlínského kraje* [online]. 2002. [cit. 2009-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?chnum=13&nid=3581&doctype=ART&docid=27939>>.
43. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007 – 2013. 2007a. [cit. 2009-04-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-na->>.
44. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. Státní program podpory cestovního ruchu. 2007b. [cit. 2009-04-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Statni-program-podpory-cestovniho-ruchu>>.
45. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. Vybrané akce v rámci Státního programu podpory cestovního ruchu 2006. 2006. [cit. 2009-04-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Statni-program-podpory-cestovniho-ruchu/Podpora-cestovniho-ruchu-2006/Vybrane-akce-v-ramci-Statniho-programu-podpory-ces>>.
46. *Olomoucký kraj* [online]. Mapa kraje. 2009. [cit. 2009-03-02]. Dostupné z WWW: <http://www.kr-olomoucky.cz/OlomouckyKraj/V%C5%A1eobecn%C3%A9+informace+o+kraji/Mapa+kraje/mapa+kraje_CZ.htm?lang=CZ>.

47. *Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava* [online]. Seznam příjemců. 2009a. [cit. 2009-04-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.rr-strednimorava.cz/pro-prijemce/seznam-prijemcu>>.
48. *Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava* [online]. Na cestovní ruch půjde bezmála 340 milionů. 2009b. [cit. 2009-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.rr-strednimorava.cz/verejnost-a-media/na-cestovni-ruch-pujde-bezmala-340-milionu>>.
49. *Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava* [online]. ROP Střední Morava. 2007. [cit. 2009-03-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.rr-strednimorava.cz/rop-sm>>.
50. *Strukturální fondy EU* [online]. Regionální politika EU. 2009. [cit. 2009-04-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.
51. *Veřejná databáze ČSÚ* [online]. 2007a. [cit. 2009-02-26]. Dostupné z WWW: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?cislotab=DEMCU001+KR&vo=tabulka&kapitola_id=18>.
52. *Veřejná databáze ČSÚ* [online]. 2007b. [cit. 2009-02-27]. Dostupné z WWW: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?cislotab=ORG6041PU_KR&vo=tabulka&kapitola_id=441>.
53. *Veřejná databáze ČSÚ* [online]. 2007c. [cit. 2009-02-26]. Dostupné z WWW: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?vo=tabulka&cislotab=13-20&kapitola_id=36>.
54. *Veřejná databáze ČSÚ* [online]. 2006a. [cit. 2009-02-26]. Dostupné z WWW: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?vo=mapa&cislotab=KR+10-09&kapitola_id=1>.
55. *Veřejná databáze ČSÚ* [online]. 2006b. [cit. 2009-02-26]. Dostupné z WWW: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?cislotab=KR+10_07&vo=tabulka>.
56. *Východní Morava* [online]. 2009. [cit. 2009-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.vychodni-morava.cz/>>.

Seznam zkratek

APR CR OK	Aktualizace Programu rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje
CR	Cestovní ruch
ČR	Česká republika
ERDF	European Regional Development Fund Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	European Social Fund Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
NUTS	La Nomenclature des Unites Territoriales Statistique Nomenklatura územních statistických jednotek
OK	Olomoucký kraj
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
PPS	Purchasing power standard Standard kupní síly
PR CR ZK	Program rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje
ROP	Regionální operační program
RRA	Regionální rozvojová agentura
SCR	Sdružení cestovního ruchu
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu
USA	United States of America Spojené státy americké
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil
ZK	Zlínský kraj

Seznam tabulek

Tab. 3.1 - Demografický vývoj (stav k 31. 12. 2007)	35
Tab. 3.2 - Obyvatelstvo Olomouckého a Zlínského kraje	36
Tab. 3.3 - Počet ekonomických subjektů podle vybraných právních forem (k 31. 12. 2008)	37
Tab. 3.4 - Ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců (k 31. 12. 2008).....	38
Tab. 3.5 - Počet ekonomických subjektů podle odvětví (k 31. 12. 2007)	39
Tab. 3.6 - Ukazatelé zaměstnanosti a nezaměstnanosti v roce 2008.....	40
Tab. 3.7 - Průměrné mzdy (fyzické osoby) v roce 2008	41
Tab. 3.8 - Míra nezaměstnanosti podle oblastí (v %).....	41
Tab. 3.9 - Míra nezaměstnanosti dle vzdělání v regionu Střední Morava (v %).....	42
Tab. 3.10 - Míra nezaměstnanosti dle věkových skupin v regionu Střední Morava (v %)	43
Tab. 3.11 - Výdaje na výzkum a vývoj (v tis. Kč)	44
Tab. 3.12 - Zaměstnanci a výdaje na výzkum a vývoj	44
Tab. 3.13 - Měrné emise v roce 2006	45
Tab. 3.14 - Čistírny odpadních vod pro veřejnou potřebu (rok 2007).....	45
Tab. 3.15 - Doprava v Olomouckém a Zlínském kraji.....	46
Tab. 3.16 - Hromadná ubytovací zařízení podle krajů (k 31. 12. 2007).....	52
Tab. 3.17 - Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních podle krajů (v roce 2008 v tis. osob).....	53
Tab. 3.18 - Kulturní zařízení podle krajů (k 31. 12. 2006).....	54
Tab. 3.19 - Počet kulturních a sportovních zařízení	55

Seznam obrázků

Obr. 3.1 - Okresy ve Zlínském kraji	31
Obr. 3.2 - Okresy a obce s rozšířenou působností v Olomouckém kraji	33
Obr. 4.1 - Marketingová značka Zlínského kraje	69
Obr. 4.2 - Předpoklad čerpání finanční alokace prioritní osy 3 Cestovní ruch	83
Obr. 4.3 - Projektové žádosti prioritní osy 3 Cestovní ruch	83

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové (bakalářské) práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 30. dubna 2009

.....
Bc. Lucie Vaculínová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Zd. Fibicha 1200

757 01 Valašské Meziříčí

Seznam příloh

- Příloha č. 1 – Vývoj přístupů k regionálnímu rozvoji
- Příloha č. 2 – Odvětví činnosti zaměstnaných v NH v regionu Střední Morava (v tis. osob)
- Příloha č. 3 – Makroekonomické ukazatele v krajích
- Příloha č. 4 – Státní program podpory cestovního ruchu 2006 – Podprogram č. 1 Podpora rozvoje lázeňství
- Příloha č. 5 – Státní program podpory cestovního ruchu 2006 – Podprogram č. 2 Podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační aktivity
- Příloha č. 6 – Hodnocení potenciálu cestovního ruchu turistických regionů Olomouckého kraje
- Příloha č. 7 - Vazby mezi prioritami APR CR OK a ROP NUTS II Střední Morava
- Příloha č. 8 - Projekty cestovního ruchu Olomouckého kraje na léta 2008-2010
- Příloha č. 9 - Akční plán na úrovni Zlínského kraje
- Příloha č. 10 - Přehled finančních zdrojů Programu rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje podle jednotlivých priorit
- Příloha č. 11 - Turistický informační portál Zlínského kraje (náhled www stránky)
- Příloha č. 12 - Rozpočet Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Morava (v EUR)
- Příloha č. 13 - Seznam schválených projektů z ROP Střední Morava z oblasti podpory 3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu
- Příloha č. 14 - Seznam schválených projektů z ROP Střední Morava z oblasti podpory 3.2 Veřejná infrastruktura a služby (cestovní ruch)
- Příloha č. 15 - Seznam schválených projektů z ROP Střední Morava z oblasti podpory 3.3.1 Podnikatelská infrastruktura a služby na území definovaném oblastí podpory Integrovaný rozvoj cestovního ruchu

- Příloha č. 16 - Seznam schválených projektů z ROP Střední Morava z oblasti podpory
3.3.2 Podnikatelská infrastruktura a služby na území definovaném oblastí
podpory Veřejná infrastruktura a služby
- Příloha č. 17 - Seznam schválených projektů z ROP Střední Morava z oblasti podpory
3.4 Propagace a řízení
- Příloha č. 18 - Monitorovací tabulka ROP Střední Morava v EUR (kurz 27,48 Kč/EUR)
s datum přijetí žádosti od 01.01.2007 do 10.02.2009
- Příloha č. 19 - Souhrnná tabulka předložených a schválených projektů včetně čerpání
finančních alokací

Příloha č. 1 – Vývoj přístupů k regionálnímu rozvoji

Obecné paradigma	Prostorové tendence	Dílčí teorie regionálního rozvoje	Regionální politika
Liberální/neintervencionistické/endogenně rozvojové	Prostorový vývoj tenduje k rovnováze, konvergenci a proto není nutné zasahovat do tržních procesů. Neintervencionistický přístup.	Neoklasické jedno a dvousektorové modely růstu, nová teorie endogenního růstu, nová teorie růstu	„dělníci za práci“, nástroje zvyšující mobilitu pracovních sil
Keynesiánské/intervencionistické/exogenně rozvojové	Prostorový vývoj tenduje k nerovnováze, divergenci a proto jsou zásahy do tržních procesů nutné	Teorie kumulativních příčin, teorie nerovnoměrného rozvoje, teorie pólů růstu, center růstu a růstových os, teorie exportní základny, jádro-periferie, teorie výrobních cyklů a ziskových cyklů, teorie prostorových dělb práce, teorie mezoekonomiky	„práce za dělníky“, nástroje podporující příliv investic do problémových regionů
Marxisticko-socialistické/extrémně intervencionistické	Vývoj tenduje k regionální nerovnováze, nutnost plánování a řízení prostorového vývoje.	Prostorová dimenze marxisticko-socialistické doktríny, teorie krize, houpačková teorie nerovnoměrném rozvoje	Centrální plánování a řízení prostorového vývoje ignorující regionálně-tržní signály. Aplikace v zemích střední a východní Evropy.
Moderní/“transformovaný“ neendogenní rozvoj/vytváření rámcových podmínek pro endogenní iniciativy/spíše neintervencionistický přístup.	Vývoj tenduje k regionální nerovnováze, nutno využít regionální potenciál.	Teorie učících se regionů, teorie výrobních okrsků, QWERTY teorie, teorie path dependency (závislosti na cestě)	Podpora prostředí, ve kterém se bude dařit networkingu, malým a středním firmám, inovacím, učení se. Zvýšení kvality místních a regionálních institucí, konkurence (konkurence a kooperace)

Zdroj: SUCHÁČEK, 2008, s. 23

Příloha č. 2 - Odvětví činnosti zaměstnaných v NH v regionu Střední Morava (v tis. osob)

OKEČ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Zemědělství, myslivost a související činnosti	24,0	22,0	21,8	22,9	22,4	20,6	19,2	14,8
Lesnictví, rybolov, chov ryb a souv. činnosti	8,0	7,5	5,8	6,4	7,3	6,1	7,2	7,3
Těžba nerostných surovin	2,1	1,0	1,8	2,1	1,2	1,6	3,1	2,2
Zpracovatelský průmysl	183,8	188,9	197,9	196,3	183,0	177,0	194,8	199,0
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	8,2	7,8	7,1	5,7	5,4	5,1	7,4	7,2
Stavebnictví	52,6	49,9	46,2	50,4	47,7	52,2	53,2	55,6
Obchod, opr. motor. vozidel a spotřebního zboží	65,9	63,3	65,1	67,9	74,7	72,4	72,2	70,4
Ubytování a stravování	16,8	17,2	17,2	17,9	18,6	20,8	21,2	21,7
Doprava, skladování a spoje	34,9	37,6	40,9	35,8	33,4	35,1	35,6	33,9
Finanční zprostředkování	9,0	8,1	8,8	7,5	7,8	7,2	5,7	7,0
Nemovitosti a pronájem, podnikatelské činnosti	19,1	19,4	21,6	22,2	21,6	25,2	21,7	28,5
Veřejná správa a obrana, povinné soc. zabezp.	34,3	34,9	32,5	33,6	28,7	34,3	34,1	33,8
Vzdělávání	37,6	34,9	32,5	31,5	34,7	34,0	31,7	35,0
Zdravotní a sociální péče, veterin. činnosti	32,8	34,7	35,5	37,1	36,6	35,6	38,9	42,7
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	17,6	17,6	15,2	16,5	18,4	17,5	19,2	19,0
Činnosti domácností	-	-	-	0,5	0,7	-	0,9	-
Exteritoriální organizace a instituce	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	546,9	545,0	550,2	554,5	542,3	545,4	566,2	578,4

Zdroj: ČSÚ, 2008d; vlastní úpravy

Příloha č. 3 – Makroekonomické ukazatele v krajích

	2005		2006		2007	
	OK	ZK	OK	ZK	OK	ZK
Hrubý domácí produkt (mil. Kč)	141 196,7	138 911,3	148 328,5	150 638,3	164 654,7	167 185,8
Podíl kraje na HDP ČR v % (ČR = 100)	4,7	4,7	4,6	4,7	4,7	4,7
HDP						
v mil. EURO	4 741,0	4 664,3	5 233,5	5 315,0	5 930,1	6 021,2
v mil. PPS	8 297,6	8 163,3	8 719,6	8 855,4	9 708,7	9 857,9
Vývoj HDP ve stálých cenách, předchozí rok = 100	102,8	108,8	104,3	109,1	106,7	107,9
HDP na 1 obyv.						
v Kč	220 971,6	235 264,7	231 972,4	255 375,8	257 068,9	283 365,7
v EURO	7 419,6	7 899,6	8 184,8	9 010,5	9 258,4	10 205,5
v PPS	12 985,7	13 825,6	13 636,7	15 012,4	15 157,8	16 708,4
HDP na 1 obyv.						
průměr ČR = 100	75,8	80,7	74,1	81,5	75,2	82,9
průměr EU27 v PPS = 100	58,0	61,7	57,8	63,6	61,1	67,4
Čistý disponibilní důchod domácností v mil. Kč	83 278,8	79 349,7	90 677,6	87 878,3	99 295,0	94 122,7
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele						
v Kč	130 330,7	134 389,1	141 811,6	148 979,3	155 025,4	159 530,0
průměr ČR = 100	90,6	93,4	91,3	95,9	93,1	95,8

Zdroj: ČSÚ, 2008h; vlastní úpravy

ČSÚ, 2008i; vlastní úpravy

Příloha č. 4 - Státní program podpory cestovního ruchu 2006 - Podprogram č. 1
Podpora rozvoje lázeňství

Akce navržené k poskytnutí dotace	Žadatel	Navržená dotace v tis. Kč
Rekonstrukce parkovacích míst sídliště Na Libuši - II. etapa	Bechyně	361,00
Rekonstrukce tenisových kurtů - Františkovy Lázně	Františkovy Lázně	873,00
Park za Solným a Lučním pramenem ve Františkových Lázních - I. etapa	Františkovy Lázně	2 033,00
Oprava omítek a výměna střešní krytiny - Lázně III	Františkovy Lázně	2 679,00
Rekonstrukce přednádražního prostoru - II. etapa, Národní třída	Hodonín	2 994,00
Úprava ploch v prostoru mezi lázeňskou kolonádou a městem - III. etapa	Jeseník	1 246,00
Muzikantská stezka ke statkům - obnova krytu pěší stezky	Jeseník	67,00
Úprava křižovatky s parkovištěm nám. Svobody - Žižkova (U Štírů)	Jeseník	701,00
Rekonstrukce historických skleníků v areálu bývalého kláštera Voršilek v Jeseníku - II. závěrečná etapa	Jeseník	390,00
Obnova fasády s třešního pláště objektu Kaple v Jeseníku	Jeseník	890,00
Informační a orientační systém města Jeseník - I. Etapa	Jeseník	364,00
Vybavení koncertního sálu kaple varhany	Jeseník	1 249,00
Karlovy Vary, Mlýnská kolonáda - V. etapa, rekonstrukce veřejných WC	Karlovy Vary	3 000,00
Karlovy Vary, Smetanovy sady - rekonstrukce cest	Karlovy Vary	2 000,00
Karlovy Vary, Rekonstrukce Ondřejské ulice	Karlovy Vary	5 000,00
Rekonstrukce informačního centra a turistického informačního systému v rámci výstavby lázeňské infrastruktury města Klášterce nad Ohří	Klášterec nad Ohří	1 943,00
Stavební úpravy centrální části města Klimkovice - SO-02 parkoviště	Klimkovice	1 788,00

Nákup techniky na údržbu veřejných prostranství a obnova městského mobiliáře	Konstantinovy Lázně	111,00
Aquapark Konstantinovy Lázně - dílčí část Napojení na veřejnou kanalizaci	Konstantinovy Lázně	1 216,00
Trávníková údržbová sestava Terra Combi 160 a pískovačka Terra Sand Spreader.	Lázně Bělohrad	498,00
Technika pro údržbu veřejné zeleně	Lázně Libverda	591,00
Oprava fasády kostela sv. Floriána	Lázně Toušeň	639,00
Lázeňská zóna Lednice, příprava území - jodovod, varianta II	Lednice	5 000,00
Rekonstrukce křižovatky ulic Hlavní - Tyršova, Mariánské Lázně	Mariánské Lázně	835,00
Rekonstrukce Husovy ulice, Mariánské Lázně	Mariánské Lázně	5 000,00
Vybudování tenisového hřiště a nákup víceúčelového komunálního stroje	Město Luhačovice	1 641,00
Regenerace centra obce	Mšené-lázně	1 974,00
Projekt obnovy parku na Husově náměstí v Náchodě	Náchod	727,00
Modernizace přípravy teplé vody Plážové vybavení I.	Pasohlávky	1 010,00
Osvětlení promenádní komunikace ATC Merkur	Pasohlávky	235,00
Rehabilitace lázeňského parku - PARK POD VALY	Poděbrady	5 000,00
Pomník krále Jiřího - podstavec	Poděbrady	380,00
Hudební altán v centru Pozlovic	Pozlovice	379,00
Pořízení vácuúčelového stroje TERRACUT TC07	Pozlovice	707,00
Sportovně rekreační a odpočinkové centrum Výsluní	Teplice nad Bečvou	1 177,00
Ozvučení Masarykova náměstí v Třeboni	Třeboň	435,00
Rekonstrukce informačního střediska - stavební úpravy čp. 103/I, Třeboň	Třeboň	499,00
Oprava a stavební úpravy komunikace Na Zátíší, Velichovky	Velichovky	1 165,00
Pořízení stroje na údržbu zeleně v obci Velké Losiny a jejich místních částech	Velké Losiny	72,00
Celkem 39 akcí		56 869,00

Zdroj: MMR ČR, 2006b

Příloha č. 5 - Státní program podpory cestovního ruchu 2006 - Podprogram č. 2

Podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační aktivity

Akce navržené k poskytnutí dotace	Žadatel	Navržená dotace v tis. Kč
Víceúčelové sportovně rekreační centrum Harrachov	ACISTAV s. r. o.	10 000,00
Víceúčelové hřiště a zázemí pro cyklisty u hotelu Lesná	Antonín Herzán	1 765,00
Lanová dráha Portášovy Boudy	BOBOLIFT, spol. s r. o.	9 200,00
Novostavba domu Zahradní 5, Karlovy Vary	Bohemia - lázně a. s.	9 900,00
Rekonstrukce objektu bazénu	CAMPING ROŽNOV, spol. s r.o.	625,00
Rekonstrukce letního koupaliště	Český Athletic Club nad Labem založený v roce 1882	10 000,00
Lanová dráha Zadov - Kobyla	Český svaz tělovýchovné jednoty	8 000,00
Ubytovací komplex Horal - vstupní areál s bazénem	Danuše Hradilová - HP Tronic	10 000,00
Úprava tramvaje typu T3 na cyklotramvaj	Dopravní podnik města Mostu a Litvínova, a.s.	79,00
Hala pro výuku jízdy na koni Spomyšl	F.B.L., spol. s r.o.	1 375,00
Jízdárna a dostavba konírny	Farma Prak, s.r.o.	5 730,00
Rekonstrukce stáje a vybavení jízdárny	Gabriela Valeriánová - Gabrielka	1 301,00
Rekonstrukce rehabilitačního bazénu a instalace nové sauny	HOTEL AMBASSADOR ZLATÁ HUSA spol. s r. o.	5 500,00
Modernizace sportovně-rekreačního areálu vybudováním bazénu, sauny a relaxační místnosti	Ing. Jaromír Vaňkát	2 353,00
Vybudování víceúčelového hřiště u hotelu Horizont	Jan Kubíček	500,00
Jízdárna Suchá - II. etapa	Jiří Skřivan - Manon	4 689,00
Víceúčelová tělocvična v objektu bývalé sladovny v Mýtě	Koloc Miroslav	2 844,00
Vybudování tenisových kurtů u ubytovacího zařízení	KOSTA spol. s r.o.	997,00
Bowling - 2 bowlingové dráhy vč. vybavení	Lázně Aurora s. r. o.	682,00
Jízdárna U zemědělské usedlosti Jiřičná	Lenka Vítovcová	999,00

Vybudování technického zasněžování sjezdovek u hotelu Hamé ve Velkých Karlovicích	Léskové a.s.	2 087,00
Vlek pro lyžařský areál Olešnice	Lubomír Rek, s. r. o.	5 425,00
Technické zasněžování, odbavovací systém a večerní osvětlení areálu Paprsek	Miloslav Mika, M+M, areál chaty Paprsek	3 529,00
Rekonstrukce lyžařského vleku K1 ve Sport. areálu Klíny	Mount Club Litvínov, s.r.o.	306,00
Q-ranch u pramene Dyje - rekonstrukce bývalého kravína na jezdecké stáje a jízdárnu	MVDr. Petr Hawerland	3 502,00
Rekonstrukce rozvodny - multifunkční sportovně - relaxační zařízení - Vybudování bowlingu	OKD, a.s.	6 100,00
Sportovní zařízení pro rekreaci Mikulovice	Oldřich Psotka	850,00
Jezdecký areál "SELSKÝ DVŮR", Braňany u Mostu	Olga Zajíčková	3 300,00
Rekonstrukce jezdeckého areálu Resortu Dětenice	Pavel Ondráček AR TOUR Ondráček	3 250,00
Relax centrum	Petr Strnad	3 385,00
Obslužný objekt v lyžařském areálu Studenov	Petr Udatný	2 459,00
Rozšíření sportovních možností Konstantinových Lázních - výstavba tenisového kurtu v autocampu LA ROCCA	Plzeňské TERCETO, s.r.o.	512,00
Výstavba zařízení relaxační a sportovní části Hotelu Madison v Břeclavi	RACIO, s.r.o.	5 000,00
Sportovně-rekreační vybavení zařízení cestovního ruchu	Radan Kožušník	5 989,00
Vybudování areálu pro aktivní odpočinek a rekreaci - koupaliště Ressler	S a S Most, spol. s r.o.	10 000,00
Umělé zasněžování lyžařského svahu Černá Říčka	Sbor dobrovolných hasičů Černá Říčka	1 500,00
Rozhledna na Sedle	Sdružení pro obnovu rozhledny na Sedle	1 547,00
Modernizace Ski areálu Čenkovice	SKI KLUB Česká Třebová, s.r.o.	1 993,00
Rozšíření a modernizace odbavovacího systému Ski centra Říčky v Orlických horách	SKI KLUB Ústí nad Orlicí	909,00
Lyžařský areál Horní Údolí	SKI M, s. r. o.	1 482,00

Rozšíření infrastruktury lyžařského areálu SKI Svinec Nový Jičín	SKI Svinec s.r.o.	3 000,00
Bílá v Beskydech - zasnežování zelené sjezdovky	SKI Vítkovice - Bílá	3 485,00
Plocha pro sportovní aktivity v areálu Letní kino	Sportovní kluby Zlín	1 896,00
Oprava víceúčelového nezastřešeného hřiště pro míčové sporty	Správa sportovních zařízení Chomutov, s.r.o.	978,00
Vybudování infrastruktury přístaviště, tábořiště a odpočinkového místa pro cyklisty na Baťově kanále v Babicích	Stanislav Hampala	1 130,00
Dodávka a montáž dřevěné elastické podlahy na hale házené	STaRS Karviná, s. r. o.	1 510,00
Bazén a vodoléčebné atrakce v budově Letních lázní Státních léčebných lázní Karlova Studánka, státní podnik	Státní léčebné lázně Karlova Studánka, státní podnik	10 000,00
Penzion Štilec - sportovně rekreační centrum	ŠTILEC spol. s r.o.	1 622,00
Rekonstrukce hlavní budovy městského koupaliště v Opavě	Technické služby Opava, s.r.o.	10 000,00
Dobudování technického zázemí Lyžařského areálu Klepáčov	Tělovýchovná jednota Horské sporty Jeseníky	2 060,00
Rozšíření a modernizace lyžařského areálu TJ Radegast	Tělovýchovná jednota RADEGAST Nošovice	1 325,00
Dostavba lyžařského areálu	Tělovýchovná jednota TJ Spartak Polička	534,00
Rekonstrukce krytého bazénu v Ústí nad Orlicí	TEPVOS, spol. s r.o.	1 812,00
Veřejná jízdárna Hněvšín	Václav Vydra	2 378,00
Pilotní projekt k rozšíření nabídky sportovního a turistického využití středisek v období mimo zimní sezónu	Vaňkův kopec, s.r.o.	4 142,00
Vybudování kryté jízdárny formou rekonstrukce a přístavby hospodářské budovy	Vladimíra Horáková	361,00
Pilotní projekt rozšíření nabídky sportovního a turistického využití zimních středisek v období mimo zimní sezónu	VODA A SPORT s. r. o.	5 935,00
Vybudování Lanového parku SIESTA v Bystřici nad Pernštejnem	Yossarian Investments a. s.	1 829,00
Celkem 58 akcí		203 661,00

Zdroj: MMR, 2006c

Příloha č. 6 – Hodnocení potenciálu cestovního ruchu turistických regionů Olomouckého kraje

Turistický region	Potenciál	Turistická lokalita	Klíčové aktivity	Ostatní aktivity
Jeseníky	Území s velmi vysokým nebo výjimečným potenciálem pro rozvoj CR	Javornicko	poznávací turistika (přírodní, kulturní), cykloturistika, pěší turistika	venkovská turistika, turistika u vodní plochy, akční turistika (kultura)
		Jesenicko	lázeňství, kongresová a incentivní turistika, zimní turistika	pěší turistika, cykloturistika, poznávací turistika (přírodní, kulturní), akční turistika (kultura, sport)
		Ramzovské sedlo	zimní turistika, pěší turistika	cykloturistika, poznávací turistika (přírodní, kulturní)
		Staroměstsko a Hanušovicko	zimní turistika, pěší turistika, venkovská turistika	cykloturistika, poznávací turistika (přírodní, kulturní), hipoturistika, akční turistika (kultura)
		Šumpersko	zimní turistika, lázeňství, kongresová a incentivní turistika, poznávací turistika (přírodní, kulturní), akční turistika (kultura, sport)	pěší turistika, cykloturistika, venkovská turistika, hipoturistika, ostatní sportovní turistika (vodáctví, sportovní letectví, paragliding)
		Zlatohorsko	poznávací turistika (přírodní, kulturní, církevní), pěší turistika, cykloturistika	kongresová a incentivní turistika, zimní turistika, hipoturistika, akční turistika (kultura, sport)
	Území se zvýšeným nebo vysokým potenciálem pro rozvoj CR	Zábřežsko	cykloturistika, pěší turistika, ostatní sportovní turistika (skoky na lyžích do vody)	poznávací turistika (přírodní, kulturní), ostatní sportovní turistika (vodáctví), hipoturistika, zimní turistika, akční turistika (kultura, sport)
		Žulovsko	cykloturistika, pěší turistika, rekreační turistika	turistika, poznávací turistika (přírodní, kulturní)

	Území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb CR	Jesenicko		
		Šumpersko		
Střední Morava	Území s velmi vysokým nebo výjimečným potenciálem pro rozvoj CR	Město Olomouc	městská turistika, poznávací turistika (kulturní, církevní), kongresová a incentivní turistika, business turistika, akční turistika (kultura, výstavnictví)	cykloturistika, ostatní sportovní turistika (vodáctví, adrenalinové aktivity, tenis)
		Hranicko	lázeňství, poznávací turistika (přírodní, kulturní), cykloturistika	kongresová a incentivní turistika, hipoturistika, venkovská turistika, pěší turistika, turistika u vodní plochy, ostatní sportovní turistika (golf, tenis, sportovní letectví)
		Lipnicko	poznávací turistika (kulturní, přírodní), cykloturistika, akční turistika (kultura, sport)	pěší turistika, venkovská turistika, hipoturistika, kongresová a incentivní turistika, ostatní sportovní turistika (in-line brusle)
		Štenbersko	poznávací turistika (kulturní, přírodní), cykloturistika	pěší turistika, ostatní sportovní turistika (letectví), akční turistika (kultura, sport)
		Litovelsko	poznávací turistika (kulturní, přírodní), cykloturistika, akční turistika (kultura, sport)	pěší turistika, hipoturistika, ostatní sportovní turistika (vodáctví)
		Mohelnicko	poznávací turistika (kulturní, přírodní), cykloturistika, akční turistika (kultura, sport)	pěší turistika, ostatní sportovní turistika (vodáctví), hipoturistika, akční turistika (kultura, sport), turistika u vodní plochy

	Území se základním, zvýšeným nebo vysokým potenciálem pro rozvoj CR	Olomoucko	poznávací turistika (kulturní, přírodní), cykloturistika, ostatní sportovní turistika (golf)	pěší turistika, zimní turistika, kongresová a incentivní turistika, lázeňství, venkovská turistika, hipoturistika, akční turistika (kultura, sport)
		Prostějovsko	turistika u vodní plochy, poznávací turistika (kulturní, přírodní), cykloturistika, ostatní sportovní turistika (tenis)	ostatní sportovní turistika (rybaření, adrenalinové aktivity, vodní sporty), pěší turistika, zimní turistika, lázeňství, venkovská turistika, hipoturistika, akční turistika (kultura, sport)
		Konicko	pěší turistika, cykloturistika, hipoturistika	poznávací turistika (přírodní, kulturní), zimní turistika, akční turistika (kultura)
		Střední Haná	cykloturistika, poznávací turistika (kulturní, přírodní)	pěší turistika, ostatní sportovní turistika (rybaření), akční turistika (kultura)
		Přerovsko	poznávací turistika (kulturní, přírodní), kongresová a incentivní turistika, ostatní sportovní turistika (tenis)	cykloturistika, lázeňství, akční turistika (kultura, sport, výstavnictví)
		Uničovsko	poznávací turistika (kulturní, přírodní), cykloturistika	pěší turistika, zimní sporty, ostatní sportovní turistika (rybaření), akční turistika (kultura)
	Území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb CR	Město Olomouc		

Zdroj: OLOMOUCKÝ KRAJ, 2007a; vlastní zpracování

Příloha. č. 7 - Vazby mezi prioritami APR CR OK a ROP NUTS II Střední Morava

Program	Veřejná sféra			Podnikatelská sféra	Marketing a řízení
APR CR OK	Priorita č. 1 Veřejná infrastruktura a služby			Priorita č. 2 Podnikatelská infrastruktura a služby	Priorita č. 3 Marketing a řízení
	1.1 Rozvoj dopravy	1.2 Rozvoj oblastí s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb	1.3 Rozvoj ostatních oblastí cestovního ruchu	2.1 Rozvoj oblastí s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb 2.2 Rozvoj ostatních oblastí cestovního ruchu	3.1 Rozvoj regionální organizace cestovního ruchu 3.2 Rozvoj jednotného a koordinovaného marketingu
ROP NUTS II Střední Morava	Prioritní osa č. 1 Doprava	Prioritní osa č. 3 Cestovní ruch			
	1.1 Regionální dopravní infrastruktura a 1.2 Veřejná doprava 1.3 Bezmotorová doprava	3.1 Integrovaný rozvoj CR	3.2 Veřejná infrastruktura a služby	3.3 Podnikatelská infrastruktura a služby	3.4 Propagace a řízení
	Prioritní osa č. 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu				
	2.1 Rozvoj regionálních center 2.2 Rozvoj měst 2.3 Rozvoj venkova			2.4 Podpora podnikání	

Zdroj: OLOMOUCKÝ KRAJ, 2007a

Příloha č. 8 - Projekty cestovního ruchu Olomouckého kraje na léta 2008-2010

Název projektu	Vazba na priority APR CR OK	Finanční rámec 2008 mil. Kč	Finanční rámec 2009 mil. Kč	Finanční rámec 2010 mil. Kč	Celkem mil. Kč	ROP %	Krajský rozpočet %	Rozpočty obcí mil. Kč	Krajský rozpočet 2008 - 2010 mil. Kč
Tvorba nových produktů cestovního ruchu, produktových balíčků a komunikační aktivity na podporu zvýšení návštěvnosti OK 2008 -2010	č. 3.0	21,70	21,71	19,05	62,46	85	15		9,37
Vybudování rezervního systému a rozšíření aplikací turistického portálu OK	č. 3.1	1,30	2,80	1,40	5,50	85	15		0,83
Podpora regionální organizace CR Jeseníky - SCR	č. 3.1	2,00	2,00	2,00	6,00				6,00
Podpora regionální organizace CR Střední Morava - SCR	č. 3.1	1,50	1,50	1,50	4,50				4,50
Značení kulturních a turistických cílů v OK	č. 1.3	4,50			4,50	85	15		0,68
Informační brány do OK I. a II.	č. 1.3	4,00	8,00		12,00	85	15		1,80
Olomouc region Card	č. 3.0	0,50	0,40	0,28	1,18			0,46	0,72
Strategie rozvoje cyklistické dopravy v OK	č. 1.1	2,00			2,00	85	15		0,30
Digitalizace Olomouc region Card	č. 3.0		0,10		0,10				0,10
Aktualizace Programu rozvoje CR OK 2010 - 2013	č. 3.1			0,45	0,45				0,45
Zpracování marketingové studie CR OK 2011 - 2013	č. 3.1			1,00	1,00				1,00
Podpora údržby a obnovy značení turistických, cykloturistických a lyžařských tras na území OK	č. 1.3	0,20	0,20	0,20	0,60				0,60
Společná tvorba propagačních materiálů se sousedními kraji	č. 3.2	0,30	0,30	0,30	0,90				0,90
Zajištění provozu Turistického informačního portálu OK	č. 3.1	0,70	0,70	0,70	2,10				2,10
Zajištění dopravní dostupnosti cílových lokalit CR v OK -studie	č. 1.1		0,25		0,25				0,25
Celkem		38,70	37,96	26,88	103,54			0,46	29,60

Zdroj: OLOMOUCKÝ KRAJ, 2007b

Příloha č. 9 – Akční plán na úrovni Zlínského kraje

Název projektu	Místo realizace projektu	Zodpovědný subjekt	Klíčoví partneři	Měřitelný indikátor	Kvantifikace (počet)	Finanční rámec v tis. Kč	Časový rámec	Vazba na globální nebo specifický cíl
Realizace projektu Turistického informačního portálu Zlínského kraje	Zlínský kraj	Zlínský kraj	Hornovsacká dráha, Hornolidečsko, Valašskomeziříčsko-Kelečsko, Rožnovsko, Zlínsko, Kroměřížsko, Slovácko, Luhačovické Zálesí	Vznik Turistického informačního portálu	1	5 600	03/2008	ANO
Podpora přípravy akčních plánů turistických oblastí včetně finanční pomoci			Subjekty v turistických oblastech a města	Zpracování akčních plánů a integrovaných projektů	5 akčních plánů, 3 integrované projekty	800	Maximálně do 03/2007	ANO
Moravská jantarová stezka	Zlínský kraj	Zlínský kraj	Statutární město Zlín, ZO ČSOP ADONIS Mikulov, ČCCR, Sdružení pro rozvoj cestovního ruchu Slovácko	Počet podpořených marketingových projektů; účast na evrop. a svět. veletrzích CR, Vytvoření propagačních materiálů a brožur	1, 6, 10	6 900	04/2008	ANO

Hyjé - koně Zlínského kraje	Zlínský kraj	Zlínský kraj	Sdružení chovatelů koní ZK, Česká Jezdecká federace, město Napajedla	Zpracování „Rozvojové marketingové strategie potenciálu koní CR ZK“; www stránky - „koňský portál“; Vytvoření rozvojového partnerství; Vytvoření propagačních materiálů a brožur produktu – koňská trasa	1 strategie, 1 www stránky, 1 vytvořené partnerství; 1 pilotní produkt	4 050	04/2008	ANO
Realizace projektu Značení turistických cílů	Zlínský kraj	Zlínský kraj		Značení turistických cílů	53 turistických cílů	7 250	12/2007	ANO
Vytvářet tlak na centrální orgány pro zavedení a dlouhodobé naplňování satelitního účtu cestovního ruchu včetně regionálních satelitních účtů	Zlínský kraj	Zlínský kraj		Vytvoření satelitního účtu			Perma- nentně	ANO
Vytvoření Organizace cestovního ruchu ZK	Zlínský kraj	Zlínský kraj		Vznik Organizace cestovního ruchu	1		07/2006	ANO

Zdroj: ZLÍNSKÝ KRAJ, 2007

**Příloha č. 10 – Přehled finančních zdrojů Programu rozvoje cestovního ruchu
Zlínského kraje podle jednotlivých priorit**

Priorita/ opatření	Program rozvoje cestovního ruchu	ROP Střední Morava (2007 - 2013)		Zlínský kraj (roční výdaje)	
		mil. EUR	mil. Kč (kurz 28,5 Kč/EUR)	mil. EUR	mil. Kč (kurz 28,5 Kč/EUR)
1	Veřejná infrastruktura a služby (bez 1.1)	n/a	n/a		
1.1	Zlepšení dostupnosti	127,537	3 698,000		
1.2	Rozvoj oblastí s koncentrovaným potenciálem cestovního ruchu	13,016	377,500		
1.3	Rozvoj ostatních oblastí cestovního ruchu	13,016	377,500		
2	Podnikatelská infrastruktura a služby	29,583	858,000		
2.1	Rozvoj služeb v oblastech s koncentrovaným potenciálem cestovního ruchu	11,436	331,500		
2.2	Rozvoj služeb v ostatních oblastech	18,147	526,500		
2.3	Rozvoj lidských zdrojů				
3	Propagace a řízení	3,550	103,000	0,080	2,284
3.1	Organizace cestovního ruchu				
	3.1.1 Krajská organizace CR			0,018	0,524
	3.1.2 Oblasti CR			0,002	0,060
	a) Rozvojová partnerství				
	b) Informační centra				
3.2	Marketingová podpora			0,057	1,627
3.3	Rozvoj lidských zdrojů			0,003	0,073
Celkem Cestovní ruch /bez 1.1/		59,165	1 716,000	0,080	2,284

Zdroj: ZLÍNSKÝ KRAJ, 2007

Příloha č. 11 – Turistický informační portál Zlínského kraje (náhled www stránky)

http://www.vychodni-morava.cz/

ICQ Search

Odhlásit se Jak začít Přehled zpráv Fotbal živě Česká Tel...

CZ | EN | DE Informace | Mapy | Galerie | Centrála

Mladí Rodiny Senioři Business Domáci

Kouzlo rozmanitosti TURISTICKÝ INFORMAČNÍ PORTÁL ZLÍNSKÉHO KRAJE

můjTIP vytvořte si vlastního průvodce po Východní Moravě

Zlínský kraj - Východní Morava Valašsko Slovácko Kroměřížsko Zlínsko a Luhačovice

hledat Podrobné hledání Akce Ubytování Stravování Aktivity Ostatní služby Trasy, programy a produkty

kraj region podrobná mapa

BRNO KROMERIZ VSETIN VALAŠSKO ZLIN UHERSKÉ HRADIŠTĚ ZLÍNSKO A LUHAČOVICKO SLOVÁCKO

Východní Morava

Nezapomeňte navštívit všechny cíle

Arcibiskupský zámek Kroměříž

Zdroj: Východní Morava, 2009

Příloha č. 12 – Rozpočet Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Morava (v EUR)

Číslo priority/ opatření	Název priority/opatření	Podíl na alokaci v %	EU (ERDF)	Národní				Celkové zdroje (EU + veřejné)	Míra spolufinancování v %		Pro informaci
				Celkem veřejné	Veřejné				EU	ČR	soukromé
					SR/RR	kraje	obce				
1.	Doprava	38,8	255 067 092	45 011 840	22 505 920	14 656 605	7 849 315	300 078 932	85	15	
1.1.	Regionální dopravní infrastruktura	56,1	143 092 639	25 251 642	12 625 821	11 363 239	1 262 582	168 344 281	85	15	
1.2.	Veřejná doprava	35,9	91 569 086	16 159 250	8 079 625	2 693 208	5 386 417	107 728 336	85	15	
1.3.	Bezmotorová doprava	8,0	20 405 367	3 600 948	1 800 474	600 158	1 200 316	24 006 315	85	15	
2.	Integrovaný rozvoj a obnova venkova	39,4	259 011 429	45 707 900	22 853 950	7 465 625	15 388 325	304 719 329	85	15	
2.1.	Rozvoj regionálních center	14,0	36 261 600	6 399 106	3 199 553		3 199 553	42 660 706	85	15	
2.2.	Rozvoj měst	42,9	111 115 903	19 608 689	9 804 344	3 268 115	6 536 229	130 724 592	85	15	
2.3.	Rozvoj venkova	37,1	96 093 240	16 957 631	8 478 815	2 826 272	5 652 543	113 050 871	85	15	
2.4.	Podpora podnikání	6,0	15 540 686	2 742 474	1 371 238	1 371 238		18 283 160	85	15	18 283 160
3.	Cestovní ruch	18,5	121 617 041	21 461 830	10 730 915	6 581 628	4 149 287	143 078 871	85	15	
3.1.	Integrovaný rozvoj CR	22,0	26 755 749	4 721 603	2 360 801	1 573 868	786 934	31 477 352	85	15	
3.2.	Veřejná infrastruktura CR	22,0	26 755 749	4 721 603	2 360 801	786 934	1 573 868	31 477 352	85	15	
3.3.	Podnikatelská infrastruktura CR	50,0	60 808 521	10 730 914	5 365 458	3 576 972	1 788 486	71 539 435	85	15	71 539 435
3.4.	Propagace a řízení	6,0	7 297 022	1 287 710	643 855	643 855		8 584 732	85	15	
4.	Technická pomoc	3,3	21 693 851	3 828 327	3 828 327			25 522 178	85	15	
4.1.	Implementace	67,0	14 534 880	2 564 979	2 564 979			17 099 859	85	15	
4.2.	Absorpční kapacita	33,0	7 158 971	1 263 348	1 263 348			8 422 319	85	15	
	Celkem		657 389 413	116 009 897	59 919 112	28 703 858	27 386 927	773 399 310			151 631 664

Zdroj: REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, 2007

**Příloha č. 13 - Seznam schválených projektů z ROP Střední Morava z oblasti
podpory 3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu**

Název projektu	Žadatel	Výše dotace z RR (v Kč) ⁸⁸
LUHAČOVICKO		
Městská plovárna Luhačovice	Město Luhačovice	82 000 000,00
Koupaliště u Luhačovické přehrady	Městys Pozlovice	34 483 136,00
ŠUMPERSKO		
Vybudování naučné stezky ve Velkých Losinách	Obec Velké Losiny	1 657 212,00
Vybudování infrastruktury pro zajištění dostupnosti turistických atraktivit pro zimní a letní sezonu	Obec Loučná nad Desnou	4 000 000,00
Běžecké lyžování v Jeseníkách - Šumpersko	Jeseníky - Sdružení CR	7 650 000,00
JESENICKO		
Jed'te s dětmi na piknik	Mikroregion Jesenicko	2 346 000,00
Běžecké lyžování v Jeseníkách - Jesenicko	Jeseníky - Sdružení CR	7 650 000,00
OLOMOUC		
Arcibiskupský palác Olomouc - zpřístupnění významné kulturní památky pro cestovní ruch	Arcibiskupství olomoucké	24 990 000,00
ROŽNOVSKO		
Dostavba sportovního areálu v Dolní Bečvě	Obec Dolní Bečva	4 488 588,67
Sportovně - rekreační areál Valašské Bystřice	Obec Valašské Bystřice	2 511 750,00
Rekonstrukce a modernizace koupaliště Hutisko - Solanec	Obec Hutisko - Solanec	13 020 300,00
Údržba tras pro zimní lyžařskou turistiku Vsetínskými vrchy	Obec Valašské Bystřice	1 934 642,00
Turistické značení mikroregionu Rožnovsko	Město Rožnov pod Radhoštěm	1 192 312,52
HORNÍ VSACKO		
Galerie v přírodě, valašská zahrada a valašská krajina na Soláni	Sdružení pro rozvoj Soláně o. s.	3 247 000,00
Modernizace sportovně rekreačního areálu přírodního koupaliště Nový Hrozenkov	Městys Nový Hrozenkov	31 907 571,00
Modernizace koupaliště se sportovním zázemím v obci Zděchov	Obec Zděchov	16 484 970,00
Bike Pakr Karolinka	Sportovní klub PLANET BIKES	2 019 657,75
Stavební úpravy koupaliště ve Velkých Karlovicích a parkoviště u koupaliště	Obec Velké Karlovice	38 124 307,00

Zdroj: Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, 2009a; vlastní zpracování

⁸⁸ Částka zahrnuje podíl evropských fondů (ERDF) a národní spolufinancování.

Příloha č. 14 - Seznam schválených projektů z ROP Střední Morava z oblasti podpory 3.2 Veřejná infrastruktura a služby (cestovní ruch)

Název projektu	Žadatel	Výše dotace z RR (v Kč)⁸⁹
Značení kulturních a turistických cílů ve Zlínském kraji	Zlínský kraj	7 744 688,00
Expozice času - II. etapa	Město Šternberk	37 065 360,10
Město v hradbách - revitalizace budovy bývalé městské šatlavy	Město Uničov	13 526 860,00
Dobudování africké části ZOO Etiopie - I. etapa	ZOO a zámek Zlín - Lešná, p. o.	29 325 000,00
Rekonstrukce západního křídla zámku v Lipníku nad Bečvou	Město Lipník nad Bečvou	16 944 561,00
Rozhledna Přáslavice	Obec Přáslavice	4 647 355,00
Zámek Prostějov - zřízení víceúčelových výstavních prostor	Město Prostějov	7 096 208,00
Za krásami Městské památkové zóny Hranice	Město Hranice	2 497 959,94
Rekonstrukce kulturní památky - objektu u fary v Uničově na muzeum baroka	Zacheus - duchovní, výchovné, vzdělávací a kulturní centrum fary v Uničově	4 863 659,20
Lukov - Brána Hostýnských hor	Obec Lukov	9 248 000,00
Muzeum kočárů, Čechy pod Kosířem	Historické kočáry MYLORD	4 414 602,00
Město v hradbách - městská galerie	Město Uničov	5 437 595,00
Amfiteátr a západní křídlo zámku, Centrum města Velké Bystřice - oživení zámeckého areálu	Město Velké Bystřice	11 185 226,00
Předmostím až do pravěku - infocentrum	Statutární město Přerov	7 000 729,00
Údolím Stříbrného potoka - obec Skorošice	Obec Skorošice	8 488 189,00
Hostýnská běžecká magistrála	Klub lyžařů Kroměříž	3 519 234,73
Stezka městskou památkovou zónou Uherský Brod	Město Uherský Brod	2 206 903,00
Rekonstrukce nekomerční části zámku Nový Světlov Bojkovice pro cestovní ruch	Zámek Nový Světlov Bojkovice, o. p. s.	50 000 000,00
Naučná stezka Supíkovice - I. etapa	Obec Supíkovice	2 108 044,00

Zdroj: Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, 2009a; vlastní zpracování

⁸⁹ Částka zahrnuje podíl evropských fondů (ERDF) a národní spolufinancování.

Příloha č. 15 - Seznam schválených projektů z ROP Střední Morava z oblasti podpory 3.3.1 Podnikatelská infrastruktura a služby na území definovaném oblastí podpory Integrovaný rozvoj cestovního ruchu

Název projektu	Žadatel	Výše dotace z RR (v Kč)⁹⁰
ROŽNOVSKO		
Rekonstrukce ubytovacích a sportovně relaxačních kapacit hotelu DUO Horní Bečva	SK REALTY a. s.	14 549 786,00
Modernizace objektu č. p. 367 na rodinný penzion 3* včetně restaurace a doprovodné infrastruktury	Kateřina Ručková	8 970 060,00
Víceúčelová sportovní hala Rožnov pod Radhoštěm	Ing. Josef Kramoliš	17 594 500,00
Rožnovské pivní lázně	Rožnovské pivní lázně s. r. o.	10 044 300,00
Rekonstrukce rehabilitačního centra Beskydského hotelu Relax	Beskydský hotel RELAX a. s.	4 171 830,00
HORNÍ VSACKO		
Modernizace SKI areálu v Karolince	Vladimír Švihel	4 680 000,00
Výstavba Ski areálu SYNOT MALÉ KARLOVICE - PLUSKOVEC	SYNOT REAL ESTATE, a. s.	33 646 382,80
Modernizace lyžařského areálu Kohútka - Javorníky	SKI CENTRUM KOHÚTKA, a. s.	55 632 000,00
Horský hotel TATRA - rozšíření a zkvalitnění ubytovacích služeb včetně návazné infrastruktury	Horský hotel TATRA, s. r. o.	24 958 620,00
Agrocentrum Dvůr U kříže	Vladimír Křenek	2 849 358,00
Rozšíření ubytovacích a sportovně relaxačních služeb hotelu Horal	Danuše Hradilová - HP TRONIC	45 665 899,00
LUHAČOVICKO		
Přestavba a přístavba bývalého Augustiniánského domu na čtyřhvězdičkový hotel	TEKOO REALITY, s. r. o.	18 794 689,00
Hotel Vyhlídka****	Jiří Pecha	10 311 390,00
Wellness hotel Alexandria	Lázně Luhačovice, a. s.	100 000 000,00
Modernizace hotelu Pohoda za účelem zvýšení ubytovacího standardu na úroveň 4*	ZÁLESÍ a. s.	34 800 000,00
Modernizace hotelu Krystal v Luhačovicích	RELYFO, spol. s r. o.	8 338 800,00

⁹⁰ Částka zahrnuje podíl evropských fondů (ERDF) a národní spolufinancování.

Lázeňský dům Valaška - rekonstrukce nemovité kulturní památky od architekta Dušana Jurkoviče	Léčebné lázně Luhačovice - Sanatorium MIRAMARE, s. r. o.	14 240 825,00
ŠUMPERSKO		
Vybudování sportovně - rekreačního areálu Kouty s celoročním provozem zaměřeného na zimní sporty	K3 SPORT, s. r. o.	100 000 000,00
Výstavba horského hotelu**** KOUTY s wellness provozem, včetně certifikace	Ing. Aleš Skoumal - TRINA	10 000 000,00
Rekonstrukce Lázní Velké Losiny - I. etapa objekt Eliška	BENT HOLDING, a. s.	20 000 000,00
OLOMOUC		
Modernizace ubytování a zkvalitnění služeb hotelu Flora	RAKAS, spol. s r. o.	9 900 000,00
Výstavba Hotelu U Parku	HOTEL U PARKU, s. r. o.	30 000 000,00
Výstavba hotelu TARA	REMI STEEL s. r. o.	6 243 487,00
JESENICKO		
Centrum odpočinku a relaxace v odkazu Vincenze Priessnitze	Priessnitzovy léčebné lázně a. s.	29 745 181,60
Výstavba ubytovací a stravovací kapacity ski-areálu	SKIING s. r. o.	12 780 000,00
Areál Sigma Holiday	SM REALITY s. r. o.	24 982 803,00
Rozšíření ubytovacích kapacit v CHKO Jeseníky a zvýšení jejich kvality	Richard Krůta - export, import	3 039 487,00
Rekonstrukce a modernizace penzionu Helios a vybudování wellness centra a víceúčelového hřiště	PENZION HELIOS s. r. o.	23 934 000,00
Modernizace a zvýšení kapacity lanových drah Ramzová - Šerák	BONERA s. r. o.	14 318 790,00
Přestavba a přístavba penzionu U Petra, vytvoření wellness centra a zvýšení kapacity parkoviště	Petr Hledík - PENSION U PETRA	4 066 522,20

Zdroj: Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, 2009a; vlastní zpracování

Příloha č. 16 - Seznam schválených projektů z ROP Střední Morava z oblasti podpory 3.3.2 Podnikatelská infrastruktura a služby na území definovaném oblastí podpory Veřejná infrastruktura a služby

Název projektu	Žadatel	Výše dotace z RR (v Kč)⁹¹
Muzeum historie pivovarnictví v Hanušovicích	Pivovar HOLBA, a. s.	7 720 000,00
Zvýšení kapacity a ubytovacího standardu rekreačního střediska REVIKA Vizovice	REVIKA s. r. o.	5 257 000,00
Rekonstrukce a modernizace lázeňského zařízení Lázně Slatinice a. s.	Lázně Slatinice a. s.	11 086 898,80
Výstavba hotelu Baltaci ve Zlíně	BALTACI a. s.	24 910 000,00
Zvýšení standardu ubytování a stravování - Králická chata	Bořivoj Wind	2 172 000,00
Ubytovací zařízení pro celosezónní turistiku v Protivanově	MISPRO s. r. o.	13 628 278,00
Dostavba hotelu Jana v Přerově	JANA a. s.	33 300 000,00
Sportovně-rekreační areál westernové ježdění Lucky Valley	K-Logistik, s. r. o.	4 669 000,00
Modernizace a zatraktivnění krytého bazénu Lázní Bludov a související infrastruktury	LLB s. r. o. léčebné lázně Bludov	2 889 000,00
Rekonstrukce stavení na penzion v obci Crhov	Ing. Vojtěch Novotný	4 825 000,00
Rekonstrukce Lesního penzionu Bunč	RUDOLF JELÍNEK a. s.	17 400 000,00
Hotel Centrum Hranice	Ing. Miroslav Kulička	4 796 952,00
Přestavba objektu bývalé lesní kavárny na luxusní Lesní hotel ve Zlíně	VLTAVA HOLDING, a. s.	35 526 520,00
Multifunkční sportovně-rekreační areál Sazovice	MRB Sazovice, spol. s r. o.	9 550 000,00
Rekonstrukce komerční části Zámku Nový Světlov Bojkovice pro cestovní ruch	BESS BUILDING s. r. o.	35 395 800,00
Projekt rozvoje sportovního areálu v Mikulovicích	Oldřich Psoťka	4 086 000,00
Hotel zámek Chudobín	Tech idea s. r. o.	31 800 000,00
Pivovar, restaurace a penzion Černý Orel	DAVAZ, spol. s r. o.	12 950 000,00
Eurogalaxie - sportovně zábavní centrum Zlín	Eurogalaxie s. r. o.	23 766 600,00
Rozšíření ubytovací kapacity a vzdělávací infrastruktury hotelu Na Jižní Přerov	JIPR, s. r. o.	3 838 657,00
Multifunkční komplex KAFKA - Žitková	Miroslav Kafka - nápojové automaty WITTENBORG	19 849 800,00

⁹¹ Částka zahrnuje podíl evropských fondů (ERDF) a národní spolufinancování.

Modernizace, rozšíření a zkvalitnění služeb kempu v Baldovci	CAMPING BALDOVEC, s. r. o.	5 470 359,00
Bytový dům a penzion Morava Otrokovice	RAINER CZ, s. r. o.	5 832 132,00
Penzion Koliba	EUROFORGE, s. r. o.	10 511 000,00
Rozšíření ubytovacího zařízení Penzion na Pekárně	Ing. Jaroslav Baný	5 326 000,00
Rekonstrukce areálu Příleského Mlýna včetně rozvoje doplňkové a návazné infrastruktury	Jaroslav Boucník	4 920 000,00
Technické zázemí pro lyžařský areál Paprsek Steré Město, Velké Vrbno	Miroslav Mika M+M	10 788 111,00
Rozšíření kapacit rekreačně-lázeňského areálu Harmonie	František Ernest - TRANSPORTSERVIS	4 800 000,00
Hotel Bouzov	Hotel BOUZOV s. r. o.	3 375 758,40
Hotel Mlýnská	STAVBY Holding, s. r. o.	23 314 182,00
Přístavba a stavební úpravy chaty Vsacký Cáb	Vsacký Cáb, spol. s r. o.	4 241 334,00
Relax centrum Kolštejn	TOMA Olomouc, a. s.	24 394 000,00
Růst kvality ubytovacích služeb - základní podmínka rozvoje CR v Podhostýnsku	Ivo Živný	4 530 000,00
Rozvoj cestovního ruchu - Baťův dům	Společenský dům, s. r. o.	27 179 838,00

Zdroj: Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, 2009a; vlastní zpracování

Příloha č. 17 - Seznam schválených projektů z ROP Střední Morava z oblasti podpory 3.4 Propagace a řízení

Název projektu	Žadatel	Výše dotace z RR (v Kč) ⁹²
Marketingové aktivity Východní Moravy v cestovním ruchu	Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o. p. s.	29 806 865,00
Podpora významných kulturních a sportovních akcí - events	Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o. p. s.	8 390 647,00
Marketingová strategie a marketingová značka Východní Moravy	Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o. p. s.	6 313 587,00
Tvorba nových produktů cestovního ruchu a komunikační aktivity na podporu návštěvnosti kraje	Olomoucký kraj	24 735 000,00
Střední Morava - turistická destinace	Střední Morava - Sdružení cestovního ruchu	8 330 404,00
Moravská jantarová stezka II.	Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o. p. s.	9 732 500,00
Rozšíření aplikací turistického portálu Olomouckého kraje	Olomoucký kraj	3 400 000,00
Jeseníky turistům	Jeseníky - Sdružení cestovního ruchu	8 500 000,00

Zdroj: Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, 2009a; vlastní zpracování

⁹² Částka zahrnuje podíl evropských fondů (ERDF) a národní spolufinancování.

Příloha č. 18 - Monitorovací tabulka ROP Střední Morava v EUR (kurz 27,48 Kč/EUR) s datum přijetí žádosti od 01.01.2007 do 10.02.2009

Priorit a/Obla st podpor y	Celková alokace 2007 - 2013	Projekty v řízení		Zamítnuté projekty		Projekty staženy žadatelem před schválením		Schválené projekty		Projek- ty nerealizo vané po schvále- ní		Výběrová řízení			Realizované výdaje		Cer- tif. výd- aje	Pro - jek -ty v říz.	Sch- vál. proje -kty	Rea- liz. výda -je	Cer- tif. výd- aje
		zdroje EU + národní	počet	zdroje EU + národní	počet	zdroje EU + národní	počet	zdroje EU + národní	počet	zdroje EU + národní	počet	Ukončené (počet projektů) Plán. (počet projektů)	Ukončená (zdroje EU + národní)	počet projektů	zdroje EU + národní	zdroje EU + národní					
3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu																					
Oblast podpo- ry 3.1	0	18	12 602 079	10	12 676 353	3	109 940	0	0	0	0	29	6	536 400	0	0	0	43	0	0,0	0
3.2 Veřejná infrastruktura a služby																					
Oblast podpo- ry 3.2	0	19	9 410 916	11	7 457 143	0	0	0	0	0	0	29	3	62 501	0	0	0	32	0	0,0	0
3.3 Podnikatelská infrastruktura a služby																					
Oblast podpo- ry 3.3	0	44	24 821 962	59	32 542 603	2	568 090	17	16 019 472	0	0	119	12	18 837 340	3	162 554	0	38	24	0,2	0
3.4 Propagace a řízení																					
Oblast podpo- ry 3.4	0	8	4 139 352	0	0	0	0	0	0	0	0	8	3	5 948	0	0	0	52	0	0,0	0
Priori- ta 3	132 347 956	89	50 974 310	80	52 676 099	5	678 030	17	16 019 472	0	0	185	24	19 442 190	3	162 554	0	39	12	0,1	0

Zdroj: REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, 2009

Příloha č. 19 - Souhrnná tabulka předložených a schválených projektů včetně čerpání finančních alokací

Číslo prioritní osy/oblasti/podoblasti	Název prioritní osy/oblasti/podoblasti	Kraj	Předložené projekty		Schválené projekty		Celková alokace v mil. Kč (26,63 Kč/ EUR)	Schváleno k čerpání	Zbývá rozdělit	Zbývající podíl z celkové alokace k rozdělení v %
			počet	výše dotace v Kč	počet	výše dotace v Kč				
3	Cestovní ruch	OK	105	1 420 097 110,34	49	655 555 806,24	3524,36	1722,72	1801,64	51,12
		ZK	86	1 646 983 043,35	56	1 067 159 245,37				
		Celkem	191	3 067 080 153,69	105	1 722 715 051,61				
3.1	Integrovaný rozvoj cestovního ruchu	OK	12	94 595 590,75	6	48 293 212,00	775,36	279,71	495,65	63,93
		ZK	19	441 315 379,59	12	231 414 234,84				
		Celkem	31	535 910 970,34	18	279 707 446,84				
3.2	Veřejná infrastruktura a služby	OK	21	234 525 709,14	13	125 276 348,24	775,36	227,32	548,04	70,68
		ZK	9	165 227 014,73	6	102 043 825,73				
		Celkem	30	399 752 723,87	19	227 320 173,97				
3.3.1	Podnikatelská infrastruktura a služby na území definovaném oblastí podpory 3.1	OK	42	745 313 206,72	13	289 010 270,80	1762,19	1116,48	645,71	36,64
		ZK	25	545 018 502,40	17	409 248 379,80				
		Celkem	67	1 290 331 709,12	30	698 258 650,60				
3.3.2	Podnikatelská infrastruktura a služby na území definovaném oblastí podpory 3.2	OK	26	300 694 199,73	13	148 007 571,20				
		ZK	29	441 178 547,63	17	270 209 206,00				
		Celkem	55	741 872 747,36	30	418 216 777,20				
3.3.3	Specifická výzva na výstavbu či modernizaci aquaparků, golfových hřišť, výstavišť, kongresových a informačních center	OK	-	-	-	-				
		ZK	-	-	-	-				
		Celkem	-	-	-	-				
3.4	Propagace a řízení	OK	4	44 968 404,00	4	44 968 404,00	21146	99,21	112,25	53,08
		ZK	4	54 243 599,00	4	54 243 599,00				
		Celkem	8	99 212 003,00	8	99 212 003,00				

Zdroj: REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, 2009